

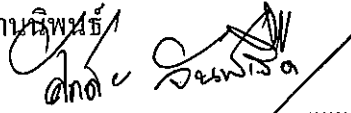
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)
ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ

พรนภา ประเสริฐศักดิ์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชีบริหาร
วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
เมษายน 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ พรนภา ประเสริฐศักดิ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชีบริหาร ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

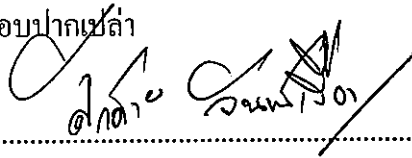
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....ประธาน

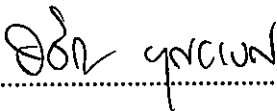
(ดร.ศักดิ์ชาย จันทรเรือง)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

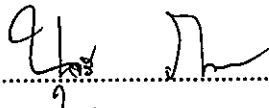
.....ประธาน

(ดร.ศักดิ์ชาย จันทรเรือง)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิระ บุญยเนตร)

.....กรรมการ

(ดร.นุจรี ภาคาสัตย์)

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชีบริหาร ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรพต วิรุณราช)

วันที่.....เดือน.....ปี..... พ.ศ. 2559

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.ศักดิ์ชาย จันทร์เรือง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร.นุจรี ภากาสัตย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ต้องตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อประกอบงานวิจัย รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณประธานกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ขอแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขจนทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้วิชาการ ประสบการณ์ในทุกวิชาที่เกี่ยวข้องกับหลักการบริหาร และการบัญชี คำแนะนำเพื่อนำไปใช้ ตลอดระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชีบริหาร ณ วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาแห่งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ร่วมรุ่นทุกท่านที่ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือ สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจและให้ความดูแลเป็นอย่างดี ตลอดระยะเวลาการศึกษา รวมทั้งท่านอื่น ๆ ที่มีได้เอย่ยนามในงานนิพนธ์นี้ที่มีส่วนให้ความช่วยเหลือทำให้งานนิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตาแด่ บุพการีบูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

พรนภา ประเสริฐศักดิ์

56760028: สาขาวิชา: บริหารธุรกิจ; บธ.ม. (การบัญชีบริหาร)

คำสำคัญ: มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ/ สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก/ ผู้สอบบัญชีอิสระ

พจนานุกรม: ประเสริฐศักดิ์: ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ
ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ

(FACTOR INFLUENCING THE IMPLEMENTATION OF THAI STANDARD ON QUALITY
CONTROL NO 1 (TSQC1) OF SMALL AUDITING FIRMS AND SELF-EMPLOYED
AUDITORS) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: ศักดิ์ชาย จันทร์เรือง, Ph.D. 167 หน้า. ปี พ.ศ. 2558.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเลือกตัวอย่างด้วยวิธีการกำหนดตัวอย่างแบบตามความสะดวก (Convenience sampling) โดยเจาะจงเฉพาะผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ จำนวน 298 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Average) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ Independent Sample t-test และ One-way ANOVA F-test

ผลการวิจัยพบว่า สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้า และงานที่มีลักษณะเฉพาะ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านการปฏิบัติงาน และด้านการติดตามดูแล ผู้สอบบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชี ที่มีอายุ ประสบการณ์ทำงาน ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี และอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) โดยรวมด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง และด้านความรับผิดชอบของความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงานแตกต่างกัน ผู้สอบบัญชีอิสระ ที่มีอายุ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน แตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) โดยรวมไม่แตกต่างกัน

56760028: MAJOR: BUSINESS ADMINISTRATION; M.B.A
(MANAGERIAL ACCOUNTING)

KEYWORDS: QUALITY ASSURANCE STANDARD IN AUDITING, SMALL AUDITING
FIRMS, SELF-EMPLOYED AUDITORS

PORNNAPA PRASERTSAK FACTOR INFLUENCING THE IMPLEMENTATION
OF THAI STANDARD ON QUALITY CONTROL NO 1 (TSQC1) OF SMALL AUDITING
FIRMS AND SELF-EMPLOYED AUDITORS ADVISOR: SAKCHAI JANRUANG,
Ph.D. 167 P. 2015.

The research aims to explore factors influencing the implementation of Thai Standard on Quality Control No 1 (TSQC1). Research methodology represents questionnaire survey form 298 respondents of small auditing firms and self-employ auditors. Both descriptive, Frequency, Percentage, Average and Standard deviation) and inferential statistics (Independent Sample and One-way ANOVA) are employed in the analysis.

The study shows that the respondents from small auditing firms and self-employed auditors consider the implementation of Thai Standard on Quality Control No 1 (TSQC1) is high level. The most concerns include the management responsibility, ethical issues, the maintenance of clients, human resource management and monitoring. Moreover, the hypothesis testing indicates that influencing factors to implement of Thai Standard on Quality Control No 1 (TSQC1) include age, years of experience and working years. It is found that the higher of age, years of experience and working years seems to be more concerns than those of less age, years of experience and working years.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของ ปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ทฤษฎีระบบ.....	10
แนวคิดที่เกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี.....	13
แนวคิดและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1): การควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทาน งบการเงินและงานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
4 ผลการวิจัย.....	40
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	40
ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถามที่ ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชี.....	43
ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการ ควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของผู้ตอบแบบสอบถาม	45
ส่วนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน	122
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	128
สรุปผลการวิจัย.....	128
อภิปรายผลการวิจัย.....	141
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	143
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	144
บรรณานุกรม	145
ภาคผนวก	148
ประวัติย่อของผู้วิจัย	167

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4-1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	40
4-2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	41
4-3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	41
4-4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทการ ณ์ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	42
4-5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะการ ปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	42
4-6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทของสำนักงานสอบบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถาม	43
4-7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถาม	43
4-8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนพนักงานในสำนักงานสอบบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	44
4-9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	44
4-10 รายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐาน การควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน.....	45
4-11 รายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐาน การควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของ กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง.....	46
4-12 รายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐาน การควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของ กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ	48
4-13 รายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐาน การควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของ กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับด้านทรัพยากรบุคคล	49
4-14 รายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐาน การควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของ กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับด้านการปฏิบัติงาน	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-15 รายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของ กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับด้านการติดตามดูแล	53
4-16 รายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมทุกด้าน	54
4-17 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม	55
4-18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	59
4-19 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม	65
4-20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม	71
4-21 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามประเภทของสำนักงานสอบบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถาม	77
4-22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของผู้ตอบแบบสอบถาม	83
4-23 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามจำนวนพนักงานในสำนักงานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	89
4-24 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	95
4-25 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามเพศของผู้สอบบัญชีอิสระ	101
4-26 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามอายุของผู้สอบบัญชีอิสระ	106

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-27 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้สอบบัญชีอิสระ	112
4-28 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงานของผู้สอบบัญชีอิสระ	117
4-29 การสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	122

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
2-1 องค์ประกอบของระบบ.....	11

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 หรือ TSQC1 (Thai Standard on Quality Control 1) ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (สภาวิชาชีพบัญชี ฯ) ซึ่งได้ออกตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชี หรือที่เรียกว่า International Standard on Quality Control 1 (ISQC1) ของสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (International Federation of Accountants: IFAC) โดยมาตรฐานดังกล่าวนี้จะ มีการบังคับใช้กับสำนักงานสอบบัญชีทุกแห่งที่มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงิน และงานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ สำนักงานสอบบัญชีขนาดกลางและขนาดเล็ก และผู้สอบบัญชีอิสระ เพื่อให้สำนักงานสอบบัญชีทุกแห่งมีคุณภาพและมาตรฐานการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่เท่าเทียมกันและเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดช่องว่างระหว่างสำนักงานแต่ละขนาด โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยเพิ่มคุณภาพงานสอบบัญชี ทำให้ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานตรวจสอบนั้นต้องมีการกำหนดนโยบายหรือวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อให้สำนักงานสอบบัญชีคงไว้ซึ่งระบบการควบคุมคุณภาพซึ่งการกำหนดนโยบายและวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ จะช่วยให้สำนักงานสอบบัญชีให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าสำนักงานและบุคลากรของสำนักงานได้ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องและรายงานที่ออกโดยสำนักงานสอบบัญชีหรือผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานนั้น ๆ มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดข้อผิดพลาดจากการตรวจสอบ อันจะเกิดประโยชน์ให้งานของผู้สอบบัญชีเป็นที่เชื่อถือ และได้รับความมั่นใจจากผู้ไ้รายงานทางการเงินและผู้เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเพื่อให้สำนักงานสอบบัญชีเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อก้าวสู่มาตรฐานสากล ในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นผู้ทำหน้าที่บังคับใช้การปฏิบัติตามมาตรฐานดังกล่าวกับสำนักงานสอบบัญชีที่ตรวจสอบงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ส่วนสภาวิชาชีพบัญชีก็ทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพดังกล่าวด้วย และได้ออกคู่มือเกี่ยวกับ TSQC1 ให้สำนักงานสอบบัญชีนำไปใช้ง่ายขึ้น

มาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับนี้จะกล่าวถึงการควบคุมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชีใน 6 องค์ประกอบด้วยกัน คือ 1. ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน

(Leadership responsibilities for quality within the firm) กล่าวถึงผู้ที่รับผิดชอบเรื่องคุณภาพของสำนักงานสอบบัญชี โดยต้องมีการกำหนดบุคคลหรือกลุ่มบุคคลผู้ทำหน้าที่ควบคุมคุณภาพของสำนักงาน 2.ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง (Relevant ethical requirements) จะกล่าวถึงการปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี 3. การตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ (Acceptance and continuance of clients relationship and specific engagements) จะกล่าวถึงกระบวนการพิจารณาและประเมินความเสี่ยงในการรับงานสอบบัญชีครั้งแรกและการพิจารณาว่าจะรับงานต่อไปหรือไม่ 4. ทรัพยากรบุคคล (Human resources) จะกล่าวถึงขั้นตอนตั้งแต่การวางแผนกำลังคน การกำหนดคุณสมบัติของพนักงาน การรับคนเข้าทำงาน การพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงาน การประเมินผลและเลื่อนตำแหน่งพนักงาน โดยต้องเชื่อมโยงกับระบบคุณภาพของสำนักงาน 5. การปฏิบัติงาน (Engagement performance) จะกล่าวถึงกระบวนการทำงานของผู้สอบบัญชีตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน การปฏิบัติงานและการสรุปผลงาน โดยต้องมี EQCR (Engagement Quality Control Reviewer) หรือผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี ซึ่งไม่ใช่ผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีในงานนั้นๆ เพื่อเป็นผู้สอบทานในประเด็นสำคัญ ตลอดจนการปรึกษาหารือในกรณีที่มีความเห็นขัดแย้งกัน 6.การติดตามดูแล (Monitoring) จะกล่าวถึงการที่สำนักงานสอบบัญชีต้องกำหนดบุคคลหรือระบบในการติดตามผลว่าข้อกำหนดต่าง ๆ ที่กล่าวมาตาม 5 ข้อนั้น ได้มีการปฏิบัติตามอย่างถูกต้องเหมาะสม มาตรฐานได้มีการกำหนดไว้ว่าสำนักงานสอบบัญชีต้องมีการจัดทำระบบการควบคุมคุณภาพทุกเรื่องทีกล่าวมาโดยมีการจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมกันนี้ระบบการควบคุมคุณภาพจะต้องแจ้งให้ผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานทุกคนทราบ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของสำนักงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ส่วนใหญ่ในประเทศไทยนั้น มักนิยมใช้บริการตรวจสอบโดยใช้บริการจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กหรือผู้สอบบัญชีอิสระเพื่อประหยัดต้นทุน ทั้งนี้ ลักษณะ ระยะเวลา และขอบเขตของนโยบายและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพของสำนักงานสอบบัญชีนั้น จะต้องเชื่อมโยงกับปัจจัยต่าง ๆ หลายปัจจัย เช่น ขนาดของกิจการ (สำนักงานสอบบัญชี) ลักษณะของงานบริการ ลักษณะโครงสร้างของสำนักงาน และข้อพิจารณาเกี่ยวกับต้นทุนและผลประโยชน์ สำหรับในประเทศไทยสำนักงานสอบบัญชีส่วนใหญ่จะเป็นสำนักงานสอบบัญชีขนาดกลางและขนาดเล็ก (Small and medium size หรือที่เรียกว่า Non Big 4 Firms) รวมทั้งผู้สอบบัญชีอิสระที่มีการปฏิบัติงานคนเดียว ซึ่งอาจไม่มีการมอบหมายงานตรวจสอบและการแบ่งงานอย่างเพียงพอ ผู้สอบบัญชีอาจปฏิบัติงานตรวจสอบเพียงผู้เดียวโดยไม่มีผู้ช่วย หรือมีผู้ช่วยเพียงไม่กี่คน ในบางสถานการณ์ผู้สอบบัญชีอาจมีความจำเป็นต้องขอคำปรึกษาจาก

ผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมทั้งจากภายนอกและภายในสำนักงานเมื่อมีความจำเป็น หรือในกรณีที่ต้องอาศัยวิจารณ์คุณภาพในประเด็นการตรวจสอบที่มีความซับซ้อน หรือมีความผิดปกติ ซึ่งทำให้สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระอาจไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากยังขาดปัจจัยในหลาย ๆ ด้าน เช่น ขาดความพร้อมทั้งในด้านกำลังคน งบประมาณ การวางแผนและกำหนดนโยบาย การสื่อสารภายในสำนักงาน และการติดตามผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น

ผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ที่มีความสัมพันธ์การปฏิบัติงานสอบบัญชี เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ โดยผู้วิจัยจะแบ่งการศึกษาออกเป็น 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการติดตามดูแล โดยเน้นศึกษาปัญหาในกลุ่มสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีที่รับงานอิสระที่มักพบกับปัญหาในการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี โดยผู้วิจัยมีความคาดหวังว่าผลที่ได้จากการวิจัยนี้จะมีส่วนช่วยให้ผู้สอบบัญชีในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีที่รับงานอิสระปรับปรุงคุณภาพการให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเตรียมความพร้อมในการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับคุณภาพในงานสอบบัญชีสำหรับปีถัดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ สำนักงานสอบบัญชี ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ สำนักงานสอบบัญชี ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของผู้สอบบัญชีอิสระ
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของผู้สอบบัญชีอิสระ

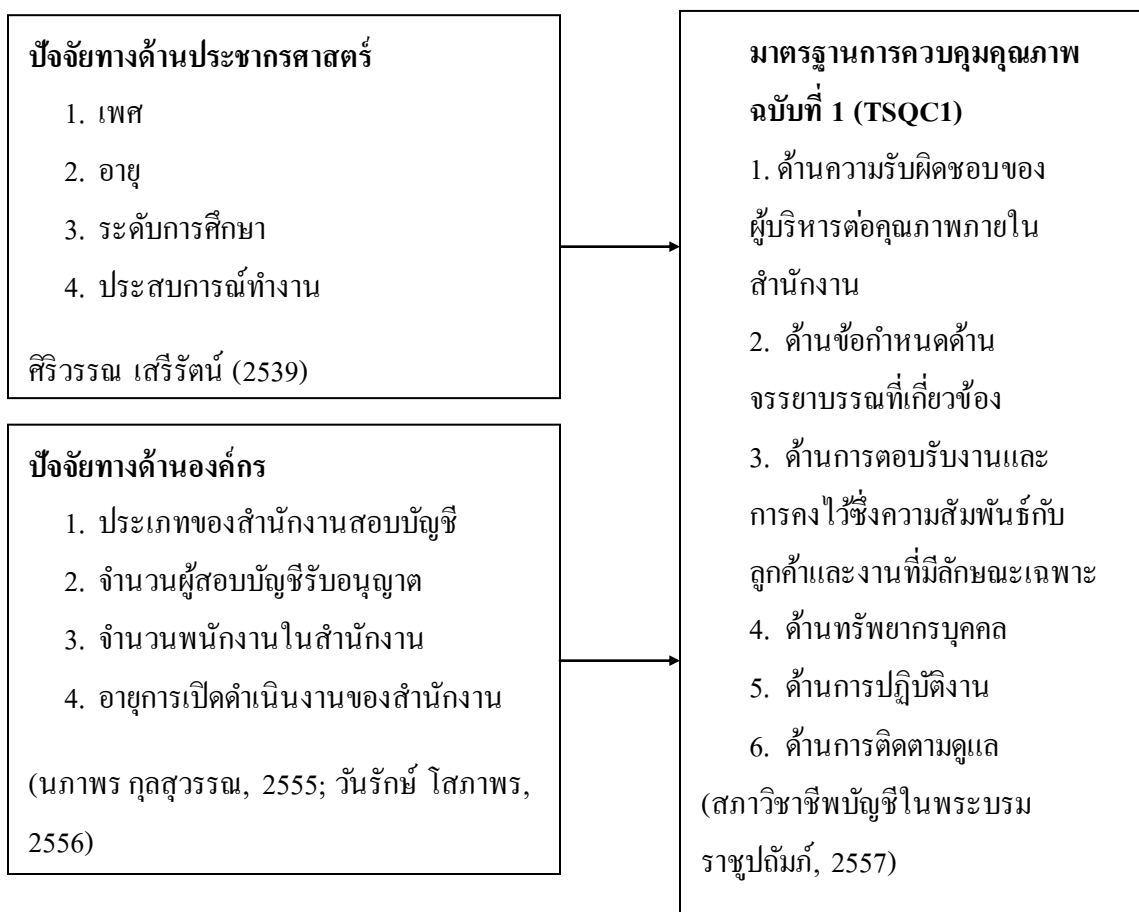
สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)
2. ปัจจัยทางด้านองค์กรของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)
3. ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ของผู้สอบบัญชีอิสระ มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)

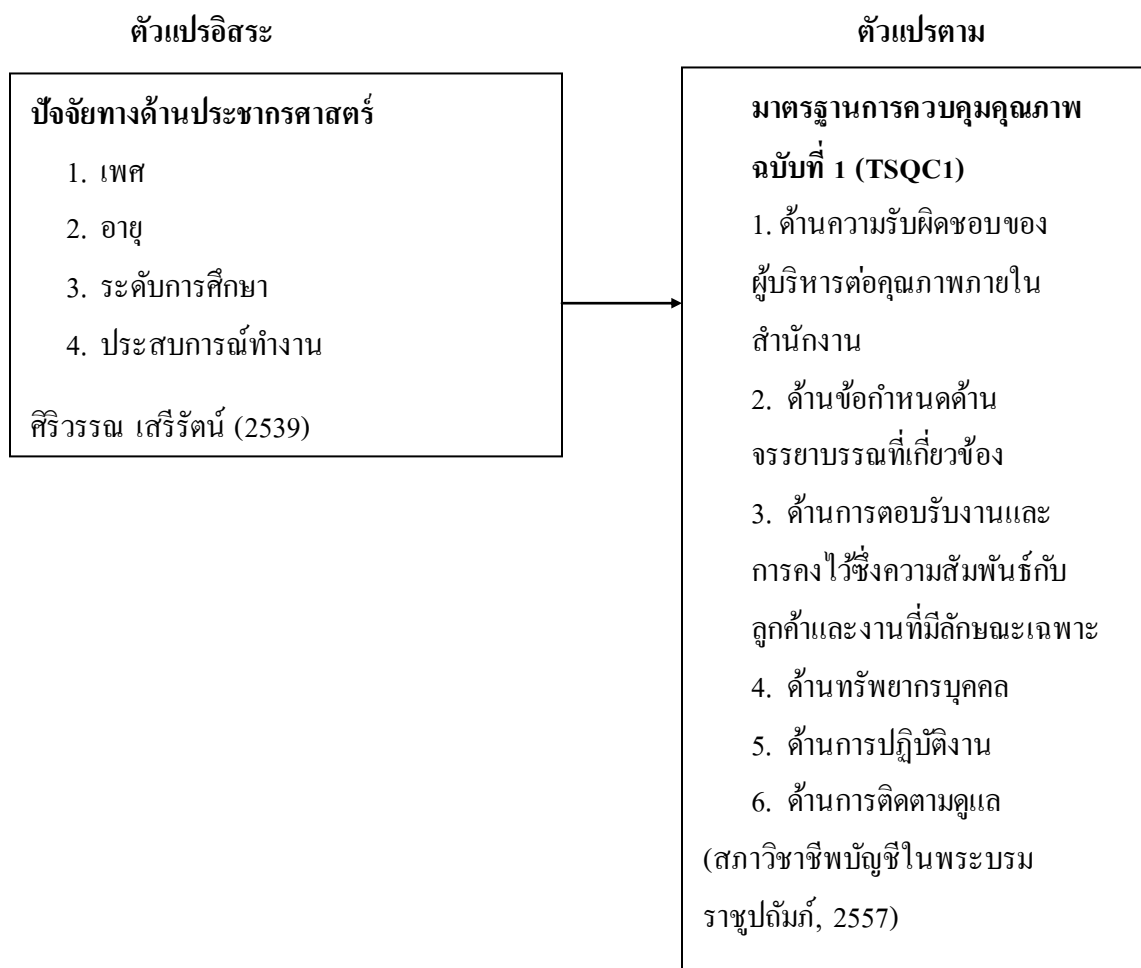
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 1 (สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก)

ภาพที่ 1-2 กรอบแนวคิดการวิจัย 2 (ผู้สอบบัญชีอิสระ)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงวิธีปฏิบัติของมาตรฐานการควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงิน และงานให้ความเชื่อมั่น อื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสอบบัญชีตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ
3. เพื่อเป็นแนวทางให้สำนักงานสอบบัญชีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าถึงปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) ในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี โดยเฉพาะสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ และร่วมกันหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

4. เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงการบริการงานสอบบัญชีในประเทศไทย ให้มีคุณภาพและมาตรฐานการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่เท่าเทียมกันสูง มากยิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา ครอบคลุมเนื้อหา 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัยทางประชากรศาสตร์ของผู้สอบบัญชีอิสระ, ปัจจัยด้านองค์กรของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก และองค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) 6 องค์ประกอบ คือ ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง การตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ ทรัพยากรบุคคล การปฏิบัติงาน และการติดตามดูแล

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ซึ่งขึ้นทะเบียนแสดงรายชื่อไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ซึ่งที่ประสงค์เปิดเผยข้อมูลเพื่อการติดต่อ โดยข้อมูลที่ได้จากฝ่ายทะเบียนผู้สอบบัญชีของสภาวิชาชีพบัญชีฯ มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั้งสิ้น 1,170 ราย (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558)

3. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ จำนวน 298 ราย

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 การทดสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ และปัจจัยทางด้านองค์กร
ตัวแปรตาม ได้แก่ มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ

4.2 การทดสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพของผู้สอบบัญชีอิสระ

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์
ตัวแปรตาม ได้แก่ มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ

5. ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาในช่วงเวลา ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2558 – ธันวาคม พ.ศ. 2558

นิยามศัพท์เฉพาะ

การสอบทานการควบคุมคุณภาพงาน หมายถึง กระบวนการที่ออกแบบมาเพื่อจัดให้มีการประเมินอย่างมีหลักเกณฑ์ ในหรือก่อนวันที่ในรายงาน เกี่ยวกับการใช้ดุลยพินิจที่สำคัญของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานและข้อสรุปที่ได้ที่ใช้ในการจัดทำรายงาน กระบวนการการสอบทานการควบคุมคุณภาพงานนี้ใช้สำหรับการตรวจสอบงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนและงานที่ให้บริการอื่น (ถ้ามี) ที่สำนักงานพิจารณาแล้วเห็นว่าต้องมีการสอบทานการควบคุมคุณภาพงาน

ผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงาน หมายถึง หุ่นส่วน บุคคลอื่นในสำนักงาน บุคคลภายนอกที่มีคุณสมบัติเหมาะสม หรือกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่ประกอบด้วยบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ บุคคลนั้นต้องไม่เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน และมีประสบการณ์

กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง หุ่นส่วนและบุคลากรทุกคนที่ปฏิบัติงาน รวมถึงบุคคลอื่นที่ได้รับการว่าจ้างโดยสำนักงานหรือสำนักงานเครือข่ายให้ปฏิบัติงานในงานที่ให้บริการนั้น ทั้งนี้ ไม่รวมถึงผู้เชี่ยวชาญภายนอกที่ได้รับการว่าจ้างโดยสำนักงานหรือสำนักงานเครือข่าย

สำนักงาน หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทจำกัด หรือองค์กรรูปแบบอื่นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หมายถึง นักบัญชีที่ทำหน้าที่ตรวจสอบบัญชี และแสดงความเห็นไว้ในรายงานการสอบบัญชี เนื่องจากผลงานของผู้สอบบัญชีมีผลกระทบต่อสาธารณชน กฎหมาย (พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547) จึงต้องเข้ามากำกับดูแล โยกำหนดให้ผู้สอบบัญชีต้องได้รับอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากสภาวิชาชีพบัญชีก่อน จึงจะปฏิบัติงานได้

การตรวจทาน หมายถึง วิธีปฏิบัติที่ออกแบบมาเพื่อให้ได้หลักฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามนโยบายและวิธีปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพของสำนักงาน โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในงานที่ให้บริการที่เสร็จสิ้นแล้ว

การติดตามผล หมายถึง กระบวนการที่ประกอบด้วย การพิจารณาและการประเมินระบบการควบคุมคุณภาพของสำนักงานอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเลือกงานที่ให้บริการที่เสร็จสิ้นแล้วมาตรวจทานเป็นประจำ กระบวนการดังกล่าวออกแบบมาเพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลแก่สำนักงานว่าระบบการควบคุมคุณภาพของสำนักงาน ได้มีการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

หุ่นส่วน หมายถึง บุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่กระทำการผูกพันสำนักงานในเรื่องที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานบริการทางวิชาชีพ

มาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง มาตรฐานการสอบบัญชีและข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง

บุคคลภายนอกที่มีคุณสมบัติเหมาะสม หมายถึง บุคคลภายนอกสำนักงานที่มีความรู้และความสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานได้ ตัวอย่างเช่น หุ้นส่วนจากสำนักงานอื่น หรือพนักงานที่มีประสบการณ์ที่เหมาะสมขององค์กรวิชาชีพบัญชีที่มีสมาชิกที่อาจปฏิบัติงานตรวจสอบหรือสอบทานข้อมูลทางการเงินในอดีต หรืองานให้ความเชื่อมั่นอื่นหรือบริการเกี่ยวเนื่องได้ หรือขององค์กรที่ให้บริการการควบคุมคุณภาพที่เกี่ยวข้อง

หัวหน้าสำนักงาน หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชี โดยมีความรับผิดชอบและดูแลควบคุมงานสอบบัญชีในองค์กร ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของกิจการเจ้าของคนเดียว คณะบุคคล ห้างหุ้นจำกัด บริษัทจำกัด

สำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ หมายถึง สำนักงานสอบบัญชี Big 4 ซึ่งได้แก่ บริษัท ไพรซ์วอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอพีแอส จำกัด บริษัทสำนักงาน เอ็นส์แอนด์ ยัง จำกัด บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิภาคเอเชีย จำกัด และบริษัท ดีลอยท์ ทูช โรมัทสู ไชยยศ สอบบัญชี จำกัด

สำนักงานสอบบัญชีขนาดกลาง หมายถึง สำนักงานสอบบัญชีอื่นๆที่ไม่ใช่สำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ (Big4) ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ให้ลงชื่อรับรองงบการเงินสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก หมายถึง สำนักงานสอบบัญชีอื่นๆนอกเหนือจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ (Big4) และสำนักงานสอบบัญชีขนาดกลาง

ผู้สอบบัญชีอิสระ หมายถึง ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานเพียงคนเดียว ไม่ได้สังกัดในสำนักงานสอบบัญชีใด

ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน หมายถึง หน้าที่ของหัวหน้าสำนักงานสอบบัญชีหรือผู้สอบบัญชี ที่มีความรับผิดชอบการกำหนดนโยบายและวิธีการปฏิบัติ เพื่อให้สำนักงานมีคุณภาพตามที่กำหนด

ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง หมายถึง การกำหนดให้สำนักงานและบุคลากรของสำนักงานปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ภายใต้หลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณวิชาชีพตามประกาศสภาวิชาชีพบัญชีเพื่อให้ความมั่นใจได้ว่าสำนักงานปฏิบัติตามข้อกำหนดของความเป็นอิสระ เพื่อช่วยให้สำนักงานดำเนินการที่เหมาะสมในการแก้ไขสถานการณ์

ด้านทรัพยากรบุคคล หมายถึง สำนักงานสอบบัญชีหรือผู้สอบบัญชีต้องมีการออกแบบนโยบายและวิธีปฏิบัติเพื่อให้สำนักงานมีบุคลากรที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้ ความสามารถ และยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณที่เพียงพอ

ด้านการปฏิบัติงาน หมายถึง สำนักงานสอบบัญชีหรือผู้สอบบัญชี มีการกำหนดนโยบายและวิธีการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ และข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การติดตามดูแล หมายถึง กระบวนการที่ประกอบด้วยการพิจารณาและการประเมินระบบการควบคุมคุณภาพของสำนักงานอย่างต่อเนื่องรวมถึงการเลือกงานที่ให้บริการที่เสร็จสิ้นแล้วมาตรวจทานเป็นประจำ กระบวนการดังกล่าวออกแบบมาเพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลแก่สำนักงานว่าระบบการควบคุมคุณภาพของสำนักงานได้มีการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ ผู้ศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้า ทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นพื้นฐาน และแนวทางในการประกอบการศึกษาดังนี้

1. ทฤษฎีระบบ
2. แนวคิดที่เกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี
3. แนวคิดและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1): การควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงิน และงานให้ความเชื่อมั่น อื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีระบบ

1. ความเป็นมาของทฤษฎีระบบ

ทฤษฎีระบบ (System theory) เริ่มปรากฏขึ้นเมื่อประมาณ ค.ศ. 1920 โดยผู้ที่เริ่มพูดถึงแนวคิดนี้เป็นคนแรก คือ Ludwig Von Bertalanffy นักชีววิทยา ชาวออสเตรีย นำมาใช้อธิบายความหมายของระบบต่าง ๆ ในระบบกายภาพ ชีวภาพ และระบบสังคม ต่อมาแนวคิดนี้เริ่มเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายเมื่อทศวรรษ 1940 และ พัฒนาไปสู่สาขาอื่น ๆ เช่น ฟิสิกส์ ต่อมาในทศวรรษที่ 1960 Daniel Katz ,Robert Kahn และ James Thomson นักทฤษฎีเหล่านี้มีมุมมองเกี่ยวกับองค์กรเป็นระบบเปิด (Open system) ซึ่งเป็น “ระบบองค์กรที่ได้นำทรัพยากรจากสภาพแวดล้อมภายนอกมาแปรสภาพเป็นสินค้าและบริการ เพื่อส่งกลับไปยังสภาพแวดล้อมในที่ซึ่งสินค้าและบริการได้ขายให้กับลูกค้า” ดังนั้น ทฤษฎีระบบ (System theory) จึงมีลักษณะเป็นสหวิทยาการ (Interdisciplinary) เนื่องจากสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้หลาย ๆ สาขาวิชา โดยจุดสำคัญของ System Theory อยู่ที่การมองแบบไม่แยกส่วนหรือการมองว่าทุกอย่างสัมพันธ์กัน หรือส่วนย่อยสัมพันธ์กันส่วนใหญ่เป็นต้น

2. ความหมายของระบบ

คำว่า “ระบบ” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า หมายถึง ระเบียบเกี่ยวกับการรวมสิ่งต่างๆ ซึ่งมีลักษณะซับซ้อนให้เข้าลำดับประสานกันเป็นอันเดียวตามหลักเหตุผลทางวิชาการ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติซึ่งมีส่วนสัมพันธ์ประสานเข้ากัน โดยกำหนดรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (จันทรานี สงวนนาม, 2545, หน้า 84)

ศิริชัย ชินะดังกูร (2527, หน้า 21) ให้คำจำกัดความของวิธีการเชิงระบบว่า หมายถึง กระบวนการที่มุ่งถึงหลักการดำเนินงานที่ยึดเอาศูนย์รวมเป็นหลัก งานทุกชนิดเริ่มจากการมีจุดมุ่งหมายของงานที่เป็นปัญหาต้องแก้ไข วิธีการที่จะใช้แก้ปัญหา และวิธีการประเมินผลงานเพื่อเสนอแนะวิธีการแก้ไขและปรับปรุงในคราวต่อไป

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2539, หน้า 31) ให้ความหมายของระบบว่า เป็นกลุ่มของส่วนที่เกี่ยวข้องซึ่งกัน ต้องการบรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน

ประชุม รอดประเสริฐ (2543, หน้า 66) ได้ให้รายละเอียดของระบบไว้ใน 2 ลักษณะ กล่าวคือ ความหมายที่เป็นนามธรรม และ รูปธรรม โดยความหมายที่เป็นนามธรรมของระบบ หมายถึง วิธีการ (Method) การปฏิบัติงานที่มีรูปแบบและขั้นตอนที่ไม่ตายตัว อาจผันแปรตามสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่กำหนดให้ ส่วน ความหมายที่เป็นรูปธรรม หมายถึง สรรพสิ่ง (Entity) ที่ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์และพึ่งพาอาศัยกัน โดยมีส่วนหนึ่งเป็นศูนย์กลางของระบบ

กล่าวโดยสรุป ระบบ หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันมาประสานเข้าด้วยกัน โดยส่วนประกอบต่าง ๆ จะต้องร่วมกันทำงานอย่างผสมผสานกัน เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. องค์ประกอบของระบบ

จันทรานี สงวนนาม (2545, หน้า 86-87) ได้กำหนดองค์ประกอบของระบบทางการบริหาร ประกอบด้วยส่วนประกอบที่สำคัญ ดังนี้

ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ทรัพยากรทางการบริหารทุก ๆ ด้าน ได้แก่ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุ อุปกรณ์ (Materials) การบริหารจัดการ (Management) และ แรงจูงใจ (Motivations) ที่เป็นส่วนร่วมเริ่มต้น และเป็นตัวสำคัญในการปฏิบัติงานขององค์กร

กระบวนการ (Process) คือ การนำเอาปัจจัยทางการบริหารทุกประเภทมาใช้ในการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เนื่องจากในกระบวนการจะมีระบบย่อย ๆ รวมกันอยู่หลายระบบ ครบวงจร ตั้งแต่การบริหารจัดการ การนิเทศ การวัดผลและประเมินผล การติดตาม ตรวจสอบ เพื่อให้ปัจจัยทั้งหลายเข้าสู่กระบวนการทุกกระบวนการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลลัพธ์ (Product or Output) เป็นผลที่เกิดจากกระบวนการของการนำเอาปัจจัยมาปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ผลกระทบ (Outcome or Impact) เป็นผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากผลลัพธ์ที่ได้ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่เคยคาดคิดมาก่อน

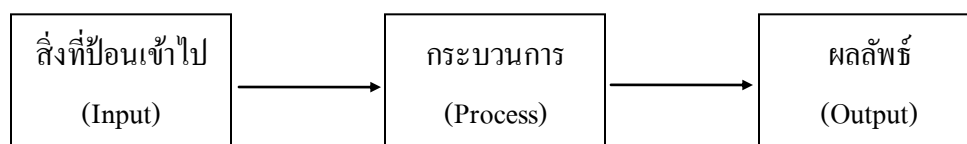
ประชุม รอดประเสริฐ (2541) ระบบใดระบบหนึ่ง จะประกอบด้วยองค์ประกอบ หรือ ส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือสิ่งที่ป้อนเข้าไป หรือข้อมูลนำเข้า (Input) กระบวนการ(Process) และผลงาน (Output) หรือผลผลิต (Product) ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ จะมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน และทำงานร่วมกันเป็นวัฏจักร เมื่อส่วนใดส่วนหนึ่งมีปัญหา หรือไม่ทำงาน ส่วนอื่นก็จะหยุดชะงักไปด้วย นอกจากนี้ ระบบยังมีความสัมพันธ์ต่อสภาพแวดล้อม (Environment) อย่างใกล้ชิดที่อาจกล่าวได้ว่า ระบบจะได้รับข้อมูลนำเข้าจากสิ่งแวดล้อม และระบบจะสร้าง หรือผลิตผลงานให้กับสิ่งแวดล้อม

สิ่งป้อนเข้า (Input) หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ และเป็นองค์ประกอบแรกที่จะนำไปสู่การดำเนินงานของระบบ โดยรวมไปถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อันเป็นที่ตั้งของระบบนั้นด้วย

กระบวนการ (Process) เป็นองค์ประกอบที่สองของระบบ ซึ่งหมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่จะนำผลงาน หรือผลผลิตของระบบ

ผลผลิต (Product) หรือผลงาน (Output) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสุดท้ายของระบบ โดยหมายถึง ความสำเร็จในลักษณะต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ หรือประสิทธิผล โดยสิ่งที่ป้อนเข้าไป กระบวนการ และผลผลิต หรือผลงาน จะอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อม หรือสิ่งแวดล้อมเดียวกัน หรือกล่าวโดยสรุปได้ว่า ทั้ง 3 องค์ประกอบต่างก็มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมเดียวกัน จึงจะสามารถดำเนินงานได้ และดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปแล้วองค์ประกอบของระบบ หรือส่วนสำคัญของระบบมี 3 ส่วนหลัก คือสิ่งที่ป้อนเข้าไป หรือข้อมูลนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลงาน (Output) หรือผลผลิต (Product) ซึ่งจะต้องมีส่วนสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทำงานร่วมกันได้ จึงจะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 2-1 องค์ประกอบของระบบ (จันทร์ณี สงวนนาม, 2545, หน้า 87)

แนวคิดที่เกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี

1. ความหมายของคุณภาพการสอบบัญชี

การควบคุมคุณภาพการสอบบัญชี เป็นนโยบายและวิธีการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีที่สำนักงานสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีนำมาใช้ เพื่อให้แน่ใจว่างานตรวจสอบทั้งหมดมีการปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และปัจจัยที่มีผลต่อการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชี คือ ขนาดของกิจการ ลักษณะของบริการ สถานประกอบการของกิจการ ลักษณะ โครงสร้างขององค์กรและข้อพิจารณาในด้านต้นทุนและผลประโยชน์ จากการศึกษาถึงความหมายของการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สภาวิชาชีพบัญชี ได้ให้ความหมายไว้ว่า การควบคุมคุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง ความสามารถในการตรวจสอบให้พบสิ่งผิดปกติอย่างเป็นสาระสำคัญในงบการเงินและความเป็นอิสระในการรายงานสิ่งที่ตรวจพบนั้นได้อย่างถูกต้องเพียงพอและเหมาะสม ดังนั้นการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ผู้สอบบัญชีมีความสามารถตรวจพบสิ่งที่ผิดปกติในงบการเงินและสามารถรายงานสิ่งที่ตรวจพบได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม อันจะทำให้ผู้ใช้งบการเงินเกิดความเชื่อมั่นในงบการเงินที่ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจได้

อุษณา ภัทรมนตรี (2547, หน้า 39) ให้คำจำกัดความของคุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality) หมายถึง การแสดงความเห็นในงบการเงินของผู้สอบบัญชีในรายงานการสอบบัญชีที่มีประสิทธิภาพ ในการสร้างความเชื่อมั่นในส่วนของคุณถูกต้องและครบถ้วนในสาระสำคัญ เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน

พยอม สิงห์เสนห์ (2548, หน้า 1-5) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพของการสอบบัญชี หมายถึง การจัดทำและแสดงความเห็นในงบการเงินที่ปราศจากข้อผิดพลาดใด ๆ ดังนั้นหากผู้สอบบัญชีทำงานบกพร่องไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ หรือละเลยต่อข้อผิดพลาดที่ตรวจพบจะส่งผลกระทบต่อผู้ใช้งบการเงินที่ตรวจสอบมีข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ซึ่งทำให้เกิดเป็นข้อผิดพลาดในการจัดทำรายงานทางการเงิน

นิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจั่นเพชร (2552, หน้า 2-19) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพของการสอบบัญชี หมายถึง คุณภาพของการรายงานผลการดำเนินงานที่แสดงไว้ในรายงานทางการเงินในลักษณะของการเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าต่อผู้ใช้งบการเงินหรืออีกนัยหนึ่งคือข้อมูลที่แสดงในรายงานทางการเงินจะต้องเป็น ประโยชน์และเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าต่อผู้ใช้งบการเงิน

Caramanisand Lennox (2008), อ้างถึงใน สมศักดิ์ จินตวัฒน์กุล (2554) ให้ความหมายของ คำว่า คุณภาพการสอบบัญชี (Audit quality) ไว้ว่าเป็น โอกาสหรือความน่าจะเป็นที่ผู้สอบบัญชีสามารถตรวจพบ และรายงานความผิดพลาดที่มีสาระสำคัญ ซึ่งจากคำนิยามดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าโอกาสที่ผู้สอบบัญชีตรวจพบความผิดพลาดที่มีสาระสำคัญที่เกิดขึ้น ในรายงานทางการเงินที่จัด

ทำขึ้น โดยผู้บริหารนั้น ย่อมมีหลายปัจจัยที่กระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี

จากความหมายของคุณภาพการสอบบัญชีข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า คุณภาพของการสอบบัญชี หมายถึง การทำให้เกิดประสิทธิภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ และข้อกำหนดของอธิบดีกรมสรรพากร ดังนั้นคุณภาพของการรายงานผลการดำเนินงานที่แสดงไว้ในรายงานทางการเงินจะต้องเป็นข้อมูลที่มีคุณค่า เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้รายงานทางการเงิน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะผ่านการทดสอบความถูกต้องของงบการเงินและบัญชีว่าถูกต้อง เป็นจริงตามควร ตรงตามเอกสารประกอบการลงบัญชีรวมถึงการตรวจสอบความถูกต้องในส่วนที่เป็นสาระสำคัญทางด้านภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร โดยการเลือกใช้วิธีการตรวจสอบต่าง ๆ ให้เหมาะสม

2. องค์ประกอบของการควบคุมคุณภาพ

2.1 ความรับผิดชอบของผู้นำต่อคุณภาพภายในสำนักงาน คือ หัวหน้าสำนักงานสอบบัญชี มีหน้าที่ความรับผิดชอบอะไร เพื่อให้สำนักงานมีคุณภาพตามที่กำหนด 'ได้แก่'

2.1.1 การกำหนดนโยบายและวิธีการปฏิบัติที่ระบุถึงการประเมินผลการปฏิบัติงาน การให้ผลตอบแทน การเลื่อนขั้น การให้รางวัล ของบุคลากรของสำนักงาน

2.1.2 การหมอบหมายความรับผิดชอบให้ผู้บริหาร ที่มีการตัดสินใจในทางธุรกิจที่ไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของงาน

2.1.3 การจัดหาทรัพยากร เอกสารหลักฐานที่จำเป็นให้เพียงพอสำหรับการพัฒนาระบบการควบคุม

2.2 ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ คือ การกำหนดให้สำนักงานและบุคลากรของสำนักงานปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ภายใต้หลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณวิชาชีพตามประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ที่ 23/2552 เรื่อง ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2551 อันประกอบด้วย

2.2.1 ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

2.2.2 ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

2.2.3 ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ

ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้

2.3 การตอบรับงานสอบบัญชี สำนักงานต้องมีกระบวนการและวิธีปฏิบัติในการตอบรับงานสอบบัญชี รวมถึงการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ

2.3.1 การพิจารณาเกี่ยวกับสมรรถนะ ชีวความสามารถ และทรัพยากรของสำนักงาน 'ได้แก่' บุคลากรของสำนักงานต้องมีความรู้ในอุตสาหกรรมหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานของลูกค้า ในกรณีที่มีความจำเป็นสำนักงานสามารถหาผู้เชี่ยวชาญได้เพื่อให้ปฏิบัติงานทันต่อเวลา สำนักงานต้องมีบุคลากรที่มีคุณสมบัติตามเงื่อนไขและข้อกำหนด เป็นต้น

2.3.2 การพิจารณาความซื่อสัตย์สุจริตของลูกค้า 'ได้แก่' สอบทานงบการเงินของกิจการที่คาดว่าจะ被客户รายใหม่ สอบถามบุคคลที่สามเกี่ยวกับข้อมูลของกิจการเรื่องผู้บริหารและผู้ถือหุ้นที่อาจมีผลกระทบต่อประเมิน ติดต่อกับผู้สอบบัญชีคนก่อนเพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับกิจการและผู้บริหารของกิจการ ความขัดแย้งเกี่ยวกับนโยบายบัญชี และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2.4 ทรัพยากรบุคคล สำนักงานต้องการออกแบบวิธีปฏิบัติเพื่อให้สำนักงานมีบุคลากรที่มีคุณภาพ มีทักษะความรู้ ความสามารถ และยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณที่เพียงพอ

2.5 การปฏิบัติงาน กำหนดวิธีปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ และข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.6 การติดตามผล คือ สำนักงานสอบบัญชีควรกำหนดวิธีการในการติดตามเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นว่ามีการปฏิบัติตามนโยบายและวิธีการปฏิบัติอื่นในการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชี สำนักงานสอบบัญชีควรคัดเลือกงานขึ้นมาทำการสอบทานและทดสอบการปฏิบัติตามนโยบายและวิธีการปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพของสำนักงานและสอบทานงานที่เลือกกว่ามีการปฏิบัติตามมาตรฐานของวิชาชีพและสอดคล้องกับนโยบายและวิธีการปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพของสำนักงานและควรจัดให้มีการจัดทำรายงานข้อเท็จจริงที่พบซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อปรับเปลี่ยนนโยบายและวิธีการปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและสำนักงานสอบบัญชีควรติดต่อสื่อสารกับบุคลากรของสำนักงานสอบบัญชีในลักษณะที่ จะให้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า บุคลากรมีความเข้าใจในนโยบายและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีและมีการนำไปปฏิบัติจริง

แนวคิดและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1): การควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทาน งบการเงิน และงานให้ความเชื่อมั่นอื่น ตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง

มาตรฐานการควบคุมคุณภาพได้มีการกำหนดให้สำนักงานต้องจัดให้มีการกำหนด มาตรการหรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อเป็นระบบการควบคุมคุณภาพ โดยต้องระบุถึงองค์ประกอบ ของการควบคุมคุณภาพของสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งรวมถึงนโยบายและขั้นตอนการปฏิบัติงาน สรุปลงได้ดังนี้

1. ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน (Leadership responsibilities for quality within the firm)

สำนักงานสอบบัญชีต้องจัดให้มีนโยบายและวิธีการปฏิบัติเพื่อที่จะ สนับสนุน วัฒนธรรมภายในองค์กรว่าคุณภาพของงาน มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานสอบบัญชี นโยบาย และวิธีการปฏิบัติควรกำหนดให้ผู้นำองค์กร ซึ่งคือผู้บริหารสูงสุดของสำนักงาน หรือหุ้นส่วน สำนักงานเป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดเกี่ยวกับการจัดให้มีระบบการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีของ สำนักงาน

หลังจากสำนักงานจัดให้มีนโยบายและวิธีการปฏิบัติของสำนักงานแล้ว ต้องมีการ หมอบหมายให้บุคลากร ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อการดำเนินการในแต่ละ องค์ประกอบของระบบการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีของสำนักงาน ซึ่งบุคคลที่ได้รับการ หมอบหมายนั้นจะต้องมีประสบการณ์ในแต่ละองค์ประกอบทั้งด้าน ปฏิบัติงานและการกำกับดูแล ทั้งนี้ผู้นำองค์กรต้องมีกระบวนการสื่อสารให้พนักงานในสำนักงานทราบถึง ความสำคัญของคุณภาพ งานสอบบัญชีในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพและข้อกำหนดที่ทางการและกฎหมาย กำหนด การปฏิบัติตามนโยบายและขั้นตอนการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี และการออก รายงานการสอบบัญชีที่เหมาะสมกับสถานการณ์

2. ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง (Relevant ethical requirements)

สำนักงานสอบบัญชีต้องจัดให้มีนโยบายและวิธีปฏิบัติงาน ในเรื่องเกี่ยวกับจรรยาบรรณ เพื่อให้มั่นใจว่าสำนักงานสอบบัญชีและบุคลากรของ สำนักงานปฏิบัติตามข้อกำหนดด้าน จรรยาบรรณต่างที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในเรื่องความเป็นอิสระ ซึ่งนโยบายและวิธีปฏิบัติงาน ต้องกำหนดให้ผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานต้องให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานของลูกค้ารวมทั้ง ขอบเขตของการให้บริการแก่สำนักงาน และบุคลากรของสำนักงานต้องแจ้งให้สำนักงานทราบ ทันทีหากเกิดกรณีที่อาจกระทบกับความเป็นอิสระ เพื่อให้สำนักงานสามารถประเมินผลกระทบ

โดยรวม และพิจารณาคำเนิการอื่นใดเพิ่มเติมเพื่อจัดการกับอุปสรรคความเป็นอิสระตามที่
จำเป็นได้ รวมทั้งดำเนินการแก้ไขมาตรการป้องกัน หรือถอนตัวจากการเป็นผู้สอบบัญชี

นอกจากนั้นสำนักงานต้องจัดให้มีนโยบายและวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อให้ความมั่นใจ
ได้ว่า สำนักงานจะได้รับแจ้งการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของความเป็นอิสระ และเพื่อช่วยให้
สำนักงานดำเนินการที่เหมาะสมในการแก้ไขสถานการณ์นั้น นโยบายและวิธีการปฏิบัติงานควร
ประกอบด้วยข้อกำหนด ดังต่อไปนี้

- 1) สำนักงานกำหนดให้บุคลากรแจ้งต่อสำนักงาน โดยทันทีว่ามีการฝ่าฝืนข้อกำหนด
เกี่ยวกับเรื่องความเป็นอิสระ
- 2) สำนักงานต้องสื่อสารเกี่ยวกับการฝ่าฝืนข้อกำหนดในเรื่องความเป็นอิสระทันทีแก่
ผู้สอบบัญชีและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และต้องมีการดำเนินการแก้ไขที่เหมาะสม
- 3) ผู้สอบบัญชีและบุคลากรควรสื่อสารให้สำนักงานทราบโดยทันที เกี่ยวกับ
การดำเนินการในการแก้ไขปัญหาในเรื่องความเป็นอิสระ หากมีความจำเป็น
- 4) สำนักงานต้องได้รับหนังสือยืนยันจากบุคลากรทุกคน รวมถึงหุ้นส่วนสำนักงานว่า
ตนได้ปฏิบัติตามนโยบายและวิธีการปฏิบัติของสำนักงานในเรื่องความเป็นอิสระแล้วอย่างน้อยปี
ละ 1 ครั้ง

นอกจากนั้นยังรวมถึงมาตรการการหมุนเวียนผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานหรือพนักงาน
อาวุโสเมื่อมีการใช้ผู้สอบบัญชีหรือพนักงานอาวุโสคนเดิมในการปฏิบัติงานเดิมเป็นระยะเวลาาน

3. การตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ

(Acceptance and continuance of clients relationship and specific engagements)

สำนักงานสอบบัญชีหรือผู้สอบบัญชีต้องจัดให้มีนโยบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการตอบ
รับงานกับลูกค้ารายใหม่และการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้ารายเดิม โดยพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ
ดังนี้

3.1 ความซื่อสัตย์สุจริตของลูกค้า เช่น ชื่อเสียงทางธุรกิจ ประวัติและทัศนคติของผู้
เป็นเจ้าของหลัก หรือผู้บริหารคนสำคัญ ลักษณะการดำเนินธุรกิจของลูกค้า รวมถึงวิธีการปฏิบัติ
ทางธุรกิจ เป็นต้น

3.2 ทักษะความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของ
กลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ รวมถึงเวลาและทรัพยากรในการปฏิบัติงาน เช่น ผู้สอบบัญชีหรือ
บุคลากรของสำนักงานมีความรู้ในธุรกิจนั้นและข้อกำหนดทางกฎหมายหรือการรายงานที่
เกี่ยวข้องหรือไม่ นอกจากนี้สำนักงานหรือผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานให้เสร็จสิ้นภายใน
ระยะเวลาที่กำหนดให้ออกรายงานหรือไม่ เป็นต้น

3.3 สำนักงาน หน่วยงานส่วนสำนักงานและพนักงานสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดทางจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเรื่องความเป็นอิสระจากลูกค้า เช่น ไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์การให้บริการอื่นที่อาจทำให้เกิดความขัดแย้งกับบริการตรวจสอบบัญชี เป็นต้น ทั้งนี้อาจรวมถึงความเป็นไปได้ที่อาจจะถอนตัวจากงานสอบบัญชี

4. ทรัพยากรบุคคล (Human resources)

สำนักงานต้องจัดให้มีนโยบายและวิธีการปฏิบัติงานที่ทำให้มั่นใจได้ว่าสำนักงานมีบุคลากรที่มีทักษะความรู้ หลักจรรยาบรรณที่เพียงพอ และสามารถที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ กฎระเบียบ และข้อบังคับตามกฎหมายและรับผิดชอบในการออกรายงานที่มีความเหมาะสมตามสถานการณ์

สำนักงานควรมอบหมายความรับผิดชอบในแต่ละงานสอบบัญชีแก่ผู้สอบบัญชี และต้องจัดให้มีนโยบายและวิธีการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ซึ่งต้องมีการระบุบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชี พร้อมกับมีการสื่อสารไปยังผู้สอบบัญชี ผู้รับผิดชอบงานดังกล่าวให้ทราบอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ผู้สอบบัญชี ควรมั่นใจว่าทีมงานตรวจสอบและผู้เชี่ยวชาญพิเศษที่เข้าร่วมในการตรวจสอบ มีประสบการณ์ ความสามารถและมีศักยภาพที่เพียงพอที่จะทำงานสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ หลักจรรยาบรรณ และข้อบังคับที่ทางการและกฎหมายกำหนด และสามารถออกรายงานการสอบบัญชีที่เหมาะสมกับสถานการณ์

5. การปฏิบัติงาน (Engagement performance)

สำนักงานควรจัดให้มีนโยบายและวิธีการปฏิบัติงานที่ทำให้มั่นใจได้ว่า งานสอบบัญชีได้ตรวจสอบตามมาตรฐานวิชาชีพ หลักจรรยาบรรณ กฎระเบียบ และข้อบังคับตามกฎหมาย เพียงพอให้ผู้สอบบัญชีออกรายงานที่มีความเหมาะสมตามสถานการณ์ นโยบายและวิธีการปฏิบัติงานต้องประกอบด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความสม่ำเสมอของคุณภาพงานสอบบัญชี การกำกับดูแลความรับผิดชอบ และการตรวจทานความรับผิดชอบ โดยขั้นตอนการตรวจทานนโยบายและวิธีการปฏิบัติงานควรถูกสอบทานโดยผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า สำหรับองค์ประกอบในด้านการปฏิบัติงานควรมีเนื้อหาครอบคลุมถึงเรื่องที่สำนักงานหรือผู้สอบบัญชีจะต้องปฏิบัติไว้ดังนี้

5.1 การวางแผน การควบคุมงาน และการสอบทานงาน

การวางแผน เป็นขั้นตอนการกำหนดขอบเขตและแผนการตรวจสอบ โดยจะมีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้เหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานแต่ละราย ทั้งทางด้านความรู้ ประสบการณ์ พร้อมทั้งการจัดสรรเวลาที่เพียงพอในการปฏิบัติงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้

มั่นใจว่าประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระและความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และความเสี่ยงที่มีสาระสำคัญที่ได้พิจารณาไว้ในขั้นตอนการตอบรับงานและการลงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้า และงานที่มีลักษณะเฉพาะนั้น มีความเหมาะสมแล้วหรือยังต้องมีการปรับเปลี่ยนหรือไม่อย่างไร

การควบคุมงาน เป็นขั้นตอนการติดตามความคืบหน้าของงานที่ปฏิบัติ โดยจะมีการพิจารณาว่าหากมีประเด็นที่สำคัญเกิดขึ้นในขณะการปฏิบัติงานจำเป็นจะต้องมีการปรับเปลี่ยนแผนสำหรับงานนั้นหรือไม่ ซึ่งงานทุกงานของสำนักงานหรือผู้สอบบัญชีจะต้องได้รับการสอบทานงาน โดยผู้รับผิดชอบงานนั้น ๆ ต้องให้ความเชื่อมั่นว่ามีการปฏิบัติงานตามนโยบายและวิธีการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องครบถ้วน

5.2 การปรึกษาหารือ และความคิดเห็นที่แตกต่าง

สำนักงานต้องจัดให้มีนโยบายและวิธีการปฏิบัติงานที่ทำให้มั่นใจได้ว่า มีการปรึกษาอย่างเหมาะสมในประเด็นเรื่องที่ยากหรือที่มีข้อโต้แย้ง ซึ่งเกิดเป็น ความคิดเห็นที่แตกต่าง โดยความคิดเห็นที่แตกต่างที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานสอบบัญชี เช่น การตีความและวิธีปฏิบัติของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และมาตรฐานการสอบบัญชี ความคิดเห็นที่แตกต่างซึ่งเกิดจากผลการปฏิบัติงานกับกระบวนการสอบทาน การควบคุมคุณภาพงาน ข้อกำหนดทางจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เป็นต้น นอกจากนี้ต้องมีทรัพยากรเพียงพอที่จะทำให้บุคลากรสามารถปรึกษาหารือได้ พร้อมทั้งต้องมีการบันทึกลักษณะ ขอบเขต และข้อสรุป ของเรื่องที่ได้ปรึกษาหารือ ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งมีการนำข้อสรุปดังกล่าวปฏิบัติใช้

5.3 การสอบทานการควบคุมคุณภาพงาน (Engagement quality control review (EQCR))

สำนักงานต้องจัดให้มีนโยบายและวิธีการปฏิบัติงาน โดยกำหนดให้มีการตรวจทานคุณภาพงานสอบบัญชี โดยมีการประเมินอย่างมีลักษณะถึงความเหมาะสมของการใช้ดุลยพินิจที่สำคัญและข้อสรุปที่ได้ในการจัดทำรายงานว่าเหมาะสมกับสถานการณ์หรือไม่ โดยสำนักงานหรือผู้สอบบัญชีต้องกำหนดนโยบายและวิธีการปฏิบัติการสอบทานการควบคุมคุณภาพงาน เช่น

5.3.1 งานที่ควรต้องมีการสอบทานการควบคุมคุณภาพงาน สำนักงานหรือผู้สอบบัญชีต้องมีการกำหนดนโยบายว่า สถานการณ์ใดบ้างที่จะจัดให้มีการสอบทานการควบคุมคุณภาพงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดให้มีการสอบทานคุณภาพจะทำให้งานมีคุณภาพมากขึ้น ตัวอย่างสถานการณ์ดังกล่าว เช่น งานที่บริการต่อลูกค้าที่มีความเกี่ยวข้องกับสาธารณชน ทั่วไป หรือลูกค้าเป็นกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ กิจการของลูกค้าที่มีข้อสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับความสามารถในการดำเนินงานต่อเนื่อง ลักษณะรายการของกิจการลูกค้ามีความซับซ้อน เช่น ธุรสารอนุพันธ์และการป้องกันความเสี่ยง เป็นต้น

5.3.2 คุณสมบัติของผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงาน สำนักงานหรือผู้สอบบัญชีต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงาน โดยมีข้อควรพิจารณาในการแต่งตั้ง ดังนี้

5.3.2.1 เป็นผู้มีความเป็นอิสระและมีความเที่ยงธรรม โดยจะต้องไม่ใช่ผู้ที่ปฏิบัติงาน หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานสอบบัญชีนั้นๆ ทั้งในด้านการสอบทานงาน (Peer review) หรือผู้ที่ให้คำปรึกษา

5.3.2.2 เป็นผู้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่มีความจำเป็นจะต้องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ควบคุมคุณภาพงาน รวมทั้งมีการกำหนดระดับความสำคัญในเรื่องที่ผู้สอบทานคุณภาพจะต้องปรึกษากับผู้สอบบัญชี

5.3.2.3 เป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่เพียงพอและเหมาะสมในการปฏิบัติงานได้

5.3.2.4 จะต้องไม่ใช่ผู้ปฏิบัติงานหรือเกี่ยวข้องกับงานนั้น

5.3.2.5 จะต้องเป็นผู้ที่มีเวลาเพียงพอสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ผู้ควบคุมคุณภาพงาน

5.3.3 ลักษณะ ระยะเวลา และขอบเขตของงานการสอบทานการควบคุมคุณภาพงาน ผู้ที่ทำหน้าที่ในการสอบทานการควบคุมคุณภาพงานต้องมีการปฏิบัติงานดังนี้ เช่น

5.3.3.1 การพิจารณากระดาษทำการหรือเอกสารหลักฐานที่ถูกเลือกมา สอบทานว่าสะท้อนถึงผลการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจที่สำคัญและข้อสรุปที่ได้

5.3.3.2 การสอบทานข้อสรุปในการพิจารณาเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง

5.3.3.3 การสอบทานรายงานทางการเงิน หรือรายงานที่ออกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

5.3.3.4 การสอบทานคำแนะนำจากการปรึกษาหารือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

5.3.3.5 การประเมินข้อสรุปที่นำไปสู่การนำเสนอรายงานและการพิจารณาว่าประเภทของรายงานที่นำเสนอมีความเหมาะสมหรือไม่

5.3.4 เอกสารหลักฐานที่ต้องจัดทำเกี่ยวกับการสอบทานการควบคุมคุณภาพงาน สำนักงานต้องจัดให้มีนโยบายและวิธีการปฏิบัติ เพื่อจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการสอบทานการควบคุมคุณภาพงาน ซึ่งต้องกำหนดให้มิหลังฐานที่แสดงว่าได้มีการปฏิบัติงานสอบทานตามนโยบายและวิธีการปฏิบัติที่กำหนดไว้แล้ว และการสอบทานการควบคุมคุณภาพงานนั้นได้เสร็จสิ้นแล้วในหรือก่อนในวันที่ในรายงาน นอกจากนี้ยังมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าผู้สอบทานไม่พบว่ามึเรื่องที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขที่อาจเป็นสาเหตุทำให้ผู้สอบทานได้ข้อสรุปที่ไม่เหมาะสม

นอกจากนี้ผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงานจะต้องมีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอน การปฏิบัติงานดังนี้ ได้แก่ การตรวจสอบ การประเมินความเสี่ยงในการตรวจสอบ การปฏิบัติงาน ตรวจสอบและสรุปผลการตรวจสอบ การสอบทานการควบคุมคุณภาพงานและผู้สอบทาน การควบคุมคุณภาพงานที่มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์และอำนาจหน้าที่ที่เพียงพอและเหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงให้ผู้สอบบัญชีในการออกรายงานผิดพลาด การสอบทานเป็นระยะ ๆ ทำให้พบข้อผิดพลาดและมีการแก้ไขปัญหาได้ตั้งแต่เนิ่น ๆ ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการสอบทานการควบคุมคุณภาพงาน (EQCR) จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สำนักงาน หรือผู้สอบบัญชี ต้องส่งเสริมและให้ความสำคัญในการกำหนดเป็นนโยบายและวิธีการปฏิบัติงาน ควบคุมคุณภาพงาน

6. การติดตามดูแล (Monitoring)

สำนักงานต้องจัดให้มีระบบติดตามผลเพื่อให้ความเชื่อมั่นว่านโยบายและวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบควบคุมคุณภาพของสำนักงาน โดยมีการออกแบบระบบติดตามผลที่เหมาะสมและเพียงพอ และมีการปฏิบัติตามอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งกระบวนการติดตามผลจะเป็นกระบวนการที่จะช่วยในการพัฒนาระบบการควบคุมคุณภาพของสำนักงาน รวมทั้งการทำงานของบุคลากรของสำนักงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การติดตามผลของสำนักงานสามารถแบ่งได้เป็น 2 ระดับ ดังนี้

6.1 การติดตามผลในระดับสำนักงาน (Firm level) เป็นกระบวนการการสอบทานระบบการควบคุมคุณภาพภายในสำนักงานว่า นโยบายและวิธีการปฏิบัติงานในแต่ละองค์ประกอบของระบบการควบคุมคุณภาพของสำนักงานมีการนำไปปฏิบัติอย่างเหมาะสมหรือไม่

6.2 การติดตามผลในระดับงาน (Engagement level) เป็นการสอบทานการควบคุมคุณภาพในแต่ละงานว่า กลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีการนำนโยบายและวิธีการปฏิบัติงานของการควบคุมคุณภาพไปปฏิบัติอย่างเหมาะสมหรือไม่ เช่น การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพบัญชี การหาข้อสรุป และการออกรายงานที่มีความเหมาะสม การมีเอกสารหลักฐานที่เหมาะสมและเพียงพอ

นอกจากนี้แผนงานการติดตามผลควรจะต้องระบุผู้ที่ทำหน้าที่ในการติดตามผล ซึ่งต้องไม่ใช่กลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบงาน หรือผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงาน และจะต้องเป็นผู้มีความเป็นอิสระ โดยแผนการติดตามผลนั้นต้องได้ระบุวิธีการตรวจสอบการติดตามผล วิธีการในการเลือกตัวอย่าง และมีการจัดทำเอกสาร

หลังสิ้นการติดตามผลนั้น จะต้องมีการจัดทำรายงานผลการติดตามผล และสื่อสารให้แก่ผู้รับผิดชอบในการควบคุมคุณภาพของสำนักงานรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ ซึ่งหากพบข้อบกพร่องในระบบการควบคุมคุณภาพ สำนักงานหรือผู้สอบบัญชีจะต้องพิจารณาถึงสาเหตุ

และหาแนวทางในการแก้ไขเพื่อจะได้ไม่เกิดข้อบกพร่องดังกล่าวขึ้นซ้ำอีก โดยในกรณีที่พบข้อบกพร่องที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามระบบการควบคุมคุณภาพ สำนักงานต้องมีบทลงโทษที่เข้มงวด

ในกรณีที่มีข้อร้องเรียนและข้อกล่าวหาจากลูกค้า บุคคลภายนอก หรือจากพนักงานภายในสำนักงานเกี่ยวกับการที่สำนักงานหรือบุคลากรของสำนักงานมาปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพหรือระบบการควบคุมคุณภาพของสำนักงาน ดังนั้นสำนักงานจึงต้องมีนโยบายและวิธีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการข้อร้องเรียนอย่างชัดเจนและเหมาะสม

เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพ

สำนักงานควรจัดให้มีนโยบายและวิธีการปฏิบัติงาน โดยกำหนดให้มีการจัดทำบันทึกเอกสารหลักฐานและเก็บเอกสารหลักฐาน เพื่อเป็นหลักฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงาน และมีการเก็บรักษาเอกสารในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งเพียงพอที่จะให้สามารถประเมินผลว่าสำนักงานหรือผู้สอบบัญชีมีการปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมคุณภาพ รวมทั้งกำหนดให้มีการบันทึกข้อร้องเรียน ข้อกล่าวหา และการแก้ปัญหาข้อกล่าวหา สำนักงานหรือผู้สอบบัญชีควรเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นที่พบเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับจรรยาบรรณและการแก้ไขปัญหาข้อกล่าวหา ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อกำหนดในเรื่องความเป็นอิสระที่เกี่ยวกับแต่ละงานสอบบัญชี และการอภิปรายกับสำนักงานเพื่อสรุปความเห็น ข้อสรุปเกี่ยวกับการตอบรับงานและการสอบบัญชี ลักษณะและขอบเขต และข้อสรุปเกี่ยวกับการปรึกษาในช่วงระหว่างการปฏิบัติงานสอบบัญชี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วีรณา ติรณะประกิจ (2552) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ทำให้คุณภาพงานสอบบัญชีลดลง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยอันเป็นสาเหตุทำให้เกิดพฤติกรรมที่ทำให้คุณภาพงานสอบบัญชีลดลง (Behavior that reduce audit quality) โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมสำหรับการศึกษาคั้งนี้ คือ แบบสอบถามจำนวน 2 ชุด คือ ชุดสำหรับผู้ช่วยผู้สอบบัญชี และชุดสำหรับผู้จัดการงานสอบบัญชี เนื่องจากกลุ่มผู้ช่วยผู้สอบบัญชีเน้นที่การปฏิบัติงานตรวจสอบ ส่วนกลุ่มผู้จัดการงานสอบบัญชีเน้นที่การสอบทานงาน จากผลการศึกษาพบว่าลักษณะของพฤติกรรมของผู้สอบบัญชีที่ทำให้คุณภาพงานสอบบัญชีลดลง หรือเรียกว่าพฤติกรรม RAQ คือ พฤติกรรมที่ผู้สอบบัญชีได้กระทำในขณะที่ปฏิบัติงานสอบบัญชี ซึ่งทำให้ประสิทธิภาพในการสอบบัญชีลดลงอย่างไม่เหมาะสม ได้แก่ การละเว้นการตรวจสอบตามแผน การ

สอบบัญชีรายการบางรายการ การตรวจสอบรายการไม่ครบตามตัวอย่างที่สุ่ม การสอบทานเอกสารของลูกค้าไม่ได้ตรวจสอบอย่างละเอียด การไม่ติดตามตรวจสอบรายการที่น่าสงสัย การไม่ศึกษาถึงรายการที่เกี่ยวข้องและข้อมูลทางเทคนิคเพิ่มเติม การยอมรับคำตอบของลูกค้าที่มีเหตุผลที่ไม่น่าเชื่อถือหรือไม่สมเหตุสมผลต่อคำถามผู้สอบบัญชีและการรายงานจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการสอบบัญชีน้อยกว่าระยะเวลาที่ได้ใช้ไปจริง นอกจากนี้ยังมีบางลักษณะของพฤติกรรม RAQ ที่ผู้วิจัยได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้ช่วยสอบบัญชีและผู้จัดการสอบบัญชีซึ่งประเมินเห็นตรงกันว่าลักษณะพฤติกรรม RAQ ที่เกิดมากที่สุด คือ กลุ่มพฤติกรรมทางด้านแรงกดดัน ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมการรายงานจำนวนระยะเวลาที่ใช้ในการสอบบัญชีน้อยกว่าระยะเวลาที่ได้ใช้ไปจริง และยังพบว่าผู้ช่วยผู้สอบบัญชีไม่มีความพึงพอใจ เต็มใจที่จะไปตรวจสอบลูกค้าบางราย และการละเว้นวิธีการตรวจสอบบัญชีรายการบางรายการ ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าวผู้วิจัยได้เกิดข้อเสนอแนะให้สำนักงานสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีสามารถปรับปรุงและพยายามลดการเกิดพฤติกรรม RAQ เช่น เพิ่มการฝึกอบรมทางด้านงานสอบบัญชีให้เพียงพอที่จะปฏิบัติงาน พยายามลดแรงกดดันทางด้านเวลาลง วางแผนงานสอบบัญชีให้สามารถยืดหยุ่นและปรับใช้ได้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ต้องทำให้ผู้สอบบัญชีตระหนักถึงความมีประสิทธิผลของการสอบทานงาน และควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าแต่ละรายและทำความเข้าใจธุรกิจที่ตรวจสอบก่อนการปฏิบัติงาน

ดังนั้น จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานสอบบัญชีส่งผลให้คุณภาพงานสอบบัญชีลดลงไปด้วย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า นโยบายของแต่ละสำนักงานเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่เป็นตัวกำหนดขึ้นตอนการปฏิบัติงาน และการจัดสรรทรัพยากรบุคคลให้เพียงพอและเหมาะสมกับงานตรวจสอบนั้น ๆ ซึ่งหากต้องการให้ปัญหาในงานสอบบัญชีลดลง ย่อมจะต้องแก้ไขจากต้นเหตุ นั่นคือ การบริหารจัดการภายในสำนักงานสอบบัญชีแต่ละแห่ง โดยการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

ปิยมาศ เรืองแสงรอบ และศิลปพร ศรีจันทพร (2552) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในทางปฏิบัติของสำนักงานสอบบัญชีที่มีผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ซึ่งไม่รวมสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่' (Big 4) ในการจัดให้มีระบบการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล (ISQC1) ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) พบว่าประเด็นปัญหาและอุปสรรคสำหรับสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่สำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ คือ (1) ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงานจะพบปัญหาและอุปสรรคจากการที่มีบุคลากรไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน และระยะเวลาที่มีจำกัด ซึ่งเกิดจากการกำหนดวันที่ต้องนำส่งงบการเงินต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำให้ผู้รับผิดชอบต่อการ

ดำเนินการเกี่ยวกับคุณภาพงานสอบบัญชีไม่ให้ความสำคัญกับคุณภาพงานสอบบัญชี (2) ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาและอุปสรรคด้านลูกค้าย เช่น การตรวจสอบลูกค้ายาวเดิมเป็นระยะเวลานาน การกังวลเรื่องการสูญเสียลูกค้า และด้านระยะเวลาที่มีจำกัด ทำให้อาจละเลยขั้นตอนการปฏิบัติงาน (3) ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้า ปัญหาและอุปสรรคที่พบจะเป็น ข้อจำกัดด้านระยะเวลา ความสนิทสนม และความกังวลในเรื่องการสูญเสียลูกค้า ที่ทำให้สำนักงานไม่สามารถปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบาย และขั้นตอนการปฏิบัติงานในการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าได้ (4) ด้านทรัพยากรบุคคล ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ การที่ยังไม่มีการระบุนบทบาทหน้าที่ของหุ้นส่วน สำนักงาน ผู้สอบบัญชี หรือเจ้าของไว้อย่างชัดเจน รวมทั้งมีบุคลากรไม่เพียงพอ หากมีการนำระบบควบคุมคุณภาพสำนักงานตามมาตรฐานสากลมาปฏิบัติ (5) ด้านผลการปฏิบัติงานสอบบัญชี ส่วนใหญ่พบปัญหาเกี่ยวกับการสอบทานการควบคุมคุณภาพการปฏิบัติงานที่ต้องจัดให้มีการสอบทานคุณภาพงาน สอบบัญชีให้เสร็จสิ้นก่อนการออกรายงานของผู้สอบบัญชี ซึ่งเป็นไปได้ยาก เนื่องจากระยะเวลาตรวจสอบที่จำกัด (6) ด้านการติดตามดูแล ปัญหาและอุปสรรคคือ ข้อจำกัดด้านวิธีการ ระยะเวลาและบุคลากร รวมทั้งนโยบายหรือขั้นตอนที่สำนักงานกำหนดไว้อาจไม่สามารถปฏิบัติได้จริง

ธัญลักษณ์ ศรีพรสวรรค์ (2553) ได้ศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบของการนำมาตรฐานการควบคุมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชีมาปฏิบัติ ซึ่งศึกษาในแง่มุมของหน่วยงานกำกับดูแลซึ่งจะเข้าตรวจเยี่ยมสำนักงานสอบบัญชี เพื่อประเมินผลระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชี โดยการวิจัยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกจากคณะกรรมการเพื่อกำกับดูแลการปฏิบัติงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและสำนักงานสอบบัญชี สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ และฝ่ายกำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ซึ่งเป็นการศึกษายกประกอบของมาตรฐานการควบคุมคุณภาพเพียง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ทรัพยากรบุคคล และผลการปฏิบัติงาน จากทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ซึ่งสรุปได้ว่าปัญหาด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลให้สำนักงานสอบบัญชีขาดความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานไว้วาง ปัญหาสำคัญคือ รายได้ค่าสอบบัญชี และความคุ้นเคยของผู้สอบบัญชี ส่วนปัญหาด้านทรัพยากรบุคคล พบว่าประเด็นปัญหาที่สำคัญที่สำนักงานสอบบัญชีควรเน้นคือ เรื่องความรู้ความสามารถของบุคลากรในสำนักงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจักรพงษ์ รัตนะ (2547) ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรบุคคลและการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงาน ซึ่งจะพบมากในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและขนาดกลาง รวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานและการติดต่อสื่อสารที่

เกี่ยวข้องด้วย ส่วนปัญหาด้านผลการปฏิบัติงานนั้นพบว่ามีปัญหาที่สำคัญในเรื่องของการแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพ การใช้ความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ (Professional skepticism) ในการปฏิบัติงานสอบบัญชี และการบันทึกข้อมูลหลักฐานในกระดาษทำการ (Documentation) ของสำนักงาน

นัชชาธิชัย จุริย์โรจน์ และศิลปพร ศรีจันเพชร (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบจากการนำมาตราฐานการควบคุมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชีมาใช้ในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชี (ISQC1) ในสำนักงานสอบบัญชีที่มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ด. สังกัดอยู่ รวมถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้สำนักงานสอบบัญชีสามารถปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลโดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและสัมภาษณ์ผู้สอบบัญชี จากผลการศึกษาพบว่าปัญหาที่พบมากที่สุดจากการนำมาตราฐานการควบคุมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชีใช้ในภาพรวม 3 อันดับแรกคือ ปัญหาด้านทรัพยากรบุคคล ปัญหาด้านการติดตามผล และปัญหาด้านการปฏิบัติงาน นอกจากนี้จากการศึกษายังพบว่าสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ไม่ได้รับผลกระทบจากการนำมาตราฐานการควบคุมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชีมาใช้ เนื่องจากนโยบายและวิธีการปฏิบัติ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับและระบบต่าง ๆ ได้มีการจัดทำเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษรในทุกขั้นตอน ในขณะที่สำนักงานสอบบัญชีขนาดกลางและขนาดเล็กจะได้รับผลกระทบจากการนำมาตราฐานการควบคุมคุณภาพมาใช้เล็กน้อย เนื่องจากไม่ได้มีการจัดทำเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษรในทุกขั้นตอนของนโยบายและวิธีการปฏิบัติ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับและระบบต่าง ๆ รวมทั้งปริมาณงาน และต้นทุนที่เพิ่มขึ้นด้วย

สมพงษ์ พรอุปถัมภ์ (2554) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ISQC1 กับการควบคุมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชีไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจในโครงสร้าง เนื้อหาและแนวปฏิบัติของมาตรฐาน ISQC1 และระบุประเด็นปัญหาในทางปฏิบัติ โดยการอภิปรายประเด็นปัญหาในทางปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ผู้สอบบัญชี ผู้ใช้ผลงานของผู้สอบบัญชี และผู้กำกับดูแลวิชาชีพ โดยการอภิปรายพบว่าข้อดีของ ISQC1 คือ ทำให้สำนักงานสอบบัญชีมีแนวทางการควบคุมคุณภาพที่ชัดเจนในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพงานสอบบัญชี เพื่อให้การตรวจสอบเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง สำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ (Big 4) นั้นมีระบบการควบคุมเป็นไปตามข้อกำหนด ISQC1 และได้ผนวกเข้ากับระบบการทำงานของสำนักงานแล้ว จึงไม่มีประเด็นเรื่องคุณภาพมากนัก หากมีการนำ ISQC1 มาใช้แล้ว มีความเชื่อว่าสำนักงานสอบบัญชี

และผู้สอบบัญชีจะมีคุณภาพดียิ่งขึ้น นอกจากนี้การนำระบบ ISQC1 มาใช้ในสำนักงานสอบบัญชี ก็จะเป็นการทำให้ผู้สอบบัญชีไทยมีความพร้อมในด้านคุณภาพการทำงาน

นารีรัตน์ พลอยพุ่ม (2554) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของความเสี่ยงในการประกอบวิชาชีพสอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทยโดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย จำนวน 213 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ F-test (ANOVA และ MANOVA) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณผลการวิจัยพบว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความเสี่ยงในการประกอบวิชาชีพสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระบับน้อย ได้แก่ ด้านความเสี่ยงในการปฏิบัติงานตามวิชาชีพ ด้านความเสี่ยงในการให้บริการลูกค้า และด้านความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน สอบบัญชี และมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระบับมาก ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาลแตกต่างกัน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ที่มีประสบการณ์ในการสอบบัญชีแตกต่างกันมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความเสี่ยงในการประกอบวิชาชีพสอบบัญชีโดยรวม ด้านความเสี่ยงในการให้บริการลูกค้า และคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ และด้านความสมบูรณ์แตกต่างกัน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ที่มีจำนวนผู้ช่วยผู้สอบบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความเสี่ยงในการประกอบวิชาชีพสอบบัญชีโดยรวม ด้านความเสี่ยงในการปฏิบัติงานตามวิชาชีพ ด้านความเสี่ยงในการให้บริการลูกค้า และคุณภาพการสอบบัญชีรายด้าน ด้านความถูกต้อง แตกต่างกัน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ที่มีปริมาณงานที่รับตรวจแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความเสี่ยงในการประกอบวิชาชีพสอบบัญชีโดยรวม ด้านความเสี่ยงในการปฏิบัติงานตามวิชาชีพ ด้านความเสี่ยงในการให้บริการลูกค้าและคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม และด้านความสมบูรณ์แตกต่างกัน และผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ที่มีการเข้าร่วมอบรมและสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับการสอบบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง ด้านความทันกาลแตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบ พบว่า 1) ความเสี่ยงในการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี ด้านความเสี่ยงในการปฏิบัติงานตามวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาล 2) ความเสี่ยงในการ

ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี ด้านความเสี่ยงในการให้บริการลูกค้า มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบ กับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ และด้านความสมบูรณ์ และ 3) ความเสี่ยงในการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี ด้านความเสี่ยงในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับคุณภาพการสอบบัญชี โดยสรุป ความเสี่ยงในการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ดังนั้น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพ ควรนำข้อสังเกตที่ได้ไปใช้ในพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ รวมถึงเสริมสร้างจรรยาบรรณทางวิชาชีพ เพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับการปฏิบัติงานเสริมสร้างคุณภาพให้แก่การปฏิบัติงานสอบบัญชี และความน่าเชื่อถือแห่งวิชาชีพต่อไป

นภาพร กุลสุวรรณ (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการควบคุมคุณภาพที่มีต่อที่มีผลต่อการดำเนินงานของสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารของสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย จำนวน 189 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ F-test (ANOVA และ MANOVA) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสำนักงานสอบบัญชีมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีการควบคุมคุณภาพโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบของผู้นำต่อคุณภาพภายในสำนักงาน ด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้า ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านผลการปฏิบัติงานสอบบัญชี และด้านการติดตามดูแล และผู้บริหารสำนักงานสอบบัญชี มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีผลการดำเนินงานโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้พัฒนา ผู้บริหารสำนักงานสอบบัญชี ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีการควบคุมคุณภาพโดยรวม ด้านความรับผิดชอบของผู้นำต่อคุณภาพภายในสำนักงาน และด้านทรัพยากรบุคคลแตกต่างกัน ผู้บริหารสำนักงานสอบบัญชีที่มีจำนวนพนักงานจำนวนลูกค้าแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีการควบคุมคุณภาพ ด้านความรับผิดชอบของผู้นำต่อคุณภาพภายในสำนักงาน และด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าแตกต่างกัน ผู้บริหารสำนักงานสอบบัญชี ที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีผลการดำเนินงานโดยรวม และด้านการเรียนรู้พัฒนาแตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบ พบว่า 1) การควบคุมคุณภาพด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน โดยรวม

2) การควบคุมคุณภาพด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้า มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวม ด้านการเงิน และด้านลูกค้า 3) การควบคุมคุณภาพด้านทรัพยากรบุคคล มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวม ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา 4) การควบคุมคุณภาพด้านการติดตามดูแล มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวม ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา โดยสรุป การควบคุมคุณภาพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย ดังนั้นผู้บริหารสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย จึงต้องมุ่งเน้นการบริหารจัดการสำนักงานสอบบัญชีให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพเชื่อถือได้ ผู้ใช้บริการเกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของสำนักงาน และนำไปเป็นข้อกำหนดนโยบายวิธีการปฏิบัติของบุคลากรเพื่อรักษาและคงไว้ซึ่งมาตรฐานของวิชาชีพ

ธนาทิพย์ วัฒนสุชาติ (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะทางการสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย จำนวน 123 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t-test F-test (ANOVA และ MANOVA) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ จากผลการวิจัย พบว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีสมรรถนะทางการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านเทคนิคการสอบบัญชี ด้านการเข้าใจสภาพของเหตุการณ์ในกิจกรรมการสอบบัญชี ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านมโนทัศน์ในการสอบบัญชี และด้านการปรับตัว และผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีสมรรถนะทางการสอบบัญชีโดยรวม แตกต่างกัน และผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทยที่มีจำนวนชั่วโมงเข้ารับการฝึกอบรมโดยเฉลี่ยต่อปีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีสมรรถนะทางการสอบบัญชีโดยรวม และด้านเทคนิคการสอบบัญชีแตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบ พบว่า 1) สมรรถนะทางการสอบบัญชี ด้านเทคนิคการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความสร้างสรรค์ และด้านความสมบูรณ์ 2) สมรรถนะ

ทางการสอบบัญชี ด้านการเข้าใจสภาพของเหตุการณ์ในกิจกรรมการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล 3) สมรรถนะทางการสอบบัญชี ด้านการติดต่อสื่อสาร มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาล และ 4) สมรรถนะทางการสอบบัญชี ด้านการปรับตัว มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง และด้านความสร้างสรรค์ โดยสรุป สมรรถนะทางการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพ การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ดังนั้น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทยต้องตระหนักและเล็งเห็นถึงการพัฒนา และปรับปรุงการสอบบัญชีให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประสบความสำเร็จในการทำหน้าที่การสอบบัญชี อันนำไปสู่คุณภาพของการสอบบัญชีที่ดีขึ้นต่อไปในอนาคต

ฐาปณี แสงคำ (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมคุณภาพ การสอบบัญชีเชิงกลยุทธ์กับความเชื่อมั่นทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จำนวน 123 คน และใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t-test F-test (ANOVA และ MANOVA) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย และการวิเคราะห์ การถดถอยแบบพหุคูณ จากผลการวิจัยพบว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการ มีการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีเชิงกลยุทธ์โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามข้อกำหนดวิชาชีพ และอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความชำนาญ และความรู้ความสามารถ ด้านการกำหนดขอบเขตงาน การแบ่งงาน ด้านการขอ คำปรึกษาหารือ ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้า และด้านการติดตาม และผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความเชื่อมั่นทางการสอบบัญชีโดยรวม และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความ สร้างสรรค์และด้านความสมบูรณ์ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วย เกี่ยวกับการมีการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีเชิงกลยุทธ์ ด้านการขอคำปรึกษาหารือ แตกต่างกัน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีราย ได้สุทธิเฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมี การควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีเชิงกลยุทธ์โดยรวม และด้านความชำนาญและความรู้ ความสามารถแตกต่างกัน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีจำนวนกิจการที่ได้รับการตรวจในแต่ละปี แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความเชื่อมั่นทางการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ แตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบ พบว่า 1) การควบคุมคุณภาพการสอบ บัญชีเชิงกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติตามข้อกำหนดวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับ ความเชื่อมั่นทางการสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรม และด้านความสมบูรณ์ 2) การควบคุมคุณภาพ การสอบบัญชีเชิงกลยุทธ์ ด้านความชำนาญและความรู้ความสามารถ มีความสัมพันธ์และผลกระทบ เชิงบวกกับความเชื่อมั่นทางการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง และด้านความสร้างสรรค์ 3) การ ควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีเชิงกลยุทธ์ ด้านการกำหนดขอบเขตงาน การแบ่งงาน มีความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงบวกกับความเชื่อมั่นทางการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง และด้านความเที่ยง ธรรม และ 4) การควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีเชิงกลยุทธ์ ด้านการติดตาม มีความสัมพันธ์และ ผลกระทบเชิงบวกกับความเชื่อมั่นทางการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความถูกต้อง และด้านความเที่ยง ธรรม โดยสรุป การควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีเชิงกลยุทธ์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิง บวกกับความเชื่อมั่นทางการสอบบัญชี ดังนั้น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องให้ความสำคัญกับ การมุ่งเน้นการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชี ซึ่งต้องตระหนักถึงความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน การสอบบัญชีและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง และการพัฒนาความชำนาญและความรู้ความสามารถ รวมถึงการให้ความสำคัญกับวิธีการปฏิบัติงาน และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดกับกิจการ โดยนำความรู้ และความชำนาญทางการสอบบัญชีดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิธีในการควบคุม การสอบบัญชี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

นิสารัตน์ ไชยวงศ์ศักดิ์ (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้ตรวจสอบบัญชี ต่อการควบคุมคุณภาพการตรวจสอบงบการเงินในสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง โดยทำ การเก็บรวบรวมเก็บข้อมูลจากผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง ในประเทศไทย จำนวนทั้งหมด 298 ราย โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาคือ การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน ตาม มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 เรื่อง การ ควบคุมคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน ซึ่งกำหนดความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับวิธี ปฏิบัติในการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบงบการเงิน รวมทั้งความรับผิดชอบของผู้สอบทาน การควบคุมคุณภาพงานตรวจสอบไว้ โดยพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพการ ตรวจสอบงบการเงินในภาพรวมของงบการเงินทั้งหมด ซึ่งแบ่งความคิดเห็นออกเป็นด้านต่าง ๆ ทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบของผู้นำต่อคุณภาพของงานตรวจสอบ ข้อกำหนดด้าน จรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง การตอบรับงานและการลงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานตรวจสอบ การมอบหมายงานของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ การปฏิบัติงานตรวจสอบ การติดตามผล และ การจัดทำเอกสารหลักฐาน จากผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ ระหว่าง 20-25 ปี สำเร็จการศึกษาระดับสูงสุดในระดับปริญญาตรี มีระยะเวลาการปฏิบัติงานใน

สำนักงานสอบบัญชีที่ทำงานอยู่ในปัจจุบันระหว่าง 2-5 ปี มีตำแหน่งงานในปัจจุบันเป็นผู้ช่วยผู้สอบบัญชี (Junior หรือ Assistant) และมีจำนวนบริษัทที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี ในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา 6-10 บริษัท ซึ่งพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง มีความคิดเห็นว่าสำนักงานของตนเองมีการควบคุมคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน โดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ฐิติชญาณ์ นาวา (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการสำนักงานสอบบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ต่อการควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากผู้ประกอบการสำนักงานสอบบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 31 แห่ง ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเจ้าของสำนักงานสอบบัญชีมีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโทและมีอายุระหว่าง 31-40 ปี ประกอบกิจการสำนักงานสอบบัญชีในรูปแบบห้างหุ้นส่วนสามัญ คณะบุคคล เป็นระยะเวลา มากกว่า 15 ปี และให้บริการในด้านการตรวจสอบงบการเงิน โดยสำนักงานสอบบัญชีส่วนใหญ่มีลูกค้านับพันคนมากกว่า 100 ราย มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจำนวน 1 คน และมีผู้ช่วยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจำนวนมากกว่า 6 คน นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทราบว่ามีมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2557 และทราบเกี่ยวกับมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 จากสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ผู้ประกอบการสำนักงานสอบบัญชีส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ดีพอใน 5 องค์ประกอบของระบบการควบคุมคุณภาพตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 โดยส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยที่สุดในองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการติดตามผลและข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยในองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ และมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลางในองค์ประกอบที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้นำต่อคุณภาพภายในสำนักงานและการปฏิบัติงาน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรจัดการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 แก่ผู้ประกอบการสำนักงานสอบบัญชีเป็นการเร่งด่วน โดยให้เน้นเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการติดตามผลและข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด นอกจากนี้ ควรมีการกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อให้สำนักงานสอบบัญชีสามารถนำไปปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐาน การควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1

วันรักษ์ โสภภาพร (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมการสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย จำนวน 122 คน และใช้แบบสอบถามเป็น

เครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t-test F-test (ANOVA และ MANOVA)

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีการควบคุมการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านข้อกำหนดวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ด้านความรู้และความชำนาญ ด้านการมอบหมายงาน ด้านการแบ่งงาน ด้านการปรึกษาหารือ ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งลูกค้า ด้านการติดตาม และด้านความรับผิดชอบของผู้นำต่อคุณภาพภายในสำนักงาน อยู่ในระดับมากและผู้บริหารสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันเวลา ผู้บริหารสำนักงานสอบบัญชีที่มีจำนวนทุนในการดำเนินงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีการควบคุมการสอบบัญชีโดยรวม ด้านข้อกำหนดวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ด้านความรู้และความชำนาญ ด้านการมอบหมายงาน ด้านการแบ่งงาน ด้านการปรึกษาหารือ ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งลูกค้า ด้านการติดตามและด้านความรับผิดชอบของผู้นำต่อคุณภาพภายในสำนักงานแตกต่างกัน ผู้บริหารสำนักงานสอบบัญชีที่มีจำนวนพนักงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีการควบคุมการสอบบัญชีโดยรวม ด้านการมอบหมายงาน ด้านการแบ่งงาน ด้านการปรึกษาหารือ ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งลูกค้า ด้านการติดตาม และด้านความรับผิดชอบของผู้นำต่อคุณภาพภายในสำนักงานแตกต่างกัน และผู้บริหารสำนักงานสอบบัญชีที่มีรายได้จากการดำเนินงานต่อปีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีควบคุมการสอบบัญชีโดยรวม ด้านข้อกำหนดวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ด้านความรู้และความชำนาญ ด้านการแบ่งงาน ด้านการปรึกษาหารือ ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งลูกค้า ด้านการติดตามและด้านความรับผิดชอบของผู้นำต่อคุณภาพภายในสำนักงานแตกต่างกัน ผู้บริหารสำนักงานสอบบัญชีที่มีจำนวนพนักงานและรายได้จากการดำเนินงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันเวลาแตกต่างกัน ผู้บริหารสำนักงานสอบบัญชีที่มีจำนวนทุนในการดำเนินงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันเวลาแตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบพบว่า 1) การควบคุมการสอบบัญชีด้านข้อกำหนดวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความสร้างสรรค์

ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันเวลา 2) การควบคุมการสอบบัญชีด้านความรู้และความชำนาญ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์ และมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลา 3) การควบคุมการสอบบัญชี ด้านการมอบหมายงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน และด้านความทันเวลา 4) การควบคุมการสอบบัญชี ด้านการแบ่งงานมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี โดยรวมด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ และด้านความทันเวลา 5) การควบคุมการสอบบัญชี ด้านการขอคำปรึกษาหารือมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน 6) การควบคุมการสอบบัญชีด้านการติดตามมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน และมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความกะทัดรัด 7) การควบคุมการสอบบัญชี ด้านความรับผิดชอบของผู้นำต่อคุณภาพภายในสำนักงานมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความสร้างสรรค์ และด้านความสมบูรณ์ โดยสรุปการควบคุมการสอบบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีดังนั้น ผู้บริหารสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนนโยบายและวิธีปฏิบัติงานสอบบัญชีให้สามารถวางระบบการควบคุมการสอบบัญชีให้เป็นไปตามข้อกำหนด และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานการสอบบัญชีระหว่างประเทศและยกระดับฐานะสำนักงานสอบบัญชีของไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ โดยการศึกษาวิจัยนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยการออกแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการสำรวจจากผู้สอบบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ โดยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ซึ่งขึ้นทะเบียนแสดงรายชื่อไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ซึ่งที่ประสงค์เปิดเผยข้อมูลเพื่อการติดต่อโดยข้อมูลที่ได้จากฝ่ายทะเบียนของผู้สอบบัญชีของสภาวิชาชีพบัญชีฯ มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั้งสิ้น 1,170 ราย (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทนประชากร ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience sampling) คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ดังนี้

สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane)

$$n = \frac{N}{1 + (NE)^2}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของกลุ่มประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{1,170}{1 + 1,170 (0.05)^2}$$

$$n = 298 \text{ ตัวอย่าง}$$

ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 298 ตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทำงานวิจัยฉบับนี้ ทำงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยแบ่งลักษณะของการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ซึ่งได้รับข้อมูลจากการเก็บรวบรวมแบบสอบถามของสำนักงานขนาดเล็กสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีอิสระ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ
2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่าง ๆ เช่น วารสาร รายงานการวิจัย แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต วิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ เพื่อศึกษาถึงทฤษฎีแนวความคิดและหลักการ ทางวิชาการ ซึ่งมีความสำคัญในการนำมาประกอบการวิเคราะห์และกำหนดแนวทางการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ศึกษา ค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่าง ๆ เช่น วารสาร รายงานการวิจัย แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต วิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ เพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัยและสร้างเครื่องมือวิจัยให้ครอบคลุมความมุ่งหมายของการวิจัย
2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบทดสอบ จะได้มีความชัดเจนตามความมุ่งหมายการวิจัยยิ่งขึ้น
3. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ เพื่อพิจารณาความครบถ้วน ความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามอาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์แนะนำ

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามอาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์แนะนำ แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย

6. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง

7. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

7.1 การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ดังนี้

7.1.1 ผศ.ดร.วชิระ บุญยเนตร

7.1.2 ผศ.ดร.ยอดยิ่ง ธนทวี

7.1.3 ดร.ชัชชาติ ศรีศิริโชติ

หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ

IOC คือ ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบ

R คือ ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ทั้งนี้ผลจากการพิจารณาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้ค่าเท่ากับ 0.9096 ซึ่งหมายความว่าข้อคำถามมีความเที่ยงตรงในเชิงเนื้อหาครอบคลุมในแต่ละด้าน และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้

7.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของแต่ละด้าน ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ที่ค่าระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมากกว่า 0.7 จึงจะถือได้ว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

สำหรับแบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ เมื่อนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของแต่ละด้าน ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8289 จึงนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

8. นำผลที่ได้รับจากการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์อีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นลักษณะแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยโครงสร้างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ซึ่งมีลักษณะแบบเลือกตอบ (Check list) เพื่อเลือกตอบตามระดับการวัดข้อมูลประเภทสเกล นามบัญญัติ (Nominal scale) และการวัดข้อมูลประเภทสเกลลำดับ (Ordinal scale) ดังนี้

1. เพศ
2. อายุ
3. การศึกษา
4. ประสบการณ์การทำงาน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปลักษณะด้านลักษณะองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นสำนักงานสอบบัญชี ได้แก่ ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี จำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จำนวนพนักงานในสำนักงาน และอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงาน ซึ่งมีลักษณะแบบเลือกตอบ (Check list) เพื่อเลือกตอบตามระดับการวัดข้อมูลประเภทสเกล นามบัญญัติ (Nominal scale) และการวัดข้อมูลประเภทสเกลลำดับ (Ordinal scale) ดังนี้

1. ประเภทสำนักงานสอบบัญชี
2. จำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
3. จำนวนพนักงานในสำนักงาน
4. อายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงาน

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายปิดเพื่อสอบถามข้อคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) โดยแบ่งตามองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ คือ ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่

เกี่ยวข้อง ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านการปฏิบัติงาน และด้านการติดตามดูแล รวมคำถามทั้งหมด 36 ข้อ เพื่อนำมาหาค่าเฉลี่ยและใช้เป็นระดับความสำคัญของแต่ละปัจจัยตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพสำนักงานฉบับที่ 1 (TSQC1) ซึ่งคำถามให้เลือกรับตอบเพียงคำตอบข้อเดียวแบบลิเคิร์ต (Likert scale) จำนวน 5 ข้อ ซึ่งเป็นการวัดแบบจัดอันดับ ดังนี้

น้อยที่สุด	มีน้ำหนักคะแนน 1
น้อย	มีน้ำหนักคะแนน 2
ปานกลาง	มีน้ำหนักคะแนน 3
มาก	มีน้ำหนักคะแนน 4
มากที่สุด	มีน้ำหนักคะแนน 5

การแปลผลและอภิปรายผลการวิจัย ลักษณะของแบบสอบถามชุดนี้ จากการวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่านั้นสามารถนำมาอภิปรายผลโดยระดับอันตรายภาคชั้น มีดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{จากสูตร ความกว้างของอันตรายภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

ซึ่งจะได้ค่าเฉลี่ยแต่ละระดับห่างกัน 0.8 และกำหนดความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย แต่ละระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีความสำคัญน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีความสำคัญน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีความสำคัญปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีความสำคัญมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีสำคัญมากที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ให้ผู้ตอบ

แสดงความคิดเห็น โดยใช้คำพูดของตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการ ดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) โดยการตรวจสอบข้อมูลของแบบสอบถามและแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก
2. การลงรหัส (Coding) โดยการนำแบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์มาลงรหัส
3. การประมวลผลข้อมูล โดยการนำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกและประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร ดังนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เป็นสถิติที่ใช้ในการศึกษา เพื่อบรรยายถึงลักษณะของตัวอย่าง โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้
  - 1.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
  - 1.2 ค่าความถี่ (Frequency)
  - 1.3 ค่าร้อยละ (Percentage)
  - 1.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation หรือ SD)
2. ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม สำหรับการทดสอบสมมติฐานสถิติที่ใช้ ได้แก่ ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ” ผู้ทำการวิจัยได้นำข้อมูลตัวอย่างที่เก็บรวบรวมมาได้จำนวน 298 ชุด ที่ผ่านการตรวจสอบความน่าเชื่อถือแล้วมาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS วิเคราะห์ตามสมมติฐานของการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐาน

การควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4-1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	96	32.20
หญิง	202	67.80
รวม	298	100.00

จากตารางที่ 4-1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 32.20 และกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเพศหญิง มีจำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 67.80

ตารางที่ 4-2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20-30 ปี	24	8.05
31-40 ปี	130	43.62
41-50 ปี	121	40.60
50 ปีขึ้นไป	23	7.72
รวม	298	100.00

จากตารางที่ 4-2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 8.05 อายุระหว่าง 31-40 ปี มีจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 43.62 อายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 40.60 และอายุ 50 ปีขึ้นไป มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 7.72

ตารางที่ 4-3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	214	71.81
ปริญญาโท	80	26.85
ปริญญาเอก	4	1.34
รวม	298	100.00

จากตารางที่ 4-3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีและเทียบเท่า จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 71.81 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาโทจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 26.85 และมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาเอก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.34

ตารางที่ 4-4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประสบการณ์ทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตั้งแต่ 3-6 ปี	48	16.11
ตั้งแต่ 6-9 ปี	133	46.63
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	117	39.26
รวม	298	100.00

จากตารางที่ 4-4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 3-6 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 16.11 มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 6-9 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 46.63 และมีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 39.26

ตารางที่ 4-5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะการปฏิบัติงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สังกัดสำนักงานสอบบัญชี	192	64.43
ผู้สอบบัญชีอิสระ	106	35.57
รวม	298	100.00

จากตารางที่ 4-5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้สอบบัญชีที่สังกัดสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก มีจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 35.57 และกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นผู้สอบบัญชีอิสระ มีจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 64.43

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชี

ตารางที่ 4-6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทของสำนักงานสอบบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กิจการเจ้าของคนเดียว	41	24.48
คณะบุคคล	17	5.73
ห้างหุ้นส่วน	12	6.25
บริษัทจำกัด	122	63.54
รวม	192	100.00

จากตารางที่ 4-6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชี ที่ศึกษาส่วนใหญ่ มีการปฏิบัติงานเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 24.48 มีการปฏิบัติงานเป็นคณะบุคคล จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.73 มีการปฏิบัติงานเป็นห้างหุ้นส่วน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 และมีการปฏิบัติงานเป็นบริษัทจำกัด จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 63.54

ตารางที่ 4-7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตั้งแต่ 1-3 คน	138	71.88
ตั้งแต่ 4-6 คน	38	19.27
ตั้งแต่ 7-9 คน	17	8.85
รวม	192	100.00

จากตารางที่ 4-7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีตั้งแต่ 1-3 คน จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 71.88 มีจำนวนผู้สอบ

บัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีตั้งแต่ 4-6 คน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 19.27 และมีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีตั้งแต่ 7-9 คน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8.85

ตารางที่ 4-8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนพนักงานในสำนักงานสอบบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำนวนพนักงานในสำนักงานสอบบัญชี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตั้งแต่ 1-5 คน	139	72.40
ตั้งแต่ 6-10 คน	38	19.79
ตั้งแต่ 11-20 คน	15	7.81
รวม	192	100.00

จากตารางที่ 4-8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงานในสำนักงานสอบบัญชีตั้งแต่ 1-5 คน จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 72.40 มีจำนวนพนักงานในสำนักงานสอบบัญชีตั้งแต่ 6-10 คน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 19.79 และมีจำนวนพนักงานในสำนักงานสอบบัญชีตั้งแต่ 11-20 คน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.81

ตารางที่ 4-9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลา 3-6 ปี	31	16.15
ระยะเวลา 7-9 ปี	86	44.79
ระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป	75	39.06
รวม	192	100.00

จากตารางที่ 4-9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานระยะเวลา 3-6 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 16.15 มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานระยะเวลา 7-9 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 44.79 และมีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 39.06

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4-10 รายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน

ด้านความรับผิดชอบต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	การให้ระดับความสำคัญ					$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ	ลำดับที่
	สำคัญที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	สำคัญน้อยที่สุด				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. การสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายในองค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี	36 12.08%	152 51.01%	105 35.23%	5 1.68%	0 0.00%	3.73	0.68	มาก	5
2. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดทำเอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีแก่บุคลากร	44 14.77%	143 47.99%	107 35.91%	4 1.34%	0 0.00%	3.76	0.71	มาก	4
3. การสื่อสารนโยบายสำนักงานให้บุคลากรในสำนักงานทราบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพอย่างทั่วถึง	41 13.76%	177 59.40%	74 24.83%	6 2.01%	0 0.00%	3.84	0.67	มาก	2
4. นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานผู้นำต้องการสื่อสารให้ทราบอย่างชัดเจน	22 7.38%	132 44.30%	131 43.96%	13 4.36%	0 0.00%	3.54	0.69	มาก	6
5. การให้ความสำคัญกับการรักษาความต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ	39 13.09%	178 59.73%	75 25.17%	6 2.01%	0 0.00%	3.83	0.66	มาก	3
6. การมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงานด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงาน	80 26.85%	172 57.72%	45 15.10%	1 0.34%	0 0.00%	4.11	0.65	มาก	1
รวม (n = 298)						3.81	0.47	มาก	

จากตารางที่ 4-10 แสดงว่าระดับความสำคัญต่อปัจจัยด้านความรับผิดชอบของ ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้ คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงานด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) ลำดับที่ 2 คือ การสื่อสารนโยบายสำนักงานให้บุคลากรในสำนักงานทราบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) ลำดับที่ 3 คือ การให้ความสำคัญกับการรักษาความต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) ลำดับที่ 4 คือ การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดทำเอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีแก่บุคลากร มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) ลำดับที่ 5 คือ การสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายในองค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) และลำดับสุดท้าย คือ นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานผู้นำต้องการสื่อสารให้ทราบอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$)

ตารางที่ 4-11 รายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของ กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง

ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	การให้ระดับความสำคัญ					$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ	ลำดับที่
	สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	สำคัญน้อยที่สุด				
1. การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็นอิสระ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ	36 12.08%	152 51.01%	105 35.23%	5 1.68%	0 0.00%	3.73	0.67	มาก	6
2. ผู้สอบบัญชีมีทักษะขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าและขอบเขตการให้บริการ เพื่อใช้ประเมินผลกระทบต่อความเป็นอิสระ	44 14.77%	143 47.99%	107 35.91%	4 1.34%	0 0.00%	3.76	0.71	มาก	4
3. การจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับลูกค้า	41 13.76%	177 59.40%	74 24.83%	6 2.01%	0 0.00%	3.85	0.66	มาก	2

ตารางที่ 4-11 (ต่อ)

ด้านข้อกำหนดด้าน จรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	การให้ระดับความสำคัญ					$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ สำคัญ	ลำดับ ที่
	สำคัญ	สำคัญ	สำคัญ	สำคัญ	สำคัญ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
4. การจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับ ความเป็นอิสระเพื่อสื่อสาร ให้แก่บุคลากรรับทราบ อย่างสม่ำเสมอ	39	149	105	5	0	3.75	0.70	มาก	5
	13.09%	50.00%	35.23%	1.68%	0.00%				
5. การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับ ความเป็นอิสระให้เป็นปัจจุบัน อยู่เสมอ	39	163	96	0	0	4.07	0.58	มาก	1
	13.09%	54.70%	32.21%	0.00%	0.00%				
6. การให้ความสำคัญกับการ สอบทานงานสอบบัญชีโดย การหมุนเวียนการสอบทานทั้ง จากผู้สอบบัญชีและหัวหน้า สายงาน	96	163	39	0	0	3.81	0.65	มาก	3
	32.21%	54.70%	13.09%	0.00%	0.00%				
รวม (n = 298)						3.83	0.44	มาก	

จากตารางที่ 4-11 แสดงว่าระดับความสำคัญต่อปัจจัยด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้ คือ การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอิสระให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) ลำดับที่ 2 คือ การจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับลูกค้า มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) ลำดับที่ 3 คือ การให้ความสำคัญกับการสอบทานงานสอบบัญชีโดยการหมุนเวียนการสอบทานทั้งจากผู้สอบบัญชีและหัวหน้าสายงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) ลำดับที่ 4 คือ ผู้สอบบัญชีมักจะขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าและขอบเขตการให้บริการ เพื่อใช้ประเมินผลกระทบต่อความเป็นอิสระ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) ลำดับที่ 5 คือ การจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอิสระเพื่อสื่อสารให้แก่บุคลากรรับทราบอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) และลำดับสุดท้าย คือ การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็นอิสระความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรมหลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$)

ตารางที่ 4-12 รายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของ กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ

ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ	การให้ระดับความสำคัญ					$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ	ลำดับที่
	สำคัญที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	สำคัญน้อยที่สุด				
	มากที่สุด	มาก	กลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. การติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้า จะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานสอบสวนบัญชีด้วยความสะดวกเรียบร้อย	30	154	105	7	2	3.68	0.71	มาก	6
2. การมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในระดับบริหารที่เหมาะสมเพื่อประเมินการตอบรับงานจากลูกค้า	52	170	69	6	1	3.89	0.71	มาก	3
3. มีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะ เป็นลูกค้ารายใหม่เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า	43	148	99	6	2	3.75	0.75	มาก	4
4. การจัดทำรายงานเสนอลูกค้าโดยระบุถึงเหตุผลอย่างเหมาะสมหากมีการถอนตัวหรือยกเลิกการปฏิบัติงาน	43	148	99	6	2	3.75	0.75	มาก	5
5. การส่งเสริมการแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบถึงนโยบายและวิธีการปฏิบัติในการรับงาน	72	162	60	4	0	4.01	0.71	มาก	2
6. การจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของลูกค้า เพื่อการเป็นข้อใช้ในการพิจารณาการรับงานในครั้งต่อไป	71	179	45	0	3	4.06	0.69	มาก	1
รวม (n = 298)						3.86	0.46	มาก	

จากตารางที่ 4-12 แสดงว่าระดับความสำคัญต่อปัจจัยด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้ คือ การจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของลูกค้า เพื่อการเป็นข้อใช้ในการพิจารณาการรับงานในครั้งต่อไป มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) ลำดับที่ 2 คือ การส่งเสริมการแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบถึงนโยบายและวิธีการปฏิบัติในการรับงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) ลำดับที่ 3 คือ การมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในระดับบริหารที่เหมาะสม เพื่อประเมินการตอบรับงานจากลูกค้า มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ลำดับที่ 4 คือ มีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะจะเป็นลูกค้ารายใหม่ เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) ลำดับที่ 5 คือ การจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึงเหตุผลอย่างเหมาะสม หากมีการถอนตัวหรือยกเลิกการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) และลำดับสุดท้าย คือ การติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้า จะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความสะดวกเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$)

ตารางที่ 4-13 รายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของ กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับด้าน ทรัพยากรบุคคล

ด้านทรัพยากรบุคคล	การให้ระดับความสำคัญ					$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ	ลำดับที่
	สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	สำคัญน้อยที่สุด				
1. การมีบุคลากรผู้ประสานงานเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพภายในสำนักงาน	30 10.07%	154 51.68%	107 35.91%	7 2.35%	0 0.00%	3.69	0.68	มาก	5
2. การมีการประเมินและกำหนดความสามารถของบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานอย่างเพียงพอ	52 17.45%	170 57.05%	70 23.49%	6 2.01%	0 0.00%	3.90	0.69	มาก	2
3. การมอบหมายงานให้กับบุคลากรผ่านการฝึกอบรมวิชาการและมีประสบการณ์สถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	43 14.43%	148 49.66%	100 33.56%	6 2.01%	1 0.34%	3.76	0.73	มาก	4

ตารางที่ 4-13 (ต่อ)

ด้านทรัพยากรบุคคล	การให้ระดับความสำคัญ					$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ สำคัญ	ลำดับ ที่
	สำคัญ มาก ที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ น้อย	สำคัญ น้อย ที่สุด				
	4. การมอบหมายงานให้แก่ บุคลากร โดยการหมุนเวียน หน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบ ทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ	43 14.43%	148 49.66%	100 33.56%	6 2.01%				
5. กำหนดปัจจัยและเกณฑ์การ วัดผลที่ใช้ในการประเมินผล พนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงาน	30 10.07%	154 51.68%	107 35.91%	7 2.35%	0 0.00%	3.68	0.68	มาก	6
6. การพิจารณาจ้างงาน ให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและปริมาณ เหมาะสมกับจำนวนพนักงาน	82 27.52%	162 54.36%	51 17.11%	3 1.01%	0 0.00%	4.08	0.63	มาก	1
รวม (n = 298)						3.81	0.50	มาก	

จากตารางที่ 4-13 แสดงว่าระดับความสำคัญต่อปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้ คือ การพิจารณาจ้างงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและปริมาณเหมาะสมกับจำนวนพนักงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) ลำดับที่ 2 คือ การมีการประเมินและกำหนดความสามารถของบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) ลำดับที่ 3 คือ การมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการหมุนเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) ลำดับที่ 4 คือ การมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมทางวิชาการและมีประสบการณ์ในสถานการณ์ต่างๆ ตามความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) ลำดับที่ 5 คือ การมีบุคลากรผู้ประสานงานเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพภายในสำนักงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$)

และลำดับสุดท้าย คือ กำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ในการประเมินผลพนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$)

ตารางที่ 4-14 รายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของ กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับด้านการปฏิบัติงาน

ด้านการปฏิบัติงาน	การให้ระดับความสำคัญ					$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ สำคัญ	ลำดับ ที่
	สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ น้อย	สำคัญ น้อย ที่สุด				
1. การแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี	56 18.79%	176 59.06%	62 20.81%	4 1.34%	0 0.00%	3.95	0.67	มาก	3
2. การเน้นให้มีการประเมินผลและติดตามความคืบหน้าของการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	28 9.40%	170 57.05%	98 32.89%	2 0.67%	0 0.00%	3.75	0.62	มาก	6
3. การระบุนิคมือถือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการแสดงความเห็นต่องบการเงิน	54 18.12%	164 55.03%	78 26.17%	2 0.67%	0 0.00%	3.90	0.68	มาก	4
4. การขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายในและภายนอกสำนักงาน	34 11.41%	166 55.70%	91 30.54%	7 2.35%	0 0.00%	3.76	0.67	มาก	5
5. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อนการสอบทานงาน ระหว่างการสอบทานงาน และหลังการสอบทานงานอย่างเพียงพอ	63 21.14%	166 55.70%	66 22.15%	3 1.01%	0 0.00%	3.97	0.69	มาก	2

ตารางที่ 4-14 (ต่อ)

ด้านการปฏิบัติงาน	การให้ระดับความสำคัญ					$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ สำคัญ	ลำดับ ที่
	สำคัญ มาก ที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ น้อย	สำคัญ น้อย ที่สุด				
	6. การจัดทำเอกสารหลักฐาน โดยใช้ซอฟต์แวร์หรือรูปแบบ อักษรเพื่อควบคุมกระบวนการ ปฏิบัติงานให้เป็นไปตาม ระยะเวลาและขอบเขตของงาน	70 23.49%	158 53.02%	70 23.49%	0 0.00%				
รวม (n = 298)					3.89	0.86	มาก		

จากตารางที่ 4-14 แสดงว่าระดับความสำคัญต่อปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้ คือ การจัดทำเอกสารหลักฐานโดยใช้ซอฟต์แวร์หรือรูปแบบอักษรเพื่อควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระยะเวลาและขอบเขตของงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) ลำดับที่ 2 คือ การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อนการสอบทานงาน ระหว่างการสอบทานงาน และหลังการสอบทานงานอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) ลำดับที่ 3 คือ การแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) ลำดับที่ 4 คือ การระบุในคู่มือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการแสดงความเห็นต่องบการเงิน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) ลำดับที่ 5 คือ การขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายในและภายนอกสำนักงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) และลำดับสุดท้าย คือ การเน้นให้มีการประเมินผลและติดตามความคืบหน้าของการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$)

ตารางที่ 4-15 รายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของ กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับด้านการติดตามดูแล

ด้านการติดตามดูแล	การให้ระดับความสำคัญ					$\bar{X}$	SD	ระดับความสำคัญ	ลำดับที่
	สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	สำคัญน้อยที่สุด				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. การกำหนดวัตถุประสงค์และจัดเตรียมแนวทางการปฏิบัติและสอบถามงานที่ใช้ในการติดตามการปฏิบัติงาน	66	121	93	18	0	3.79	0.86	มาก	4
2. การติดตามการปฏิบัติตามการควบคุมคุณภาพและตรวจทานงานสอบบัญชีที่เสร็จอย่างสม่ำเสมอ	37	169	84	8	0	3.79	0.68	มาก	5
3. การรายงานข้อเท็จจริงผลกระทบของข้อบกพร่องในการติดตามที่ถูกค้นพบแก่ผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและบุคคลอื่นที่เหมาะสม	39	174	78	7	0	3.82	0.67	มาก	3
4. การให้บุคลากรหารือกับผู้บริหารของสำนักงานเกี่ยวกับข้อกังวลในการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม	32	145	114	7	0	3.68	0.69	มาก	6
5. การประเมินผลระบบการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ	75	172	51	0	0	4.08	0.65	มาก	1
6. การจัดทำรายงานการติดตามผลการปฏิบัติงานเสนอต่อฝ่ายบริหารเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนต่อไป	53	159	86	0	0	3.88	0.67	มาก	2
รวม (n = 298)						3.84	0.67	มาก	

จากตารางที่ 4-15 แสดงว่าระดับความสำคัญต่อปัจจัยด้านการติดตามดูแล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้ คือ การประเมินผลระบบการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) ลำดับที่ 2 คือ การจัดทำรายงานการติดตามผลการปฏิบัติงานเสนอต่อฝ่ายบริหารเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนต่อไป มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ลำดับที่ 3 คือ การรายงานข้อเท็จจริงผลกระทบของข้อบกพร่องในการติดตามที่ถูกค้นพบแก่ผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและบุคคลอื่นที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) ลำดับที่ 4 คือ การกำหนดวัตถุประสงค์และจัดเตรียมแนวทางการปฏิบัติและสอบทานงานที่ใช้ในการติดตามการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) ลำดับที่ 5 คือ การติดตามการปฏิบัติตามการควบคุมคุณภาพและตรวจทานงานสอบบัญชีที่แล้วเสร็จอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) และลำดับสุดท้าย คือ การให้บุคลากรหารือกับผู้บริหารของสำนักงานเกี่ยวกับข้อกวดในการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$)

ตารางที่ 4-16 รายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมทุกด้าน

มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความ สำคัญ	ลำดับ ที่
1. ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	3.81	0.41	มาก	6
2. ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	3.83	0.44	มาก	4
3. ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ	3.86	0.46	มาก	2
4. ด้านทรัพยากรบุคคล	3.81	0.50	มาก	5
5. ด้านการปฏิบัติงาน	3.89	0.86	มาก	1
6. ด้านการติดตามดูแล	3.84	0.67	มาก	3
รวม (n = 298)	3.84	0.28	มาก	

จากตารางที่ 4-16 แสดงว่าระดับความสำคัญต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ

ด้านการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ลำดับที่ 2 คือ ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) ลำดับที่ 3 คือ ด้านการติดตามดูแล มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) ลำดับที่ 4 คือ ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) ลำดับที่ 5 คือ ด้านทรัพยากรบุคคล มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$)

ส่วนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)

สมมติฐานที่ 1.1 ผู้สอบบัญชีที่มีเพศแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) แตกต่างกัน

H_0 : ผู้สอบบัญชีที่มีเพศแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้สอบบัญชีที่มีเพศแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-17 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย		P-value
	ชาย	หญิง	
ด้านความรับผิดชอบต่อความรับผิดชอบต่อผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	3.86	3.82	0.35
1. การสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายในองค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี	3.72	3.74	0.49
2. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดทำเอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีแก่บุคลากร	3.90	3.73	0.12
3. การสื่อสารนโยบายสำนักงานให้บุคลากรในสำนักงานทราบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพอย่างทั่วถึง	3.93	3.85	0.33

ตารางที่ 4-17 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย		P-value
	ชาย	หญิง	
ด้านความรับผิดชอบของควมรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพ ภายในสำนักงาน (ต่อ)	3.86	3.82	0.35
4. นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานผู้นำต้องการ สื่อสารให้ทราบอย่างชัดเจน	3.57	3.60	0.37
5. การให้ความสำคัญกับการรักษาความต่อเนื่องของระบบการ ควบคุมคุณภาพ	3.95	3.83	0.09
6. การมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงานด้านนโยบายการควบคุม คุณภาพสำนักงาน	4.10	4.18	0.93
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	3.89	3.82	0.07
1. การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็นอิสระความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ	3.72	3.74	0.49
2. ผู้สอบบัญชีมักจะขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าและขอบเขตการ ให้บริการ เพื่อใช้ประเมินผลกระทบต่อความเป็นอิสระ	3.90	3.73	0.12
3. การจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระที่เป็นลายลักษณ์อักษร สำหรับลูกค้า	3.93	3.85	0.33
4. การจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอิสระเพื่อสื่อสารให้แก่ บุคลากรรับทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.82	3.78	0.24
5. การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอิสระให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	4.10	4.05	0.23
6. การให้ความสำคัญกับการสอบทานงานสอบบัญชีโดยการ หมุนเวียนการสอบทานทั้งจากผู้สอบบัญชีและหัวหน้าสายงาน	3.85	3.79	0.05
ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงาน ที่ มีลักษณะเฉพาะ	3.87	3.85	0.20
1. การติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้า จะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานสอบ บัญชีด้วยความสะดวกเรียบร้อย	3.72	3.69	0.47
2. การมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ใน ระดับบริหารที่เหมาะสม เพื่อประเมินการตอบรับงานจากลูกค้า	4.00	3.84	0.10

ตารางที่ 4-17 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย		P-value
	ชาย	หญิง	
ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ (ต่อ)	3.87	3.85	0.20
3. มีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะจะเป็นลูกค้ารายใหม่ เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า	3.70	3.82	0.17
4. การจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึงเหตุผลอย่างเหมาะสม หากมีการถอนตัวหรือยกเลิกการปฏิบัติงาน	3.70	3.82	0.17
5. การส่งเสริมการแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทราบถึงนโยบายและวิธีการปฏิบัติในการรับงาน	3.98	3.92	0.59
6. การจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของลูกค้า เพื่อการเป็นข้อใช้ในการพิจารณาการรับงานในครั้งต่อไป	4.13	3.99	0.18
ด้านทรัพยากรบุคคล	3.85	3.81	0.86
1. การมีบุคลากรผู้ประสานงานเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพ ภายในสำนักงาน	3.75	3.70	0.68
2. การมีการประเมินและกำหนดความสามารถของบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานอย่างเพียงพอ	4.03	3.84	0.05
3. การมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมทางวิชาการและมีประสบการณ์ในสถานการณ์ต่างๆ ตามความเหมาะสม	3.74	3.82	0.40
4. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการหมุนเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบ	3.74	3.82	0.40
5. กำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ในการประเมินผลพนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงาน	3.75	3.70	0.68
6. การพิจารณาการรับงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและปริมาณเหมาะสมกับจำนวนพนักงาน	4.07	3.95	0.39

ตารางที่ 4-17 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย		P-value
	ชาย	หญิง	
ด้านการปฏิบัติงาน	3.95	3.91	0.59
1. การแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี	4.15	3.92	0.44
2. การเน้นให้มีการประเมินผลและติดตามความคืบหน้าของ การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	3.82	3.73	0.16
3. การระบุในคู่มือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนถึงการมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงานและการแสดงความเห็นต่องบการเงิน	4.08	3.96	0.41
4. การขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากภายในและภายนอกสำนักงาน	3.82	3.77	0.34
5. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อนการสอบทานงาน ระหว่าง การสอบทานงาน และหลังการสอบทานงานอย่างเพียงพอ	3.95	3.94	0.09
6. การจัดทำเอกสารหลักฐาน โดยใช้ซอฟต์แวร์หรือรูปแบบอักษรเพื่อ ควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระยะเวลาและขอบเขต ของงาน	3.89	4.13	0.68
ด้านการติดตามดูแล	3.83	3.84	0.79
1. การกำหนดวัตถุประสงค์และจัดเตรียมแนวทางการปฏิบัติและ สอบทานงานที่ใช้ในการติดตามการปฏิบัติงาน	3.69	3.74	0.86
2. การติดตามการปฏิบัติตามการควบคุมคุณภาพและตรวจทาน งานสอบบัญชีที่แล้วเสร็จอย่างสม่ำเสมอ	3.82	3.79	0.16
3. การรายงานข้อเท็จจริงผลกระทบของข้อบกพร่องในการติดตาม ที่ถูกล้นพบแก่ผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและ บุคคลอื่นที่เหมาะสม	3.82	3.86	0.12
4. การให้บุคลากรหรือกับผู้บริหารของสำนักงานเกี่ยวกับข้อกังวล ในการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม	3.54	3.66	0.49
5. การประเมินผลระบบการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ	4.18	4.13	0.59
6. การจัดทำรายงานการติดตามผลการปฏิบัติงานเสนอต่อ ฝ่ายบริหารเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนต่อไป	3.95	3.89	0.89
รวม	3.88	3.84	0.13

จากตารางที่ 4-17 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติ Independent sample t-test ในการทดสอบสมมติฐานที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผลการทดสอบ พบว่า ค่า P-value มีค่าเท่ากับ 0.13 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หมายความว่า ผู้สอบบัญชีที่มีเพศแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 ผู้สอบบัญชีที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_0 : ผู้สอบบัญชีที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้สอบบัญชีที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย				P-value	อายุที่มี ระดับการให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	20-30 ปี (A)	31-40 ปี (B)	41-50 ปี (C)	51 ปีขึ้นไป (D)		
ด้านความรับผิดชอบของ ผู้บริหารต่อคุณภาพภายใน สำนักงาน	4.18	3.79	3.82	3.75	0.13	
1. การสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายใน องค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี	4.00	3.70	3.77	3.50	0.19	
2. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการ จัดทำเอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบ การควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีแก่ บุคลากร	4.12	3.73	3.82	3.61	0.13	
3. การสื่อสารนโยบายสำนักงานให้ บุคลากรในสำนักงานทราบเกี่ยวกับ ระบบการควบคุมคุณภาพอย่างทั่วถึง	4.18	3.84	3.86	3.89	0.28	

ตารางที่ 4-18 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย				P-value	อายุที่มี ระดับการให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	20-30 ปี (A)	31-40 ปี (B)	41-50 ปี (C)	51 ปีขึ้นไป (D)		
ด้านความรับผิดชอบของความรับผิดชอบ ของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน (ต่อ)						
4. นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุม คุณภาพสำนักงานผู้นำต้องการสื่อสาร ให้ทราบอย่างชัดเจน	4.00	3.54	3.56	3.56	0.08	
5. การให้ความสำคัญกับการรักษาความ ต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ	4.29	3.84	3.83	3.78	0.06	
6. การมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือ ทำงานด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพ สำนักงาน	4.47	4.13	4.10	4.17	0.17	
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่ เกี่ยวข้อง	4.13	3.78	3.87	3.76	0.11	
1. การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็น อิสระความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ	4.00	3.70	3.77	3.50	0.19	
2. ผู้สอบบัญชีมักจะขอข้อมูลเกี่ยวกับ ลูกค้าและขอบเขตการให้บริการ เพื่อใช้ ประเมินผลกระทบต่อความเป็นอิสระ	4.12	3.73	3.82	3.61	0.13	
3. การจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระ ที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับลูกค้า	4.18	3.84	3.86	3.89	0.28	
4. การจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็น อิสระเพื่อสื่อสารให้แก่บุคลากรรับทราบ อย่างสม่ำเสมอ	4.29	3.69	3.83	3.61	0.01*	A>B,C,D
5. การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็น อิสระให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	4.29	4.00	4.10	4.00	0.25	

ตารางที่ 4-18 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย				P-value	อายุที่มี ระดับการให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	20-30 ปี (A)	31-40 ปี (B)	41-50 ปี (C)	51 ปีขึ้นไป (D)		
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่ เกี่ยวข้อง(ต่อ)						
6. การให้ความสำคัญกับการสอบทาน งานสอบบัญชีโดยการหมุนเวียนการสอบ ทานทั้งจากผู้สอบบัญชีและหัวหน้า สายงาน	3.88	3.74	3.83	3.94	0.57	
ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่ง ความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มี ลักษณะเฉพาะ	4.05	3.89	3.80	3.75	0.15	
1. การติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้า จะช่วย ให้สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วย ความสะดวกเรียบร้อย	3.94	3.75	3.60	3.67	0.33	
2. การมอบหมายความรับผิดชอบแก่ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในระดับ บริหารที่เหมาะสม เพื่อประเมินการตอบ รับงานจากลูกค้า	4.24	3.84	3.95	3.56	0.04*	A>D,C>D
3. มีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะ ลูกค้ารายใหม่ เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า	4.06	3.89	3.65	3.67	0.09	
4. การจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุ ถึงเหตุผลอย่างเหมาะสมหากมีการถอนตัว หรือยกเลิกการปฏิบัติงาน	4.06	3.89	3.65	3.67	0.09	
5. การส่งเสริมแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทราบถึงนโยบายและวิธีการปฏิบัติในการ รับงาน	4.00	3.96	3.94	3.83	0.90	
6. การจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของ ลูกค้า เพื่อการเป็นข้อใช้ในการพิจารณา การรับงานในครั้งต่อไป	4.00	4.03	4.04	4.11	0.97	

ตารางที่ 4-18 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย				P-value	อายุที่มี ระดับการให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	20-30 ปี (A)	31-40 ปี (B)	41-50 ปี (C)	51 ปีขึ้นไป (D)		
ด้านทรัพยากรบุคคล	4.03	3.86	3.76	3.70	0.19	
1. การมีบุคลากรผู้ประสานงานเกี่ยวกับ ระบบการควบคุมคุณภาพภายใน สำนักงาน	3.94	3.75	3.65	3.67	0.46	
2. การมีการประเมินและกำหนด ความสามารถของบุคลากรที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพ สำนักงานอย่างเพียงพอ	4.24	3.84	3.95	3.67	0.08	
3. การมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่าน การฝึกอบรมทางวิชาการและมี ประสบการณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	4.06	3.89	3.68	3.67	0.11	
4. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดย การหมุนเวียนหน้าที่การปฏิบัติงาน ตรวจสอบทุก 3-5 ปีเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบ	4.06	3.89	3.68	3.67	0.11	
5. กำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ ในการประเมินผลพนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงาน	3.94	3.75	3.65	3.67	0.46	
6. การพิจารณาจ้างงานให้เหมาะสมกับ ความรู้ความสามารถและปริมาณเหมาะสม กับจำนวนพนักงาน	3.94	4.03	3.99	3.89	0.88	
ด้านการปฏิบัติงาน	3.87	3.87	3.97	4.02	0.28	
1. การแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุม คุณภาพงานสอบบัญชี	3.82	3.88	4.16	3.94	0.04*	C>B
2. การเน้นให้มีการประเมินผลและติดตาม ความคืบหน้าของการปฏิบัติงานอย่าง สม่ำเสมอ	3.53	3.75	3.78	3.94	0.30	

ตารางที่ 4-18 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย				P-value	อายุที่มี ระดับการให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	20-30 ปี (A)	31-40 ปี (B)	41-50 ปี (C)	51 ปีขึ้นไป (D)		
ด้านการปฏิบัติงาน (ต่อ)						
3. การระบุในคู่มือการปฏิบัติงานอย่าง ชัดเจนถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และการแสดงความเห็นต่องบการเงิน	3.82	3.89	4.05	4.44	0.01*	D>A,B,C
4. การขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายใน และภายนอกสำนักงาน	3.82	3.71	3.78	4.11	0.19	
5. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อน การสอบทานงาน ระหว่างการสอบทาน งาน และหลังการสอบทานงานอย่าง เพียงพอ	4.12	3.95	3.95	3.72	0.43	
6. การจัดทำเอกสารหลักฐาน โดยใช้ ซอฟต์แวร์หรือรูปแบบอักษรเพื่อควบคุม กระบวนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตาม ระยะเวลาและขอบเขตของงาน	4.12	4.04	4.08	3.94	0.85	
ด้านการติดตามดูแล	3.85	3.89	3.79	3.87	0.46	
1. การกำหนดวัตถุประสงค์และจัดเตรียม แนวทางการปฏิบัติและสอบทานงานที่ใช้ ในการติดตามการปฏิบัติงาน	3.82	3.70	3.74	3.67	0.96	
2. การติดตามการปฏิบัติตาม การควบคุม คุณภาพและตรวจทานงานสอบบัญชีที่แล้ว เสร็จอย่างสม่ำเสมอ	3.94	3.84	3.68	4.00	0.24	
3. การรายงานข้อเท็จจริงผลกระทบของ ข้อบกพร่องในการติดตามที่ถูกค้นพบแก่ ผู้รับผิดชอบงาน สอบบัญชีและบุคคลอื่นที่ เหมาะสม	3.88	3.94	3.71	4.00	0.21	

ตารางที่ 4-18 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย				P-value	อายุที่มี ระดับการให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	20-30 ปี (A)	31-40 ปี (B)	41-50 ปี (C)	51 ปีขึ้นไป (D)		
ด้านการติดตามดูแล (ต่อ)						
4. การให้บุคลากรหรือกับผู้บริหาร ของสำนักงานเกี่ยวกับข้อกังวลในการ ปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม	3.59	3.76	3.49	3.61	0.17	
5. การประเมินผลระบบการควบคุม อย่างมีประสิทธิภาพ	3.88	4.10	4.22	4.28	0.18	
6. การจัดทำรายงานการติดตามผลการ ปฏิบัติงานเสนอต่อฝ่ายบริหารเพื่อเป็น ประโยชน์ในการวางแผนต่อไป	4.00	3.98	3.87	3.67	0.23	
รวม	4.02	3.85	3.83	3.81	0.08	

หมายเหตุ: * P-value < 0.05

จากตารางที่ 4-18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติแบบ One-way ANOVA ในการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า P-value เท่ากับ 0.08 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 หมายความว่า ผู้สอบบัญชีที่มีอายุแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า มีด้านที่มีระดับการให้ความสำคัญแตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยใช้การทดสอบแบบ Least significant difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนี้

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องในประเด็นการจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอิสระเพื่อสื่อสารให้แก่บุคลากรรับทราบอย่างสม่ำเสมอ พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 20-30 ปี (A) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 31-40 ปี (B) ผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 41-50 ปี (C) และผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป (D)

ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ
 ในประเด็นการมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในระดับบริหารที่เหมาะสม
 เพื่อประเมินการตอบรับงานจากลูกค้า พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 20-30 ปี (A) และ ผู้สอบบัญชีที่มีอายุ
 41-50 ปี (C) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป (D)

ด้านการปฏิบัติงานในประเด็นการแต่งตั้งผู้สอบทาน การควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี
 พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 41-50 ปี (C) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป
 (D) และในประเด็นการระบุในคู่มือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน
 และการแสดงความเห็นต่องบการเงิน พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป (D) มีการให้ความสำคัญ
 มากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 20-30 ปี (A) ผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 31-40 ปี (B) และผู้สอบบัญชีที่มีอายุ
 41-50 ปี (C)

สมมติฐานที่ 1.3 ผู้สอบบัญชีที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐาน
 การควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_0 : ผู้สอบบัญชีที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐาน การควบคุม
 คุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้สอบบัญชีที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐาน การควบคุม
 คุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-19 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1
 (TSQC1) จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย		P-value
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	สูงกว่าปริญญาตรี	
ด้านความรับผิดชอบของความรับผิดชอบของผู้บริหาร ต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	3.87	3.75	0.03*
1. การสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายในองค์กรเกี่ยวกับ คุณภาพการสอบบัญชี	3.75	3.69	0.15
2. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดทำเอกสาร การสื่อสารเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพการสอบ บัญชีแก่บุคลากร	3.79	3.77	0.04*

ตารางที่ 4-19 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย		P-value
	ปริญญตรีหรือเทียบเท่า	สูงกว่าปริญญตรี	
ด้านความรับผิดชอบของความรับผิดชอบของผู้บริหาร			
ต่อคุณภาพภายในสำนักงาน (ต่อ)			
3. การสื่อสารนโยบายสำนักงานให้บุคลากรในสำนักงานทราบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพอย่างทั่วถึง	3.91	3.81	0.64
4. นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานผู้นำต้องการสื่อสารให้ทราบอย่างชัดเจน	3.62	3.50	0.11
5. การให้ความสำคัญกับการรักษาความต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ	3.94	3.69	0.42
6. การมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงานด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงาน	4.20	4.02	0.00*
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง			
1. การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็นอิสระ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ	3.75	3.69	0.15
2. ผู้สอบบัญชีมีทักษะขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าและขอบเขตการให้บริการ เพื่อให้ประเมินผลกระทบต่อความเป็นอิสระ	3.79	3.77	0.04*
3. การจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับลูกค้า	3.91	3.81	0.64
4. การจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอิสระเพื่อสื่อสารให้แก่บุคลากรรับทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.79	3.81	0.04*
5. การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอิสระให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	4.06	4.10	0.91
6. การให้ความสำคัญกับการสอบทานงานสอบบัญชีโดยการหมุนเวียนการสอบทานทั้งจากผู้สอบบัญชีและหัวหน้าสายงาน	3.81	3.81	0.52

ตารางที่ 4-19 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย		P-value
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	สูงกว่าปริญญาตรี	
ด้านการตอบรับงานและการลงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับ ลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ	3.87	3.82	0.02*
1. การติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้า จะช่วยให้สามารถ ปฏิบัติงานสอบสวนผู้เสียหายด้วยความสะดวกเรียบร้อย	3.71	3.67	0.26
2. การมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคคลหรือกลุ่ม บุคคลซึ่งอยู่ในระดับบริหารที่เหมาะสม เพื่อประเมิน การตอบรับงานจากลูกค้า	3.92	3.81	0.08
3. มีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะจะเป็นลูกค้ารายใหม่ เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า	3.84	3.65	0.20
4. การจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึงเหตุผล อย่างเหมาะสมหากมีการถอนตัวหรือยกเลิก การปฏิบัติงาน	3.84	3.65	0.20
5. การส่งเสริมการแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบถึง นโยบายและวิธีการปฏิบัติในการรับงาน	3.94	3.94	0.56
6. การจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของลูกค้า เพื่อการ เป็นข้อใช้ในการพิจารณาการรับงานในครั้งต่อไป	3.99	4.17	0.01*
ด้านทรัพยากรบุคคล	3.84	3.76	0.08
1. การมีบุคลากรผู้ประสานงานเกี่ยวกับระบบการควบคุม คุณภาพภายในสำนักงาน	3.74	3.67	0.48
2. การมีการประเมินและกำหนดความสามารถของ บุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพ สำนักงานอย่างเพียงพอ	3.92	3.85	0.01*
3. การมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรม ทางวิชาการและมีประสบการณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	3.85	3.65	0.29
4. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการหมุนเวียน หน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบ	3.85	3.65	0.29

ตารางที่ 4-19 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย		P-value
	ปริญญตรีหรือเทียบเท่า	สูงกว่าปริญญตรี	
ด้านทรัพยากรบุคคล(ต่อ)			
5. กำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ในการประเมินผลพนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงาน	3.74	3.67	0.48
6. การพิจารณาจ้างงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและปริมาณเหมาะสมกับจำนวนพนักงาน	3.97	4.04	0.73
ด้านการปฏิบัติงาน			
1. การแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี	3.97	4.04	0.36
2. การเน้นให้มีการประเมินผลและติดตามความคืบหน้าของการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	3.73	3.85	0.68
3. การระบุนโยบายการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการแสดงความเห็นต่องบการเงิน	3.91	4.23	0.35
4. การขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายในและภายนอกสำนักงาน	3.80	3.75	0.46
5. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อนการสอบทานงาน ระหว่างการสอบทานงาน และหลังการสอบทานงานอย่างเพียงพอ	4.01	3.75	0.01*
6. การจัดทำเอกสารหลักฐาน โดยใช้ซอฟต์แวร์หรือรูปแบบอักษรเพื่อควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระยะเวลาและขอบเขตของงาน	4.05	4.06	0.34
ด้านการติดตามดูแล			
1. การกำหนดวัตถุประสงค์และจัดเตรียมแนวทางการปฏิบัติและสอบทานงานที่ใช้ในการติดตามการปฏิบัติงาน	3.74	3.69	0.27
2. การติดตามการปฏิบัติตาม การควบคุมคุณภาพและตรวจทานงานสอบบัญชีที่แล้วเสร็จอย่างสม่ำเสมอ	3.73	3.98	0.33

ตารางที่ 4-19 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย		P-value
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	สูงกว่าปริญญาตรี	
ด้านการติดตามดูแล (ต่อ)			
3. การรายงานข้อเท็จจริงผลกระทบของข้อบกพร่องในการติดตามที่ถูกค้นพบแก่ผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและบุคคลอื่นที่เหมาะสม	3.79	4.00	0.83
4. การให้บุคลากรหารือกับผู้บริหารของสำนักงานเกี่ยวกับข้อกังวลในการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม	3.63	3.62	0.07
5. การประเมินผลระบบการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ	4.14	4.17	0.54
6. การจัดทำรายงานการติดตามผลการปฏิบัติงานและเสนอต่อฝ่ายบริหารเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนต่อไป	3.94	3.83	0.49
รวม	3.86	3.83	0.12

หมายเหตุ: * P-value < 0.05

จากตารางที่ 4-19 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติ Independent sample t-test ในการทดสอบสมมติฐานที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผลการทดสอบ พบว่าค่า P-value มีค่าเท่ากับ 0.12 ซึ่งมีความมากกว่า 0.05 นั่นคือ ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หมายความว่า ผู้สอบบัญชีที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า มีด้านที่มีระดับการให้ความสำคัญแตกต่างกัน ดังนี้

ด้านความรับผิดชอบของความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน ในประเด็น การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดทำเอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีแก่บุคลากร และในประเด็นการมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงานด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นผู้สอบบัญชีมักจะขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าและขอบเขตการให้บริการ เพื่อใช้ประเมินผลกระทบต่อความเป็นอิสระ และในประเด็นการจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอิสระเพื่อสื่อสารให้แก่บุคลากรรับทราบอย่างสม่ำเสมอ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ ในประเด็นการจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของลูกค้า เพื่อการเป็นข้อใช้ในการพิจารณาการรับงานในครั้งต่อไป พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ด้านทรัพยากรบุคคลในประเด็น การมีการประเมินและกำหนดความสามารถของบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานอย่างเพียงพอ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ด้านการปฏิบัติงานในประเด็น การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อนการสอบทานงาน ระหว่างการสอบทานงาน และหลังการสอบทานงานอย่างเพียงพอ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

สมมติฐานที่ 1.4 ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_0 : ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	ประสบการณ์ ทำงานที่มี ระดับการให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 3-6 ปี (A)	ตั้งแต่ 6-9 ปี (B)	ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป (C)		
ด้านความรับผิดชอบของความรับผิดชอบของ ผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	4.12	3.77	3.80	0.00*	
1. การสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายใน องค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี	4.03	3.69	3.67	0.03*	A>B,A>C
2. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดทำ เอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบการควบคุม คุณภาพการสอบบัญชีแก่บุคลากร	4.06	3.72	3.75	0.05	
3. การสื่อสารนโยบายสำนักงานให้บุคลากร ในสำนักงานทราบเกี่ยวกับระบบการควบคุม คุณภาพอย่างทั่วถึง	4.06	3.83	3.87	0.22	
4. นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพ สำนักงานผู้นำต้องการสื่อสารให้ทราบ อย่างชัดเจน	3.87	3.51	3.56	0.04*	A>B,A>C
5. การให้ความสำคัญกับการรักษาความ ต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ	4.23	3.78	3.83	0.01*	A>B,A>C
6. การมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงาน ด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงาน	4.48	4.07	4.11	0.00*	A>B,A>C
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	4.06	3.77	3.84	0.00*	
1. การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็น อิสระความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ	4.03	3.69	3.67	0.03*	A>B,A>C
2. ผู้สอบบัญชีมักจะขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้า และขอบเขตการให้บริการ เพื่อให้ประเมินผล กระทบต่อความเป็นอิสระ	4.06	3.72	3.75	0.05*	A>B,A>C

ตารางที่ 4-20 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	ประสบการณ์ ทำงานที่มี ระดับการให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 3-6 ปี (A)	ตั้งแต่ 6-9 ปี (B)	ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป (C)		
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)					
3. การจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระ ที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับลูกค้า	4.06	3.83	3.87	0.22	
4. การจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็น อิสระเพื่อสื่อสารให้แก่บุคลากรรับทราบ อย่างสม่ำเสมอ	4.13	3.67	3.79	0.01*	A>B,A>C
5. การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอิสระ ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	4.23	4.02	4.05	0.25	
6. การให้ความสำคัญกับการสอบทาน งานสอบบัญชีโดยการหมุนเวียนการสอบทาน ทั้งจากผู้สอบบัญชีและหัวหน้าสายงาน	3.87	3.69	3.92	0.06	
ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่ง ความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มี ลักษณะเฉพาะ	3.99	3.87	3.78	0.08	
1. การติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้า จะช่วยให้ สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความสะดวก เรียบร้อย	3.81	3.71	3.64	0.59	
2. การมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคคล หรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในระดับบริหารที่ เหมาะสมเพื่อประเมินการตอบรับงาน จากลูกค้า	4.10	3.86	3.84	0.23	
3. มีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะ被客户 รายใหม่เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า	4.00	3.85	3.63	0.04*	A>C
4. การจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึง เหตุผลอย่างเหมาะสมหากมีการถอนตัวหรือ ยกเลิกการปฏิบัติงาน	4.00	3.85	3.63	0.04*	A>C

ตารางที่ 4-20 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	ประสบการณ์ ทำงานที่มี ระดับการให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 3-6 ปี (A)	ตั้งแต่ 6-9 ปี (B)	ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป (C)		
ด้านการตอบรับงานและการลงไว้ซึ่ง					
ความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ					
(ต่อ)					
5. การส่งเสริมการแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทราบถึงนโยบายและวิธีการปฏิบัติในการรับงาน	4.00	3.95	3.91	0.82	
6. การจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของลูกค้า เพื่อการเป็นข้อใช้ในการพิจารณาการรับงานใน ครั้งต่อไป	4.06	4.02	4.04	0.96	
ด้านทรัพยากรบุคคล	3.96	3.84	3.74	0.15	
1. การมีบุคลากรผู้ประสานงานเกี่ยวกับระบบ การควบคุมคุณภาพภายในสำนักงาน	3.81	3.73	3.67	0.64	
2. การมีการประเมินและกำหนดความสามารถ ของบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการ ควบคุมคุณภาพสำนักงานอย่างเพียงพอ	4.10	3.86	3.87	0.24	
3. การมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่านการ ฝึกอบรมทางวิชาการและมีประสบการณ์ใน สถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	4.00	3.85	3.65	0.06	
4. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการ หมุนเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ	4.00	3.85	3.65	0.06	
5. กำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ในการ ประเมินผลพนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงาน	3.81	3.73	3.67	0.64	
6. การพิจารณาปรับงานให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและปริมาณเหมาะสมกับจำนวน พนักงาน	4.03	4.01	3.95	0.78	

ตารางที่ 4-20 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	ประสบการณ์ ทำงานที่มี ระดับการให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 3-6 ปี (A)	ตั้งแต่ 6-9 ปี (B)	ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป (C)		
ด้านการปฏิบัติงาน	3.87	3.88	3.99	0.16	
1. การแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพ งานสอบบัญชี	3.87	3.94	4.09	0.21	
2. การเน้นให้มีการประเมินผลและติดตาม ความคืบหน้าของการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	3.58	3.76	3.84	0.18	
3. การระบุในคู่มือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนถึง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการแสดง ความเห็นต่องบการเงิน	3.94	3.84	4.21	0.00*	C>B
4. การขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญด้าน วิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายในและ ภายนอกสำนักงาน	3.71	3.73	3.88	0.33	
5. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อนการ สอบทานงาน ระหว่างการสอบทานงาน และหลังการสอบทานงานอย่างเพียงพอ	4.10	3.95	3.87	0.31	
6. การจัดทำเอกสารหลักฐาน โดยใช้ซอฟต์แวร์ หรือรูปแบบอักษรเพื่อควบคุมกระบวนการ ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระยะเวลาและขอบเขต ของงาน	4.03	4.07	4.04	0.94	
ด้านการติดตามดูแล	3.84	3.88	3.80	0.48	
1. การกำหนดวัตถุประสงค์และจัดเตรียมแนว ทางการปฏิบัติและสอบทานงานที่ใช้ในการ ติดตามการปฏิบัติงาน	3.74	3.73	3.71	0.98	
2. การติดตามการปฏิบัติตาม การควบคุมคุณภาพ และตรวจทานงานสอบบัญชีที่แล้วเสร็จ อย่างสม่ำเสมอ	3.90	3.78	3.77	0.69	

ตารางที่ 4-20 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	ประสพการณ์ ทำงานที่มี ระดับการให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 3-6 ปี (A)	ตั้งแต่ 6-9 ปี (B)	ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป (C)		
ด้านการติดตามดูแล (ต่อ)					
3. การรายงานข้อเท็จจริงผลกระทบของ ข้อบกพร่องในการติดตามที่ถูกค้นพบแก่ ผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและบุคคลอื่น ที่เหมาะสม	3.81	3.91	3.80	0.62	
4. การให้บุคลากรหารือกับผู้บริหารของ สำนักงานเกี่ยวกับข้อกังวลในการปฏิบัติงาน ที่ไม่เหมาะสม	3.61	3.71	3.53	0.34	
5. การประเมินผลระบบการควบคุมอย่างมี ประสิทธิภาพ	4.00	4.16	4.19	0.39	
6. การจัดทำรายงานการติดตามผลการปฏิบัติงาน เสนอต่อฝ่ายบริหารเพื่อเป็นประโยชน์ในการ วางแผนต่อไป	4.00	3.97	3.80	0.16	
รวม	3.98	3.83	3.82	0.03	

หมายเหตุ: * p-value < 0.05

จากตารางที่ 4-20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม
คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามประสพการณ์ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติแบบ
One-way ANOVA ในการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า P-value เท่ากับ 0.03 ซึ่งน้อยกว่า
0.05 นั่นคือ สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 หมายความว่า ผู้สอบบัญชีที่มีประสพการณ์ทำงาน
แตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน
แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า มีด้านที่มีระดับการให้ความสำคัญแตกต่างกัน ดังนั้น
จึงต้องนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple comparison) โดยใช้การทดสอบแบบ Least significant
difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนี้

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านความรับผิดชอบของความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน ในประเด็นการสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายในองค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานผู้นำต้องการสื่อสารให้ทราบอย่างชัดเจน ประเด็นการให้ความสำคัญกับการรักษาความต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ และประเด็นการมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงานด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงาน พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 3-6 ปี (A) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 6-9 ปี (B) และผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป (C)

ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องในประเด็นการส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็นอิสระความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ ผู้ประเมินสอบบัญชีมักจะขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าและขอบเขตการให้บริการ เพื่อใช้ประเมินผลกระทบต่อความเป็นอิสระ และประเด็นการจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอิสระเพื่อสื่อสารให้แก่บุคลากรรับทราบอย่างสม่ำเสมอ พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 3-6 ปี (A) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 6-9 ปี (B) และผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป (C)

ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ ในประเด็นมีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะ被客户รายใหม่ เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า และประเด็นการจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึงเหตุผลอย่างเหมาะสมหากมีการถอนตัวหรือยกเลิกการปฏิบัติงาน พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 3-6 ปี (A) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป (C)

ด้านการปฏิบัติงานในประเด็นการระบุในคู่มือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการแสดงความเห็นต่องบการเงิน พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 6-9 ปี (B) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป (C)

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยทางด้านองค์กรของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)

สมมติฐานที่ 2.1 สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_0 : สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_1 : สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-21 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามประเภทของสำนักงานสอบบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถาม

การปฏิบัติตามมาตรฐานการ ควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย				P-value	ประเภทงานที่มี ระดับการให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	กิจการเจ้าของ คนเดียว (A)	คณะบุคคล (B)	ห้างหุ้นส่วน (C)	บริษัทจำกัด (D)		
ด้านความรับผิดชอบของ ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อ คุณภาพภายในสำนักงาน	3.91	3.65	3.94	3.81	0.37	
1. การสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายใน องค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี	3.77	3.36	3.75	3.75	0.35	
2. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการ จัดทำเอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบ การควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีแก่ บุคลากร	3.89	3.73	3.83	3.75	0.66	
3. การสื่อสารนโยบายสำนักงานให้ บุคลากรในสำนักงานทราบเกี่ยวกับ ระบบการควบคุมคุณภาพอย่างทั่วถึง	3.85	4.00	4.08	3.86	0.65	
4. นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุม คุณภาพสำนักงานผู้นำต้องการสื่อสาร ให้ทราบอย่างชัดเจน	3.77	3.55	3.83	3.50	0.08	
5. การให้ความสำคัญกับการรักษา ความต่อเนื่องของระบบการควบคุม คุณภาพ	3.94	3.27	3.92	3.89	0.03*	A>B,C>B, D>B
6. การมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือ ทำงานด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพ สำนักงาน	4.23	4.00	4.25	4.12	0.57	

ตารางที่ 4-21 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการ ควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย				P-value	ประสมการณ์ ทำงานที่มี ระดับการให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	กิจการเจ้าของ คนเดียว	คณะบุคคล	ห้างหุ้นส่วน	บริษัทจำกัด		
	(A)	(B)	(C)	(D)		
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณ ที่เกี่ยวข้อง	3.94	3.70	3.90	3.82	0.22	
1. การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความ เป็นอิสระความซื่อสัตย์สุจริต ความ เที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษา ความลับ	3.77	3.36	3.75	3.75	0.35	
2. ผู้สอบบัญชีมักจะขอข้อมูลเกี่ยวกับ ลูกค้าและขอบเขตการให้บริการ เพื่อใช้ ประเมินผลกระทบต่อความเป็นอิสระ	3.89	3.73	3.83	3.75	0.66	
3. การจัดทำหนังสือยืนยันความเป็น อิสระที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับ ลูกค้า	3.85	4.00	4.08	3.86	0.65	
4. การจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความ เป็นอิสระเพื่อสื่อสารให้แก่บุคลากร รับทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.85	3.82	4.00	3.75	0.60	
5. การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็น อิสระให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	4.28	3.64	4.08	4.02	0.01*	A>B,A>D, D>B
6. การให้ความสำคัญกับการสอบทาน งานสอบบัญชีโดยการหมุนเวียนการ สอบทานทั้งจากผู้สอบบัญชีและ หัวหน้าสายงาน	3.98	3.64	3.67	3.77	0.18	
ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่ง ความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มี ลักษณะเฉพาะ	3.87	3.70	3.72	3.88	0.45	
1. การติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้า จะ ช่วยให้สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชี ด้วยความสะดวกเรียบร้อย	3.57	3.82	4.00	3.70	0.34	

ตารางที่ 4-21 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย				P-value	ประสมการณ์ ทำงานที่มี ระดับการให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	กิจการเจ้าของ คนเดียว	คณะบุคคล	ห้างหุ้นส่วน	บริษัทจำกัด		
	(A)	(B)	(C)	(D)		
ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่ง ความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มี ลักษณะเฉพาะ (ต่อ)						
2. การมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคคล หรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในระดับบริหาร ที่เหมาะสมเพื่อประเมินการตอบรับงาน จากลูกค้า	3.94	3.64	4.00	3.89	0.62	
3. มีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะ เป็นลูกค้ารายใหม่ เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า	3.81	3.73	3.33	3.83	0.20	
4. การจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึงเหตุผลอย่างเหมาะสมหากมี การถอนตัวหรือยกเลิกการปฏิบัติงาน	3.81	3.73	3.33	3.83	0.20	
5. การส่งเสริมแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทราบถึงนโยบายและวิธีการปฏิบัติในการ รับงาน	3.98	3.82	3.92	3.94	0.93	
6. การจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของ ลูกค้า เพื่อการเป็นข้อใช้ในการพิจารณา การรับงาน ในครั้งต่อไป	4.13	3.45	3.75	4.08	0.12	
ด้านทรัพยากรบุคคล	3.78	3.76	3.76	3.85	0.82	
1. การมีบุคลากรผู้ประสานงานเกี่ยวกับ ระบบการควบคุมคุณภาพภายในสำนักงาน	3.57	3.82	4.00	3.74	0.26	
2. การมีการประเมินและกำหนด ความสามารถของบุคลากรที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพ สำนักงานอย่างเพียงพอ	3.94	3.64	4.00	3.90	0.60	

ตารางที่ 4-21 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย				P-value	ประสิทธิภาพ ทำงานที่มี ระดับการให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	กิจการเจ้าของ คนเดียว	คณะบุคคล	ห้างหุ้นส่วน	บริษัทจำกัด		
	(A)	(B)	(C)	(D)		
ด้านทรัพยากรบุคคล(ต่อ)						
3. การมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่าน การฝึกอบรมทางวิชาการและมี ประสบการณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	3.81	3.73	3.50	3.83	0.53	
4. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการหมุนเวียนหน้าที่การปฏิบัติ งานตรวจสอบทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบ	3.81	3.73	3.50	3.83	0.53	
5. กำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ ในการประเมินผลพนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงาน	3.57	3.82	4.00	3.74	0.26	
6. การพิจารณาปรับงานให้เหมาะสมกับ ความรู้ความสามารถและปริมาณเหมาะสม กับจำนวนพนักงาน	3.96	3.82	3.58	4.06	0.11	
ด้านการปฏิบัติงาน	3.84	4.08	4.00	3.93	0.22	
1. การแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุม คุณภาพงานสอบบัญชี	3.96	4.00	4.33	3.97	0.35	
2. การเน้นให้มีการประเมินผลและติดตาม ความคืบหน้าของการปฏิบัติงานอย่าง สม่ำเสมอ	3.57	4.18	3.92	3.78	0.03*	B>A, B>D
3. การระบุในคู่มือการปฏิบัติงานอย่าง ชัดเจนถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และการแสดงความเห็นต่องบการเงิน	3.72	4.27	4.08	4.07	0.02*	B>A,D>A
4. การขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายใน และภายนอกสำนักงาน	3.70	4.18	3.92	3.77	0.20	

ตารางที่ 4-21 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย				P-value	ประสบการณ์ ทำงานที่มี ระดับการให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	กิจการเจ้า ของ คนเดียว (A)	คณะบุคคล (B)	ห้างหุ้นส่วน (C)	บริษัทจำกัด (D)		
ด้านการปฏิบัติงาน (ต่อ)						
5. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อน การสอบทานงาน ระหว่างการสอบทานงาน และหลังการสอบทานงานอย่างเพียงพอ	3.98	3.82	4.08	3.93	0.81	
6. การจัดทำเอกสารหลักฐาน โดยใช้ซอฟต์แวร์หรือ รูปแบบอักษรเพื่อควบคุมกระบวนการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามระยะเวลาและขอบเขตของงาน	4.11	4.00	3.67	4.07	0.19	
ด้านการติดตามดูแล	3.80	3.89	3.99	3.84	0.53	
1. การกำหนดวัตถุประสงค์และจัดเตรียมแนว ทางการปฏิบัติและสอบทานงานที่ใช้ในการ ติดตามการปฏิบัติงาน	3.74	3.45	3.75	3.74	0.83	
2. การติดตามการปฏิบัติตาม การควบคุมคุณภาพ และตรวจทานงาน สอบบัญชีที่แล้วเสร็จอย่าง สม่ำเสมอ	3.81	4.00	3.92	3.76	0.71	
3. การรายงานข้อเท็จจริงผลกระทบของ ข้อบกพร่องในการติดตามที่ถูกค้นพบแก่ ผู้รับผิดชอบงาน สอบบัญชีและบุคคลอื่นที่ เหมาะสม	3.79	4.00	4.17	3.83	0.37	
4. การให้บุคลากรหารือกับผู้บริหารของ สำนักงานเกี่ยวกับข้อกังวลในการปฏิบัติงาน ที่ ไม่เหมาะสม	3.60	3.73	3.83	3.61	0.74	
5. การประเมินผลระบบการควบคุมอย่างมี ประสิทธิภาพ	4.09	4.18	4.17	4.16	0.91	
6. การจัดทำรายงานการติดตามผลการปฏิบัติงาน เสนอต่อฝ่ายบริหารเพื่อเป็นประโยชน์ใน การวางแผนต่อไป	3.81	4.00	4.08	3.92	0.49	
รวม	3.86	3.80	3.89	3.85	0.89	

จากตารางที่ 4-21 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามประเภทของสำนักงานสอบบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติแบบ One-way ANOVA ในการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า P-value เท่ากับ 0.89 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 หมายความว่า ผู้สอบบัญชีที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า มีด้านที่มีระดับการให้ความสำคัญแตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple comparison) โดยใช้การทดสอบแบบ Least significant difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนี้

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านความรับผิดชอบของความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงานในประเด็นการให้ความสำคัญกับการรักษาความต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว (A) และผู้สอบบัญชีที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด (C) และผู้สอบบัญชีที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีเป็นบริษัทจำกัด (D) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีเป็นคณะบุคคล (B)

ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องในประเด็นการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอิสระให้เป็นที่ปัจจุบันอยู่เสมอ พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว (A) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีเป็นบริษัทจำกัด (D) และผู้สอบบัญชีที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีเป็นคณะบุคคล (B) และผู้สอบบัญชีที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีเป็นบริษัทจำกัด (D) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีเป็นคณะบุคคล (B)

ด้านการปฏิบัติงานในประเด็นการเน้นให้มีการประเมินผลและติดตามความคืบหน้าของการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอพบว่าผู้สอบบัญชีที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีเป็นคณะบุคคล (B) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว (A) และผู้สอบบัญชีที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีเป็นบริษัทจำกัด (D) และประเด็นการระงับในคู่มือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการแสดงความเห็นต่องบการเงิน พบว่า ผู้สอบบัญชีที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีเป็นคณะบุคคล (B) และผู้สอบบัญชีที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีเป็นบริษัทจำกัด (D) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีเป็น กิจการเจ้าของคนเดียว (A)

สมมติฐานที่ 2.2 สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_0 : สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_1 : สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของผู้ตอบแบบสอบถาม

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	จำนวนผู้สอบบัญชี รับอนุญาตที่มี ระดับการให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 1-3 คน (A)	ตั้งแต่ 4-6 คน (B)	ตั้งแต่ 7-9 คน (C)		
ด้านความรับผิดชอบของ ของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	3.91	3.62	3.73	0.01*	
1. การสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายใน องค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี	3.83	3.49	3.47	0.01*	A>B,A>C
2. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการ จัดทำเอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบการ ควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีแก่บุคลากร	3.86	3.62	3.59	0.09	
3. การสื่อสารนโยบายสำนักงานให้ บุคลากรในสำนักงานทราบเกี่ยวกับ ระบบการควบคุมคุณภาพอย่างทั่วถึง	3.99	3.62	3.59	0.00*	A>B,A>C
4. นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุม คุณภาพสำนักงานผู้ว่าการสื่อสาร ให้ทราบอย่างชัดเจน	3.61	3.38	3.88	0.03*	C>B
5. การให้ความสำคัญกับการรักษาความ ต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ	3.96	3.59	3.76	0.01*	A>B
6. การมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงาน ด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงาน	4.20	4.00	4.06	0.18	

ตารางที่ 4-22 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	จำนวนผู้สอบบัญชี รับอนุญาตที่มีระดับ การให้ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 1-3 คน (A)	ตั้งแต่ 4-6 คน (B)	ตั้งแต่ 7-9 คน (C)		
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	3.89	3.73	3.73	0.05	
1. การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็น อิสระความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ	3.83	3.49	3.47	0.01*	A>B,A>C
2. ผู้สอบบัญชีมักจะขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้า และขอบเขตการให้บริการ เพื่อให้ ประเมินผลกระทบต่อความเป็นอิสระ	3.86	3.62	3.59	0.09	
3. การจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระ ที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับลูกค้า	3.99	3.62	3.59	0.00*	A>B,A>C
4. การจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็น อิสระเพื่อสื่อสารให้แก่บุคลากรรับทราบ อย่างสม่ำเสมอ	3.86	3.62	3.59	0.09	
5. การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอิสระ ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	4.06	4.05	4.18	0.73	
6. การให้ความสำคัญกับการสอบทาน งานสอบบัญชีโดยการหมุนเวียนการสอบ ทานทั้งจากผู้สอบบัญชีและหัวหน้าสายงาน	3.75	3.97	3.94	0.12	
ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่ง ความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มี ลักษณะเฉพาะ	3.87	3.86	3.73	0.47	
1. การติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้า จะช่วยให้ สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วย ความสะดวกเรียบร้อย	3.71	3.68	3.65	0.93	
2. การมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคคล หรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในระดับบริหารที่ เหมาะสม เพื่อประเมินการตอบรับงาน จากลูกค้า	3.93	3.84	3.65	0.28	

ตารางที่ 4-22 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	จำนวนผู้สอบบัญชี รับอนุญาตที่มีระดับ การให้ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 1-3 คน (A)	ตั้งแต่ 4-6 คน (B)	ตั้งแต่ 7-9 คน (C)		
ด้านการตอบรับงานและการลงไว้ซึ่งความสัมพันธ์ กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ					
3. มีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะเป็ลูกค้า ราย ใหม่เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า	3.82	3.76	3.59	0.49	
4. การจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึงเหตุผล อย่างเหมาะสมหากมีการถอนตัวหรือยกเลิกการ ปฏิบัติงาน	3.82	3.76	3.59	0.49	
5. การส่งเสริมการแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทราบถึงนโยบายและวิธีการปฏิบัติในการรับงาน	3.91	4.03	4.00	0.66	
6. การจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของลูกค้า เพื่อการเป็นข้อใช้ในการพิจารณาการรับงาน ใน ครั้งต่อไป	4.03	4.14	3.88	0.48	
ด้านทรัพยากรบุคคล	3.85	3.76	3.68	0.32	
1. การมีบุคลากรผู้ประสานงานเกี่ยวกับระบบการ ควบคุมคุณภาพภายในสำนักงาน	3.74	3.68	3.65	0.82	
2. การมีการประเมินและกำหนดความสามารถ ของบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการ ควบคุมคุณภาพสำนักงานอย่างเพียงพอ	3.95	3.84	3.65	0.21	
3. การมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่านการ ฝึกอบรมทางวิชาการและมีประสบการณ์ใน สถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	3.83	3.76	3.59	0.41	
4. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการ หมุนเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ตรวจสอบ	3.83	3.76	3.59	0.41	
5. กำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ในการ ประเมินผลพนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงาน	3.74	3.68	3.65	0.82	

ตารางที่ 4-22 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	จำนวนผู้สอบบัญชี รับอนุญาตที่มีระดับ การให้ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 1-3 คน (A)	ตั้งแต่ 4-6 คน (B)	ตั้งแต่ 7-9 คน (C)		
ด้านทรัพยากรบุคคล (ต่อ)					
6. การพิจารณาจ้างงานให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและปริมาณเหมาะสมกับ จำนวนพนักงาน	4.03	3.86	3.94	0.42	
ด้านการปฏิบัติงาน	3.90	4.00	3.95	0.38	
1. การแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพ งานสอบบัญชี	3.94	4.05	4.24	0.20	
2. การเน้นให้มีการประเมินผลและติดตาม ความคืบหน้าของการปฏิบัติงาน อย่างสม่ำเสมอ	3.72	3.92	3.76	0.25	
3. การระบุในคู่มือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและ การแสดงความเห็นต่องบการเงิน	3.97	4.14	3.94	0.44	
4. การขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายใน และภายนอกสำนักงาน	3.73	3.97	3.82	0.18	
5. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อน การสอบทานงาน ระหว่างการสอบทานงาน และ หลังการสอบทานงานอย่างเพียงพอ	3.93	3.92	4.06	0.78	
6. การจัดทำเอกสารหลักฐาน โดยใช้ซอฟต์แวร์ หรือรูปแบบอักษรเพื่อควบคุมกระบวนการ ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระยะเวลาและ ขอบเขตของงาน	4.09	3.97	3.88	0.32	
ด้านการติดตามดูแล	3.82	3.84	3.98	0.31	
1. การกำหนดวัตถุประสงค์และจัดเตรียม แนวทางการปฏิบัติและสอบทานงานที่ใช้ใน การติดตามการปฏิบัติงาน	3.71	3.73	3.82	0.90	

ตารางที่ 4-22 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	จำนวนผู้สอบบัญชี รับอนุญาตที่มี ระดับการให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 1-3 คน (A)	ตั้งแต่ 4-6 คน (B)	ตั้งแต่ 7-9 คน (C)		
ด้านการติดตามดูแล (ต่อ)					
2. การติดตามการปฏิบัติตามการควบคุม คุณภาพและตรวจทานงานสอบบัญชีที่แล้ว เสร็จอย่างสม่ำเสมอ	3.78	3.76	4.00	0.50	
3. การรายงานข้อเท็จจริงผลกระทบของ ข้อบกพร่องในการติดตามที่ถูกต้องพบแก่ ผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและบุคคลอื่น ที่เหมาะสม	3.81	3.84	4.18	0.15	
4. การให้บุคลากรหรือกับผู้บริหารของ สำนักงานเกี่ยวกับข้อกังวลในการปฏิบัติงาน ที่ไม่เหมาะสม	3.62	3.54	3.82	0.44	
5. การประเมินผลระบบการควบคุมอย่างมี ประสิทธิภาพ	4.15	4.16	4.06	0.85	
6. การจัดทำรายงานการติดตามผลการ ปฏิบัติงานและเสนอต่อฝ่ายบริหารเพื่อเป็น ประโยชน์ในการวางแผนต่อไป	3.87	4.00	4.00	0.43	
รวม	3.87	3.80	3.80	0.26	

หมายเหตุ: * p-value < 0.05

จากตารางที่ 4-22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม
คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้
สถิติแบบ One-way ANOVA ในการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า P-value เท่ากับ 0.26
ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 หมายความว่า ผู้สอบบัญชีที่มีจำนวน
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1
(TSQC1) ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า มีด้านที่มีระดับการให้

ความสำคัญแตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple comparison) โดยใช้การทดสอบแบบ Least significant difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนี้

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านความรับผิดชอบของควมรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงานในประเด็นการสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายในองค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี และประเด็นการสื่อสารนโยบายสำนักงานให้บุคลากรในสำนักงานทราบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพอย่างทั่วถึง พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตั้งแต่ 1-3 คน (A) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตั้งแต่ 4-6 คน (B) และผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตั้งแต่ 7-9 คน (C) ในประเด็นนโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพ สำนักงานผู้นำต้องการสื่อสารให้ทราบอย่างชัดเจน พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตั้งแต่ 7-9 คน (C) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตั้งแต่ 4-6 คน (B) และในประเด็นการให้ความสำคัญกับการรักษาความต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตั้งแต่ 1-3 คน (A) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตั้งแต่ 4-6 คน (B)

ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องในประเด็นการส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็นอิสระความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ และในประเด็นการจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับลูกค้า พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตั้งแต่ 1-3 คน (A) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตั้งแต่ 4-6 คน (B) และผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตั้งแต่ 7-9 คน (C)

สมมติฐานที่ 2.3 สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีจำนวนพนักงานในสำนักงานแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) สำนักงานไม่แตกต่างกัน

H_0 : สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีจำนวนพนักงานในสำนักงานแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_1 : สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีจำนวนพนักงานในสำนักงานแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-23 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามจำนวนพนักงานในสำนักงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	จำนวนพนักงานใน สำนักงานที่มีระดับ การให้ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 1-5 คน (A)	ตั้งแต่ 6-10 คน (B)	ตั้งแต่ 11-20 คน (C)		
ด้านความรับผิดชอบของความคิดชอบ ของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	3.90	3.61	3.81	0.01*	
1. การสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายใน องค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี	3.83	3.47	3.53	0.01*	A>B
2. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการ จัดทำเอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบการ ควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีแก่บุคลากร	3.86	3.61	3.60	0.08	
3. การสื่อสารนโยบายสำนักงานให้ บุคลากรในสำนักงานทราบเกี่ยวกับระบบ การควบคุมคุณภาพอย่างทั่วถึง	3.97	3.61	3.73	0.01*	A>B
4. นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุม คุณภาพสำนักงานผู้นำต้องการสื่อสารให้ ทราบ อย่างชัดเจน	3.60	3.39	3.93	0.03*	C>B
5. การให้ความสำคัญกับการรักษาความ ต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ	3.94	3.58	3.93	0.01*	A>B
6. การมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงาน ด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงาน	4.19	4.00	4.13	0.24	
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	3.89	3.72	3.78	0.07	
1. การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็น อิสระ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ	3.83	3.47	3.53	0.01*	A>B
2. ผู้สอบบัญชีมีทักษะขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้า และขอบเขตการให้บริการ เพื่อให้ ประเมินผลกระทบต่อความเป็นอิสระ	3.86	3.61	3.60	0.08	
3. การจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระ ที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับลูกค้า	3.97	3.61	3.73	0.01*	A>B

ตารางที่ 4-23 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	จำนวนพนักงานใน สำนักงานที่มีระดับ การให้ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 1-5 คน (A)	ตั้งแต่ 6-10 คน (B)	ตั้งแต่ 11-20 คน (C)		
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง					
4. การจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็น อิสระเพื่อสื่อสารให้แก่บุคลากรรับทราบ อย่างสม่ำเสมอ	3.86	3.61	3.67	0.12	
5. การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอิสระ ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	4.06	4.05	4.20	0.66	
6. การให้ความสำคัญกับการสอบทาน งานสอบบัญชีโดยการหมุนเวียนการสอบ ทานทั้งจากผู้สอบบัญชีและหัวหน้าสายงาน ด้านการตอบรับงานและการลงไว้ซึ่ง ความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มี ลักษณะเฉพาะ	3.75	3.97	3.93	0.13	
	3.87	3.86	3.77	0.73	
1. การติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้า จะช่วยให้ สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความ สะดวกเรียบร้อย	3.70	3.66	3.80	0.83	
2. การมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคคล หรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในระดับบริหารที่ เหมาะสมเพื่อประเมินการตอบรับงานจาก ลูกค้า	3.92	3.82	3.80	0.65	
3. มีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะ ลูกค้ารายใหม่ เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า	3.81	3.74	3.67	0.71	
4. การจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึง เหตุผลอย่างเหมาะสมหากมีการถอนตัวหรือ ยกเลิกการปฏิบัติงาน	3.81	3.74	3.67	0.71	
5. การส่งเสริมการแจ้งให้บุคลากรที่ เกี่ยวข้องทราบถึงนโยบายและวิธีการปฏิบัติ ในการรับงาน	3.92	4.03	3.93	0.73	

ตารางที่ 4-23 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	จำนวนพนักงานใน สำนักงานที่มีระดับ การให้ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 1-5 คน (A)	ตั้งแต่ 6-10 คน (B)	ตั้งแต่ 11-20 คน (C)		
ด้านการตอบรับงานและการลงไว้ซึ่ง					
ความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มี					
ลักษณะเฉพาะ (ต่อ)					
6. การจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของลูกค้า เพื่อการเป็นข้อใช้ในการพิจารณาการรับงาน ในครั้งต่อไป	4.04	4.16	3.73	0.15	
ด้านทรัพยากรบุคคล					
1. การมีบุคลากรผู้ประสานงานเกี่ยวกับระบบ การควบคุมคุณภาพภายในสำนักงาน	3.73	3.66	3.80	0.79	
2. การมีการประเมินและกำหนดความสามารถ ของบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการ ควบคุมคุณภาพสำนักงานอย่างเพียงพอ	3.94	3.82	3.80	0.55	
3. การมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่าน การฝึกอบรมทางวิชาการและมีประสบการณ์ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	3.83	3.74	3.67	0.63	
4. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการ หมุนเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงานตรวจสอบ	3.83	3.74	3.67	0.63	
5. กำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ใน การประเมินผลพนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงาน	3.73	3.66	3.80	0.79	
6. การพิจารณาการรับงานให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและปริมาณเหมาะสมกับจำนวน พนักงาน	4.04	3.87	3.87	0.33	

ตารางที่ 4-23 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	จำนวนพนักงานใน สำนักงานที่มีระดับ การให้ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 1-5 คน (A)	ตั้งแต่ 6-10 คน (B)	ตั้งแต่ 11-20 คน (C)		
ด้านการปฏิบัติงาน	3.90	4.02	3.90	0.24	
1. การแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพ งานสอบบัญชี	3.94	4.08	4.27	0.13	
2. การเน้นให้มีการประเมินผลและติดตาม ความคืบหน้าของการปฏิบัติงานอย่าง สม่ำเสมอ	3.72	3.95	3.67	0.14	
3. การระบุในคู่มือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการ แสดงความเห็นต่องบการเงิน	3.97	4.16	3.87	0.28	
4. การขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายใน และภายนอกสำนักงาน	3.73	3.97	3.80	0.18	
5. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อน การสอบทานงาน ระหว่างการสอบทานงาน และหลังการสอบทานงานอย่างเพียงพอ	3.94	3.95	3.93	1.00	
6. การจัดทำเอกสารหลักฐาน โดยใช้ซอฟต์แวร์ หรือรูปแบบอักษรเพื่อควบคุมกระบวนการ ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระยะเวลาและ ขอบเขตของงาน	4.09	4.00	3.87	0.40	
ด้านการติดตามดูแล	3.82	3.83	4.02	0.18	
1. การกำหนดวัตถุประสงค์และจัดเตรียม แนวทางการปฏิบัติและสอบทานงานที่ใช้ใน การติดตามการปฏิบัติงาน	3.71	3.71	3.87	0.84	
2. การติดตามการปฏิบัติตามการควบคุม คุณภาพและตรวจทานงานสอบบัญชีที่ แล้วเสร็จอย่างสม่ำเสมอ	3.78	3.74	4.13	0.19	

ตารางที่ 4-23 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	จำนวนพนักงานใน สำนักงานที่มีระดับ การให้ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 1-5 คน (A)	ตั้งแต่ 6-10 คน (B)	ตั้งแต่ 11-20 คน (C)		
ด้านการติดตามดูแล (ต่อ)					
3. การรายงานข้อเท็จจริงผลกระทบของ ข้อบกพร่องในการติดตามที่ถูกค้นพบแก่ ผู้รับผิดชอบงาน สอบบัญชีและบุคคลอื่น ที่เหมาะสม	3.81	3.82	4.33	0.13	
4. การให้บุคลากรหารือกับผู้บริหารของ สำนักงานเกี่ยวกับข้อกวดในการปฏิบัติงาน ที่ไม่เหมาะสม	3.63	3.53	3.80	0.48	
5. การประเมินผลระบบการควบคุมอย่างมี ประสิทธิภาพ	4.15	4.16	4.07	0.89	
6. การจัดทำรายงานการติดตามผลการ ปฏิบัติงานเสนอต่อฝ่ายบริหารเพื่อเป็น ประโยชน์ในการวางแผนต่อไป	3.87	4.03	3.93	0.39	
รวม	3.87	3.80	3.84	0.35	

หมายเหตุ: * p-value < 0.05

จากตารางที่ 4-23 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม
คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามจำนวนพนักงานในสำนักงานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้
สถิติแบบ One-way ANOVA ในการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า P-value เท่ากับ 0.35
ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 หมายความว่า ผู้สอบบัญชีที่มีจำนวน
พนักงานในสำนักงานแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1
(TSQC1) ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า มีด้านที่มีระดับการให้
ความสำคัญแตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple comparison) โดยใช้การ
ทดสอบแบบ Least significant difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ที่ระดับ
นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนี้

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านความรับผิดชอบของความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงานในประเด็นการสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายในองค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ประเด็นการให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดทำเอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีแก่บุคลากร และในประเด็นการให้ความสำคัญกับการรักษาความต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนพนักงานในสำนักงานตั้งแต่ 1-5 คน (A) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนพนักงานในสำนักงานตั้งแต่ 6-10 คน (B) และในประเด็นนโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานผู้นำต้องการสื่อสารให้ทราบอย่างชัดเจน พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนพนักงานในสำนักงานตั้งแต่ 11-20 คน (C) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนพนักงานในสำนักงานตั้งแต่ 6-10 คน (B)

ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องในประเด็นการส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็นอิสระความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ และในประเด็นการจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับลูกค้า พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนพนักงานในสำนักงานตั้งแต่ 1-5 คน (A) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีจำนวนพนักงานในสำนักงานตั้งแต่ 6-10 คน (B)

สมมติฐานที่ 2.4 สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_0 : สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_1 : สำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-24 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	อายุการเปิด ดำเนินงานของ สำนักงานที่มีระดับ การให้ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ระยะเวลา 3-6 ปี (A)	ระยะเวลา 7-9 ปี (B)	ระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป (C)		
ด้านความรับผิดชอบของ ของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	4.12	3.77	3.80	0.01*	
1. การสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายใน องค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี	4.03	3.69	3.67	0.03*	A>B,A>C
2. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการ จัดทำเอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบการ ควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีแก่บุคลากร	4.06	3.72	3.75	0.05	
3. การสื่อสารนโยบายสำนักงานให้บุคลากร ในสำนักงานทราบเกี่ยวกับระบบการ ควบคุมคุณภาพอย่างทั่วถึง	4.06	3.83	3.87	0.22	
4. นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุม คุณภาพสำนักงานผู้นำต้องการสื่อสารให้ ทราบอย่างชัดเจน	3.87	3.51	3.56	0.04*	A>B,A>C
5. การให้ความสำคัญกับการรักษา ความต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ	4.23	3.78	3.83	0.01*	A>B,A>C
6. การมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงาน ด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงาน	4.48	4.07	4.11	0.00*	A>B,A>C
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	4.06	3.77	3.84	0.01*	
1. การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็น อิสระความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ	4.03	3.69	3.67	0.03*	A>B,A>C
2. ผู้สอบบัญชีมีทักษะขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้า และขอบเขตการให้บริการ เพื่อให้ ประเมินผลกระทบต่อความเป็นอิสระ	4.06	3.72	3.75	0.05	
3. การจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระ ที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับลูกค้า	4.06	3.83	3.87	0.22	

ตารางที่ 4-24 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	อายุการเปิด ดำเนินงานของ สำนักงานที่มีระดับ การให้ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ระยะเวลา 3-6 ปี (A)	ระยะเวลา 7-9 ปี (B)	ระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป (C)		
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง					
4. การจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็น อิสระเพื่อสื่อสารให้แก่บุคลากรรับทราบ อย่างสม่ำเสมอ	4.13	3.67	3.79	0.01*	A>B,A>C
5. การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอิสระ ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	4.23	4.02	4.05	0.25	
6. การให้ความสำคัญกับการสอบทาน งานสอบบัญชีโดยการหมุนเวียนการสอบ ทานทั้งจากผู้สอบบัญชีและหัวหน้าสายงาน	3.87	3.69	3.92	0.06	
ด้านการตอบรับงานและการลงไว้ซึ่ง ความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มี ลักษณะเฉพาะ	3.99	3.87	3.78	0.08	
1. การติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้า จะช่วยให้ สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความ สะดวกเรียบร้อย	3.81	3.71	3.64	0.59	
2. การมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคคล หรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในระดับบริหารที่ เหมาะสม เพื่อประเมินการตอบรับงาน จากลูกค้า	4.10	3.86	3.84	0.23	
3. มีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะ ลูกค้ารายใหม่ เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า	4.00	3.85	3.63	0.04*	A>C
4. การจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึง เหตุผลอย่างเหมาะสมหากมีการถอนตัวหรือ ยกเลิกการปฏิบัติงาน	4.00	3.85	3.63	0.04*	A>C
5. การส่งเสริมการแจ้งให้บุคลากรที่ เกี่ยวข้องทราบถึงนโยบายและวิธีการปฏิบัติ ในการรับงาน	4.00	3.95	3.91	0.82	

ตารางที่ 4-24 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	อายุการเปิดดำเนินงาน ของสำนักงานที่มี ระดับการให้ ความสำคัญแตกต่างกัน
	ระยะเวลา 3-6 ปี (A)	ระยะเวลา 7-9 ปี (B)	ระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป (C)		
ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่ง ความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มี ลักษณะเฉพาะ (ต่อ)					
6. การจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของลูกค้า เพื่อการเป็นข้อใช้ในการพิจารณาการรับงาน ในครั้งต่อไป	4.06	4.02	4.04	0.96	
ด้านทรัพยากรบุคคล					
1. การมีบุคลากรผู้ประสานงานเกี่ยวกับ ระบบการควบคุมคุณภาพภายในสำนักงาน	3.81	3.73	3.67	0.64	
2. การมีการประเมินและกำหนด ความสามารถของบุคลากรที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงาน อย่างเพียงพอ	4.10	3.86	3.87	0.24	
3. การมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่าน การฝึกอบรมทางวิชาการและมีประสบการณ์ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	4.00	3.85	3.65	0.06	
4. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการ หมุนเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงานตรวจสอบ	4.00	3.85	3.65	0.06	
5. กำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ใน การประเมินผลงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงาน	3.81	3.73	3.67	0.64	
6. การพิจารณาปรับงานให้เหมาะสมกับ ความรู้ความสามารถและปริมาณเหมาะสม กับจำนวนพนักงาน	4.03	4.01	3.95	0.78	

ตารางที่ 4-24 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	อายุการเปิดดำเนินงาน ของสำนักงานที่มี ระดับการให้ ความสำคัญแตกต่างกัน
	ระยะเวลา	ระยะเวลา	ระยะเวลา		
	3-6 ปี (A)	7-9 ปี (B)	10 ปีขึ้นไป (C)		
ด้านการปฏิบัติงาน	3.87	3.88	3.99	0.16	
1. การแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพ งานสอบบัญชี	3.87	3.94	4.09	0.21	
2. การเน้นให้มีการประเมินผลและติดตาม ความคืบหน้าของการปฏิบัติงานอย่าง สม่ำเสมอ	3.58	3.76	3.84	0.18	
3. การระบุในคู่มือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและ การแสดงความเห็นต่องบการเงิน	3.94	3.84	4.21	0.00*	C>A,C>B
4. การขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายใน และภายนอกสำนักงาน	3.71	3.73	3.88	0.33	
5. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อน การสอบทานงาน ระหว่างการสอบทานงาน และหลังการสอบทานงานอย่างเพียงพอ	4.10	3.95	3.87	0.31	
6. การจัดทำเอกสารหลักฐาน โดยใช้ซอฟต์แวร์ หรือรูปแบบอักษรเพื่อควบคุมกระบวนการ ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระยะเวลาและ ขอบเขตของงาน	4.03	4.07	4.04	0.94	
ด้านการติดตามดูแล	3.84	3.88	3.80	0.48	
1. การกำหนดวัตถุประสงค์และจัดเตรียม แนวทางการปฏิบัติและสอบทานงานที่ใช้ใน การติดตามการปฏิบัติงาน	3.74	3.73	3.71	0.98	
2. การติดตามการปฏิบัติตามการควบคุม คุณภาพและตรวจทานงานสอบบัญชี ที่แล้วเสร็จอย่างสม่ำเสมอ	3.90	3.78	3.77	0.69	

ตารางที่ 4-24 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	อายุการเปิดดำเนินงาน ของสำนักงานที่มี ระดับการให้ ความสำคัญแตกต่างกัน
	ระยะเวลา 3-6 ปี (A)	ระยะเวลา 7-9 ปี (B)	ระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป (C)		
ด้านการติดตามดูแล (ต่อ)					
3. การรายงานข้อเท็จจริงผลกระทบของ ข้อบกพร่องในการติดตามที่ถูกค้นพบแก่ ผู้รับผิดชอบงาน สอบบัญชีและบุคคลอื่น ที่เหมาะสม	3.81	3.91	3.80	0.62	
4. การให้บุคลากรหารือกับผู้บริหารของ สำนักงานเกี่ยวกับข้อกวดในการปฏิบัติงาน ที่ไม่เหมาะสม	3.61	3.71	3.53	0.34	
5. การประเมินผลระบบการควบคุมอย่างมี ประสิทธิภาพ	4.00	4.16	4.19	0.39	
6. การจัดทำรายงานการติดตามผลการ ปฏิบัติงานเสนอต่อฝ่ายบริหารเพื่อเป็น ประโยชน์ในการวางแผนต่อไป	4.00	3.97	3.80	0.16	
รวม	3.98	3.83	3.82	0.03	

หมายเหตุ: * p-value < 0.05

จากตารางที่ 4-24 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม
คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานของผู้ตอบแบบสอบถาม
โดยใช้สถิติแบบ One-way ANOVA ในการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า P-value เท่ากับ
0.03 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 หมายความว่า ผู้สอบบัญชีที่มีอายุ
การเปิดดำเนินงานของสำนักงานแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ
ฉบับที่ 1 (TSQC1) แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า มีด้านที่มีระดับ
การให้ความสำคัญแตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple comparison)
โดยใช้การทดสอบแบบ Least significant difference (LSD) เพื่อหาว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน
ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนี้

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านความรับผิดชอบของควมรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน ในประเด็นการสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายในองค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ในประเด็นนโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานผู้นำต้อง ในประเด็นการสื่อสารให้ทราบอย่างชัดเจนการให้ความสำคัญกับการรักษาความต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ และในประเด็นการมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงานด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงาน พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานระยะเวลา 3-6 ปี (A) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานระยะเวลา 7-9 ปี (B) และผู้สอบบัญชีที่มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานระยะเวลาตั้งแต่ 10 ปี (C)

ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องในประเด็นการส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็นอิสระความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ และในประเด็นการจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับลูกค้า พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานระยะเวลา 3-6 ปี (A) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานระยะเวลา 7-9 ปี (B) และผู้สอบบัญชีที่มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานระยะเวลาตั้งแต่ 10 ปี (C)

ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ ในประเด็นมีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะจะเป็นลูกค้ารายใหม่ เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า และในประเด็นการจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึงเหตุผลอย่างเหมาะสมหากมีการถอนตัวหรือยกเลิกการปฏิบัติงาน พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานระยะเวลา 3-6 ปี (A) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานระยะเวลาตั้งแต่ 10 ปี (C) ด้านการปฏิบัติงาน ในประเด็นการระบุในคู่มือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการแสดงความเห็นต่องบการเงิน พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานระยะเวลาตั้งแต่ 10 ปี (C) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานระยะเวลา 3-6 ปี (A) และผู้สอบบัญชีที่มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานระยะเวลา 7-9 ปี (B)

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ของผู้สอบบัญชีอิสระ มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)

สมมติฐานที่ 3.1 ผู้สอบบัญชีอิสระที่มีเพศแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_0 : ผู้สอบบัญชีอิสระที่มีเพศแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้สอบบัญชีอิสระที่มีเพศแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-25 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามเพศของผู้สอบบัญชีอิสระ

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย		P-value
	ชาย	หญิง	
ด้านความรับผิดชอบของควมรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	3.74	3.76	0.05
1. การสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายในองค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี	3.74	3.73	0.03*
2. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดทำเอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีแก่บุคลากร	3.66	3.75	0.04*
3. การสื่อสารนโยบายสำนักงานให้บุคลากรในสำนักงานทราบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพอย่างทั่วถึง	3.80	3.79	0.06
4. นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานผู้นำต้องการสื่อสารให้ทราบอย่างชัดเจน	3.43	3.49	0.03*
5. การให้ความสำคัญกับการรักษาความต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ	3.74	3.80	0.61
6. การมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงานด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงาน	4.09	4.01	0.45

ตารางที่ 4-25 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย		P-value
	ชาย	หญิง	
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	3.75	3.82	0.28
1. การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็นอิสระความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ	3.74	3.73	0.03*
2. ผู้สอบบัญชีมักจะขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าและขอบเขต การให้บริการ เพื่อใช้ประเมินผลกระทบต่อความเป็นอิสระ	3.66	3.75	0.04*
3. การจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระที่เป็นลายลักษณ์อักษร สำหรับลูกค้า	3.80	3.79	0.06
4. การจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอิสระเพื่อสื่อสารให้แก่ บุคลากรรับทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.66	3.66	0.13
5. การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอิสระให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	4.00	4.10	0.00*
6. การให้ความสำคัญกับการสอบทานงานสอบบัญชีโดยการ หมุนเวียนการสอบทานทั้งจากผู้สอบบัญชีและหัวหน้าสายงาน	3.66	3.89	0.03*
ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและ งานที่มีลักษณะเฉพาะ	3.82	3.88	0.06
1. การติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้า จะช่วยให้สามารถปฏิบัติงาน สอบบัญชีด้วยความสะดวกเรียบร้อย	3.66	3.65	0.22
2. การมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ใน ระดับบริหารที่เหมาะสม เพื่อประเมินการตอบรับงานจากลูกค้า	3.69	4.00	0.62
3. มีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะ是客户รายใหม่ เพื่อตอบรับ เป็นลูกค้า	3.69	3.69	0.01*
4. การจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึงเหตุผลอย่างเหมาะสม หากมีการถอนตัวหรือยกเลิกการปฏิบัติงาน	3.69	3.69	0.01*
5. การส่งเสริมการแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทราบถึงนโยบายและ วิธีการปฏิบัติในการรับงาน	4.17	4.13	0.62
6. การจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของลูกค้า เพื่อการเป็นข้อใช้ในการ การพิจารณาการรับงานในครั้งต่อไป	4.03	4.13	0.26

ตารางที่ 4-25 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย		P-value
	ชาย	หญิง	
ด้านทรัพยากรบุคคล	3.78	3.82	0.29
1. การมีบุคลากรผู้ประสานงานเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพภายในสำนักงาน	3.66	3.65	0.22
2. การมีการประเมินและกำหนดความสามารถของบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานอย่างเพียงพอ	3.69	4.00	0.62
3. การมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมทางวิชาการและมีประสบการณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	3.69	3.69	0.01*
4. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการหมุนเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบ	3.69	3.69	0.01*
5. กำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ในการประเมินผลพนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงาน	3.66	3.65	0.22
6. การพิจารณาปริมาณให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและปริมาณเหมาะสมกับจำนวนพนักงาน	4.29	4.24	0.50
ด้านการปฏิบัติงาน	3.84	3.83	0.04
1. การแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี	3.94	3.86	0.08
2. การเน้นให้มีการประเมินผลและติดตามความคืบหน้าของการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	3.77	3.72	0.07
3. การระบุในคู่มือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการแสดงความเห็นต่องบการเงิน	3.77	3.72	0.07
4. การขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายในและภายนอกสำนักงาน	3.77	3.69	0.09
5. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อนการสอบทานงาน ระหว่างการสอบทานงาน และหลังการสอบทานงานอย่างเพียงพอ	3.91	4.07	0.57
6. การจัดทำเอกสารหลักฐานโดยใช้ซอฟต์แวร์หรือรูปแบบอักษรเพื่อควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระยะเวลาและขอบเขตของงาน	3.89	3.92	0.21

ตารางที่ 4-25 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย		P-value
	ชาย	หญิง	
ด้านการติดตามดูแล	3.89	3.82	0.58
1. การกำหนดวัตถุประสงค์และจัดเตรียมแนวทางการปฏิบัติและ สอบทานงานที่ใช้ในการติดตามการปฏิบัติงาน	4.00	3.86	0.16
2. การติดตามการปฏิบัติตามการควบคุมคุณภาพและตรวจทาน งานสอบบัญชีที่แล้วเสร็จอย่างสม่ำเสมอ	3.80	3.76	0.11
3. การรายงานข้อเท็จจริงผลกระทบของข้อบกพร่องในการติดตามที่ ถูกค้นพบแก่ผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและบุคคลอื่นที่เหมาะสม	3.80	3.76	0.11
4. การให้บุคลากรหรือกับผู้บริหารของสำนักงานเกี่ยวกับข้อกังวล ในการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม	3.91	3.70	0.00*
5. การประเมินผลระบบการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ	3.89	4.00	0.91
6. การจัดทำรายงานการติดตามผลการปฏิบัติงานเสนอต่อฝ่าย บริหารเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนต่อไป	3.91	3.83	0.95
รวม	3.80	3.82	0.01

หมายเหตุ: * p-value < 0.05

จากตารางที่ 4-25 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติ Independent sample t-test ในการทดสอบสมมติฐานที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผลการทดสอบ พบว่า ค่า P-value มีค่าเท่ากับ 0.01 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หมายความว่า ผู้สอบบัญชีที่มีเพศแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า มีด้านที่มีระดับการให้ความสำคัญแตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple comparison) โดยใช้การทดสอบแบบ Least significant difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนี้

ด้านความรับผิดชอบของความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน ในประเด็นการสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายในองค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ประเด็นการให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดทำเอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพการสอบ

บัญชีแก่บุคลากร และในประเด็นนโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานผู้นำต้องการสื่อสารให้ทราบอย่างชัดเจน พบว่าผู้สอบบัญชีที่เป็นเพศหญิง มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่เป็นเพศชาย

ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นการส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็นอิสระความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ ประเด็นผู้สอบบัญชีมักจะขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าและขอบเขตการให้บริการ เพื่อใช้ประเมินผลกระทบต่อความเป็นอิสระ ประเด็นการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอิสระให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และในประเด็นการให้ความสำคัญกับการสอบทานงานสอบบัญชีโดยการหมุนเวียนการสอบทานทั้งจากผู้สอบบัญชีและหัวหน้าสายงาน พบว่าผู้สอบบัญชีที่เป็นเพศหญิง มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่เป็นเพศชาย

ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ ในประเด็นมีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะ被客户รายใหม่ เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า และในประเด็นการจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึงเหตุผลอย่างเหมาะสมหากมีการถอนตัวหรือยกเลิกการปฏิบัติงาน พบว่าผู้สอบบัญชีที่เป็นเพศหญิง มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่เป็นเพศชาย

ด้านทรัพยากรบุคคล ในประเด็นการมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมทางวิชาการและมีประสบการณ์ในสถานการณ์ต่างๆ ตามความเหมาะสม และในประเด็นการมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการหมุนเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบ พบว่าผู้สอบบัญชีที่เป็นเพศหญิง มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่เป็นเพศชาย

ด้านการติดตามดูแล ในประเด็นการให้บุคลากรหารือกับผู้บริหารของสำนักงานเกี่ยวกับข้อกังวลในการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม พบว่าผู้สอบบัญชีที่เป็นเพศหญิง มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่เป็นเพศชาย

สมมติฐานที่ 3.2 ผู้สอบบัญชีอิสระที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_0 : ผู้สอบบัญชีอิสระที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้สอบบัญชีอิสระที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-26 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามอายุของผู้สอบบัญชีอิสระ

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย				P-value	อายุที่มีระดับการให้ ความสำคัญแตกต่างกัน
	20-30 ปี (A)	31-40 ปี (B)	41-50 ปี (C)	51 ปีขึ้นไป (D)		
ด้านความรับผิดชอบของ ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	3.60	3.66	3.86	4.00	0.10	
1. การสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายในองค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี	3.57	3.64	3.84	4.00	0.35	
2. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดทำเอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีแก่บุคลากร	3.43	3.62	3.84	4.00	0.26	
3. การสื่อสารนโยบายสำนักงานให้บุคลากรในสำนักงานทราบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพอย่างทั่วถึง	3.43	3.68	3.95	4.00	0.09	
4. นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานผู้นำต้องการสื่อสารให้ทราบอย่างชัดเจน	3.29	3.36	3.61	3.60	0.30	
5. การให้ความสำคัญกับการรักษาความต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ	3.86	3.72	3.84	3.80	0.81	
6. การมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงานด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงาน	4.00	3.94	4.09	4.60	0.20	

ตารางที่ 4-26 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย				P-value	อายุที่มีระดับ การให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	20-30 ปี (A)	31-40 ปี (B)	41-50 ปี (C)	51 ปีขึ้นไป (D)		
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	3.57	3.71	3.91	4.03	0.10	
1. การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็น อิสระความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ	3.57	3.64	3.84	4.00	0.35	
2. ผู้สอบบัญชีมักจะขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้า และขอบเขตการให้บริการ เพื่อให้ ประเมินผลกระทบต่อความเป็นอิสระ	3.43	3.62	3.84	4.00	0.26	
3. การจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระที่ เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับลูกค้า	3.43	3.68	3.95	4.00	0.09	
4. การจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็น อิสระเพื่อสื่อสารให้แก่บุคลากรรับทราบ อย่างสม่ำเสมอ	3.43	3.52	3.82	4.00	0.08	
5. การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอิสระ ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	4.00	3.98	4.16	4.20	0.43	
6. การให้ความสำคัญกับการสอบทาน งานสอบบัญชีโดยการหมุนเวียนการสอบ ทานทั้งจากผู้สอบบัญชีและหัวหน้าสายงาน ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่ง ความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มี ลักษณะเฉพาะ	3.57	3.82	3.82	4.00	0.70	
1. การติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้า จะช่วยให้ สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความ สะดวกเรียบร้อย	3.43	3.56	3.80	3.60	0.20	
2. การมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคคล หรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในระดับบริหารที่ เหมาะสม เพื่อประเมินการตอบรับงาน จากลูกค้า	3.86	3.82	3.98	4.00	0.71	

ตารางที่ 4-26 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย				P-value	อายุที่มีระดับ การให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	20-30 ปี (A)	31-40 ปี (B)	41-50 ปี (C)	51 ปีขึ้นไป (D)		
ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่ง ความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มี ลักษณะเฉพาะ (ต่อ)						
3. มีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะ เป็นลูกค้ารายใหม่ เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า	4.00	3.46	3.89	3.80	0.02*	C>B
4. การจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึง เหตุผลอย่างเหมาะสมหากมีการถอนตัวหรือ ยกเลิกการปฏิบัติงาน	4.00	3.46	3.89	3.80	0.02*	C>B
5. การส่งเสริมแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทราบถึงนโยบายและวิธีการปฏิบัติใน การรับงาน	3.86	4.10	4.27	3.80	0.20	
6. การจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของ ลูกค้า เพื่อการเป็นข้อใช้ในการพิจารณา การรับงานในครั้งต่อไป	4.14	4.16	4.02	4.00	0.75	
ด้านทรัพยากรบุคคล						
1. การมีบุคลากรผู้ประสานงานเกี่ยวกับ ระบบการควบคุมคุณภาพภายในสำนักงาน	3.43	3.56	3.80	3.60	0.20	
2. การมีการประเมินและกำหนด ความสามารถของบุคลากรที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงาน อย่างเพียงพอ	3.86	3.82	3.98	4.00	0.71	
3. การมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่าน การฝึกอบรมทางวิชาการและมีประสบการณ์ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	4.00	3.46	3.89	3.80	0.02*	C>B

ตารางที่ 4-26 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย				P-value	อายุที่มีระดับ การให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	20-30 ปี (A)	31-40 ปี (B)	41-50 ปี (C)	51 ปีขึ้นไป (D)		
ด้านทรัพยากรบุคคล(ต่อ)						
4. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการ หมุนเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงานตรวจสอบ	4.00	3.46	3.89	3.80	0.02*	C>B
5. กำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ใน การประเมินผลพนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงาน	3.43	3.56	3.80	3.60	0.20	
6. การพิจารณารับงานให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและปริมาณเหมาะสมกับ จำนวนพนักงาน	5.00	4.24	4.11	4.60	0.01*	A>B,A>C
ด้านการปฏิบัติงาน	3.64	3.85	3.87	3.67	0.27	
1. การแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพ งานสอบบัญชี	3.57	3.90	3.98	3.40	0.15	
2. การเน้นให้มีการประเมินผลและติดตาม ความคืบหน้าของการปฏิบัติงาน อย่างสม่ำเสมอ	3.43	3.70	3.84	3.60	0.27	
3. การระบุในคู่มือการปฏิบัติงานอย่าง ชัดเจนถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และการแสดงความเห็นต่องบการเงิน	3.43	3.70	3.84	3.60	0.27	
4. การขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายใน และภายนอกสำนักงาน	3.57	3.62	3.86	3.60	0.25	
5. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อน การสอบทานงาน ระหว่างการสอบทานงาน และหลังการสอบทานงานอย่างเพียงพอ	4.14	4.16	3.84	4.00	0.11	

ตารางที่ 4-26 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย				P-value	อายุที่มีระดับ การให้ ความสำคัญ แตกต่างกัน
	20-30 ปี (A)	31-40 ปี (B)	41-50 ปี (C)	51 ปีขึ้นไป (D)		
ด้านการปฏิบัติงาน (ต่อ)						
6. การจัดทำเอกสารหลักฐาน โดยใช้ซอฟต์แวร์ หรือรูปแบบอักษรเพื่อควบคุมกระบวนการ ปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามระยะเวลาและ ขอบเขตของงาน	3.71	4.00	3.84	3.80	0.64	
ด้านการติดตามดูแล						
1. การกำหนดวัตถุประสงค์และจัดเตรียม แนวทางการปฏิบัติและสอบทานงานที่ใช้ ในการติดตามการปฏิบัติงาน	3.86	3.94	3.86	4.00	0.91	
2. การติดตามการปฏิบัติตามการควบคุม คุณภาพและตรวจทานงานสอบบัญชี ที่แล้วเสร็จอย่างสม่ำเสมอ	4.00	3.70	3.82	3.80	0.51	
3. การรายงานข้อเท็จจริงผลกระทบของ ข้อบกพร่องในการติดตามที่ถูกค้นพบแก่ ผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและบุคคลอื่น ที่เหมาะสม	4.00	3.70	3.82	3.80	0.51	
4. การให้บุคลากรหรือกับผู้บริหารของ สำนักงานเกี่ยวกับข้อกังวลในการปฏิบัติงาน ที่ไม่เหมาะสม	4.00	3.62	3.91	3.80	0.06	
5. การประเมินผลระบบการควบคุม อย่างมีประสิทธิภาพ	3.86	3.94	4.00	4.00	0.93	
6. การจัดทำรายงานการติดตามผล การปฏิบัติงานเสนอต่อฝ่ายบริหาร เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนต่อไป	4.14	3.74	3.98	3.60	0.28	
รวม	3.77	3.74	3.90	3.88	0.08	

หมายเหตุ: * p-value < 0.05

จากตารางที่ 4-26 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติแบบ One-way ANOVA ในการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า P-value เท่ากับ 0.08 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 หมายความว่า ผู้สอบบัญชีที่มีอายุแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า มีด้านที่มีระดับการให้ความสำคัญแตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องนำไปเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยใช้การทดสอบแบบ Least significant difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนี้

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะในประเด็นมีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะจะเป็นลูกค้ารายใหม่ เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า และในประเด็นการจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึงเหตุผลอย่างเหมาะสมหากมีการถอนตัวหรือยกเลิกการปฏิบัติงาน พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 41-50 ปี (C) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 31-40 ปี (B)

ด้านทรัพยากรบุคคล ในประเด็นการมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมทางวิชาการและมีประสบการณ์ในสถานการณ์ต่างๆ ตามความเหมาะสม และในประเด็นการมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการหมุนเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบ พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 41-50 ปี (C) มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 31-40 ปี (B) และในประเด็นการพิจารณารับงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและปริมาณเหมาะสมกับจำนวนพนักงาน พบว่าผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 20-30 ปี (A) มีการให้ความสำคัญมากกว่า ผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 31-40 ปี (B) และผู้สอบบัญชีที่มีอายุ 41-50 ปี (C)

สมมติฐานที่ 3.3 ผู้สอบบัญชีอิสระที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_0 : ผู้สอบบัญชีอิสระที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้สอบบัญชีอิสระที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-27 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้สอบบัญชีอิสระ

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย		P-value
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	สูงกว่าปริญญาตรี	
ด้านความรับผิดชอบของควมรับผิดชอบของผู้บริหารต่อ คุณภาพภายในสำนักงาน	3.77	3.73	0.40
1. การสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายในองค์กรเกี่ยวกับ คุณภาพการสอบบัญชี	3.78	3.63	0.90
2. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดทำเอกสาร การสื่อสารเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพการสอบ บัญชีแก่บุคลากร	3.74	3.66	0.86
3. การสื่อสารนโยบายสำนักงานให้บุคลากรใน สำนักงานทราบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพ อย่างทั่วถึง	3.78	3.81	0.07
4. นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงาน ผู้นำต้องการสื่อสารให้ทราบอย่างชัดเจน	3.51	3.38	0.35
5. การให้ความสำคัญกับการรักษาความต่อเนื่องของ ระบบการควบคุมคุณภาพ	3.77	3.81	0.13
6. การมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงานด้านนโยบาย การควบคุมคุณภาพสำนักงาน	4.00	4.13	0.01*
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	3.79	3.81	0.13
1. การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็นอิสระความ ซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและ รักษาความลับ	3.78	3.63	0.90
2. ผู้สอบบัญชีมีทักษะขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าและขอบเขต การให้บริการ เพื่อใช้ประเมินผลกระทบต่อความเป็น อิสระ	3.74	3.66	0.86
3. การจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระที่เป็นลาย ลักษณ์อักษรสำหรับลูกค้า	3.78	3.81	0.07
4. การจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอิสระเพื่อ สื่อสารให้แก่บุคลากรรับทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.59	3.81	0.02*

ตารางที่ 4-27 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย		P-value
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	สูงกว่าปริญญาตรี	
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)			
5. การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอิสระให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	4.07	4.06	0.99
6. การให้ความสำคัญกับการสอบทานงานสอบบัญชีโดยกรมวินัยการสอบทานทั้งจากผู้สอบบัญชีและหัวหน้าสายงาน	3.78	3.88	0.04*
ด้านการตอบรับงานและการลงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ	3.85	3.89	0.04*
1. การติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้า จะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความสะดวกเรียบร้อย	3.61	3.75	0.15
2. การมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในระดับบริหารที่เหมาะสม เพื่อประเมิน การตอบรับงานจากลูกค้า	3.93	3.81	0.53
3. มีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะ是客户รายใหม่ เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า	3.66	3.75	0.00*
4. การจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึงเหตุผลอย่างเหมาะสมหากมีการถอนตัวหรือยกเลิกการปฏิบัติงาน	3.66	3.75	0.00*
5. การส่งเสริมการแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบถึงนโยบายและวิธีการปฏิบัติในการรับงาน	4.14	4.16	0.19
6. การจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของลูกค้าเพื่อเป็นข้อใช้ในการพิจารณาการรับงานในครั้งต่อไป	4.09	4.09	0.90
ด้านทรัพยากรบุคคล	3.79	3.85	0.05
1. การมีบุคลากรผู้ประสานงานเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพภายในสำนักงาน	3.61	3.75	0.15
2. การมีการประเมินและกำหนดความสามารถของบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานอย่างเพียงพอ	3.93	3.81	0.53
3. การมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมทางวิชาการและมีประสบการณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	3.66	3.75	0.00*

ตารางที่ 4-27 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย		P-value
	ปริญญตรีหรือเทียบเท่า	สูงกว่าปริญญตรี	
ด้านทรัพยากรบุคคล(ต่อ)			
4. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการหมุนเวียน หน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบ	3.66	3.75	0.00*
5. กำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ในการ ประเมินผลงานพนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับ เรื่องคุณภาพงาน	3.61	3.75	0.15
6. การพิจารณาจ้างงานให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและปริมาณเหมาะสมกับจำนวนพนักงาน	4.24	4.28	0.18
ด้านการปฏิบัติงาน			
1. การแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงานสอบ บัญชี	3.86	3.94	0.04*
2. การเน้นให้มีการประเมินผลและติดตามความคืบหน้า ของการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	3.68	3.88	0.00*
3. การระบุนักคู่มือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนถึงการมี ส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการแสดงความเห็นต่อ งบการเงิน	3.68	3.88	0.00*
4. การขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญด้าน วิชาชีพหรือ ที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายในและภายนอกสำนักงาน	3.68	3.81	0.00*
5. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อนการสอบทาน งาน ระหว่างการสอบทานงาน และหลังการสอบทานงาน อย่างเพียงพอ	4.08	3.88	0.71
6. การจัดทำเอกสารหลักฐาน โดยใช้ซอฟต์แวร์หรือ รูปแบบอักษรเพื่อควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานให้ เป็นไปตามระยะเวลาและขอบเขตของงาน	3.96	3.78	0.09
ด้านการติดตามดูแล			
1. การกำหนดวัตถุประสงค์และจัดเตรียมแนวทาง การปฏิบัติและสอบทานงานที่ใช้ในการติดตาม การ ปฏิบัติงาน	3.95	3.81	0.16

ตารางที่ 4-27 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย		P-value
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	สูงกว่าปริญญาตรี	
ด้านการติดตามดูแล (ต่อ)			
2. การติดตามการปฏิบัติตามการควบคุมคุณภาพและ ตรวจทานงานสอบบัญชีที่แล้วเสร็จอย่างสม่ำเสมอ	3.78	3.75	0.69
3. การรายงานข้อเท็จจริงผลกระทบของข้อบกพร่อง ในการติดตามที่ถูกค้นพบแก่ผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชี และบุคคลอื่นที่เหมาะสม	3.78	3.75	0.69
4. การให้บุคลากรหารือกับผู้บริหารของสำนักงาน เกี่ยวกับข้อกังวลในการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม	3.73	3.88	0.03
5. การประเมินผลระบบการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ	4.00	3.88	0.55
6. การจัดทำรายงานการติดตามผลการปฏิบัติงานเสนอ ต่อฝ่ายบริหารเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนต่อไป	3.82	3.94	0.82
รวม	3.81	3.83	0.12

หมายเหตุ: * p-value < 0.05

จากตารางที่ 4-27 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติ Independent sample t-test ในการทดสอบสมมติฐานที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผลการทดสอบ พบว่าค่า p-value มีค่าเท่ากับ 0.12 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0 หมายความว่า ผู้สอบบัญชีที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า มีด้านที่มีระดับการให้ความสำคัญแตกต่างกัน ดังนี้

ด้านความรับผิดชอบของความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน ในประเด็นการมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงานด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษاپริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นการจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอิสระเพื่อสื่อสารให้แก่บุคลากรรับทราบอย่างสม่ำเสมอ และในประเด็นการให้ความสำคัญกับการสอบทานงานสอบบัญชีโดยการหมุนเวียนการสอบทาน ทั้งจากผู้สอบบัญชีและหัวหน้าสายงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ ในประเด็นมีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะ被客户รายใหม่ เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า และประเด็นการจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึงเหตุผลอย่างเหมาะสมหากมีการถอนตัวหรือยกเลิกการปฏิบัติงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ด้านทรัพยากรบุคคลในประเด็นการมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมทางวิชาการและมีประสบการณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม และในประเด็นการมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการหมุนเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ด้านการปฏิบัติงาน ในประเด็นการแต่งตั้งผู้สอบทาน การควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี การเน้นให้มีการประเมินผลและติดตามความคืบหน้าของการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ประเด็นการระบุในคู่มือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการแสดงความเห็นต่องบการเงิน และในประเด็นการขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายในและภายนอกสำนักงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการให้ความสำคัญมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

สมมติฐานที่ 3.4 ผู้สอบบัญชีอิสระที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_0 : ผู้สอบบัญชีอิสระที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ผู้สอบบัญชีอิสระที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-28 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามประสบการณ์ทำงานของผู้สอบบัญชีอิสระ

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	ประสบการณ์ ทำงานที่มีระดับ การให้ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 3-6 ปี	ตั้งแต่ 6-9 ปี	ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป		
	(A)	(B)	(C)		
ด้านความรับผิดชอบของควมรับผิดชอบ ของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	3.70	3.69	3.85	0.25	
1. การสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายใน องค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี	3.59	3.70	3.83	0.40	
2. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการ จัดทำเอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบการ ควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีแก่บุคลากร	3.65	3.64	3.83	0.41	
3. การสื่อสารนโยบายสำนักงานให้ บุคลากรในสำนักงานทราบเกี่ยวกับระบบ การควบคุมคุณภาพอย่างทั่วถึง	3.59	3.74	3.93	0.17	
4. นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุม คุณภาพสำนักงานผู้นำต้องการสื่อสารให้ ทราบอย่างชัดเจน	3.47	3.38	3.57	0.46	
5. การให้ความสำคัญกับการรักษา ความต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ	3.65	3.79	3.83	0.59	
6. การมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงาน ด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงาน	4.24	3.89	4.12	0.13	
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	3.74	3.73	3.90	0.24	
1. การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็น อิสระความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ	3.59	3.70	3.83	0.40	
2. ผู้สอบบัญชีมักจะขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้า และขอเบ็ดการให้บริการ เพื่อให้ ประเมินผลกระทบต่อความเป็นอิสระ	3.65	3.64	3.83	0.41	

ตารางที่ 4-28 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	ประสบการณ์ ทำงานที่มีระดับ การให้ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 3-6 ปี	ตั้งแต่ 6-9 ปี	ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป		
	(A)	(B)	(C)		
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง					
(ต่อ)					
3. การจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระ ที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับลูกค้า	3.59	3.74	3.93	0.17	
4. การจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็น อิสระเพื่อสื่อสารให้แก่บุคลากรรับทราบ อย่างสม่ำเสมอ	3.65	3.55	3.79	0.27	
5. การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอิสระ ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	4.12	3.96	4.17	0.19	
6. การให้ความสำคัญกับการสอบทาน งานสอบบัญชีโดยการหมุนเวียนการสอบ ทานทั้งจากผู้สอบบัญชีและหัวหน้าสายงาน	3.82	3.79	3.83	0.94	
ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่ง ความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มี ลักษณะเฉพาะ	3.83	3.80	3.93	0.41	
1. การติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้า จะช่วยให้ สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความ สะดวกเรียบร้อย	3.53	3.60	3.76	0.29	
2. การมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคคล หรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในระดับบริหารที่ เหมาะสม เพื่อประเมินการตอบรับงาน จากลูกค้า	3.76	3.89	3.95	0.63	
3. มีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะ ลูกค้ารายใหม่ เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า	3.76	3.51	3.86	0.06	
4. การจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึง เหตุผลอย่างเหมาะสมหากมีการถอนตัวหรือ ยกเลิกการปฏิบัติงาน	3.76	3.51	3.86	0.06	

ตารางที่ 4-28 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	ประสบการณ์ ทำงานที่มีระดับ การให้ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 3-6 ปี	ตั้งแต่ 6-9 ปี	ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป		
	(A)	(B)	(C)		
ด้านการตอบรับงานและการลงไว้ซึ่ง					
ความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มี					
ลักษณะเฉพาะ (ต่อ)					
5. การส่งเสริมการแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทราบถึงนโยบายและวิธีการปฏิบัติในการรับ งาน	4.06	4.13	4.19	0.77	
6. การจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของลูกค้า เพื่อการเป็นข้อใช้ในการพิจารณาการรับงานใน ครั้งต่อไป	4.12	4.19	3.98	0.28	
ด้านทรัพยากรบุคคล					
1. การมีบุคลากรผู้ประสานงานเกี่ยวกับระบบ การควบคุมคุณภาพภายในสำนักงาน	3.53	3.60	3.76	0.29	
2. การมีการประเมินและกำหนดความสามารถ ของบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบ การควบคุมคุณภาพสำนักงานอย่างเพียงพอ	3.76	3.89	3.95	0.63	
3. การมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่าน การฝึกอบรมทางวิชาการและมีประสบการณ์ใน สถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	3.76	3.51	3.86	0.06	
4. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการ หมุนเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงานตรวจสอบ	3.76	3.51	3.86	0.06	
5. กำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ใน การประเมินผลพนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงาน	3.53	3.60	3.76	0.29	
6. การพิจารณาปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและปริมาณเหมาะสมกับจำนวน พนักงาน	4.76	4.17	4.14	0.12	

ตารางที่ 4-28 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	ประสิทธิภาพ ทำงานที่มีระดับ การให้ความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 3-6 ปี	ตั้งแต่ 6-9 ปี	ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป		
	(A)	(B)	(C)		
ด้านการปฏิบัติงาน	3.75	3.87	3.83	0.41	
1. การแต่งตั้งผู้สืบทอดการควบคุมคุณภาพ งานสอบบัญชี	3.59	4.00	3.88	0.08	
2. การเน้นให้มีการประเมินผลและติดตาม ความคืบหน้าของการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	3.59	3.74	3.79	0.49	
3. การระบุในคู่มือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและ การแสดงความเห็นต่องบการเงิน	3.59	3.74	3.79	0.49	
4. การขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายในและ ภายนอกสำนักงาน	3.59	3.66	3.83	0.28	
5. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อน การสอบทานงาน ระหว่างการสอบทานงาน และหลังการสอบทานงานอย่างเพียงพอ	4.29	4.06	3.86	0.05	
6. การจัดทำเอกสารหลักฐาน โดยใช้ซอฟต์แวร์ หรือรูปแบบอักษรเพื่อควบคุมกระบวนการ ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระยะเวลาและขอบเขต ของงาน	3.82	4.02	3.81	0.36	
ด้านการติดตามดูแล	3.75	3.81	3.92	0.13	
1. การกำหนดวัตถุประสงค์และจัดเตรียม แนวทางการปฏิบัติและสอบทานงานที่ใช้ใน การติดตามการปฏิบัติงาน	3.71	4.00	3.88	0.21	
2. การติดตามการปฏิบัติตามการควบคุม คุณภาพและตรวจทานงานสอบบัญชี ที่แล้วเสร็จอย่างสม่ำเสมอ	3.71	3.72	3.86	0.46	

ตารางที่ 4-28 (ต่อ)

การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1)	ค่าเฉลี่ย			P-value	ประสิทธิภาพ ทำงานที่มีระดับ การให้มีความสำคัญ แตกต่างกัน
	ตั้งแต่ 3-6 ปี	ตั้งแต่ 6-9 ปี	ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป		
	(A)	(B)	(C)		
ด้านการติดตามดูแล (ต่อ)					
3. การรายงานข้อเท็จจริงผลกระทบของ ข้อบกพร่องในการติดตามที่ถูกค้นพบแก่ ผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและบุคคลอื่น ที่เหมาะสม	3.71	3.72	3.86	0.46	
4. การให้บุคลากรหรือกับผู้บริหารของ สำนักงานเกี่ยวกับข้อกังวลในการปฏิบัติงาน ที่ไม่เหมาะสม	3.65	3.66	3.95	0.03	
5. การประเมินผลระบบการควบคุมอย่างมี ประสิทธิภาพ	3.88	3.96	4.00	0.80	
6. การจัดทำรายงานการติดตามผล การปฏิบัติงานเสนอต่อฝ่ายบริหาร เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนต่อไป	3.82	3.79	3.95	0.59	
รวม	3.77	3.77	3.89	0.11	

หมายเหตุ: * p-value < 0.05

จากตารางที่ 4-28 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุม
คุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติแบบ
One-way ANOVA ในการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า P-value เท่ากับ 0.11 ซึ่งมากกว่า
0.05 นั่นคือ ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 หมายความว่า ผู้สอบบัญชีที่มีประสิทธิภาพทำงาน
แตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-29 การสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)			
1.1	เพศ	ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
1.2	เพศ	ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
1.3	เพศ	ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
1.4	เพศ	ด้านทรัพยากรบุคคล	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
1.5	เพศ	ด้านการปฏิบัติงาน	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
1.6	เพศ	ด้านการติดตามดูแล	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
1.7	อายุ	ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
1.8	อายุ	ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
1.9	อายุ	ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
1.10	อายุ	ด้านทรัพยากรบุคคล	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
1.11	อายุ	ด้านการปฏิบัติงาน	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
1.12	อายุ	ด้านการติดตามดูแล	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
1.13	การศึกษา	ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0

ตารางที่ 4-29 (ต่อ)

สมมติฐาน ที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ผลการทดสอบ สมมติฐาน
1.14	การศึกษา	ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
1.15	การศึกษา	ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่ง ความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มี ลักษณะเฉพาะ	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
1.16	การศึกษา	ด้านทรัพยากรบุคคล	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
1.17	การศึกษา	ด้านการปฏิบัติงาน	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
1.18	การศึกษา	ด้านการติดตามดูแล	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
1.19	ประสบการณ์ ทำงาน	ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพ ภายในสำนักงาน	สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
1.20	ประสบการณ์ ทำงาน	ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
1.21	ประสบการณ์ ทำงาน	ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่ง ความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มี ลักษณะเฉพาะ	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
1.22	ประสบการณ์ ทำงาน	ด้านทรัพยากรบุคคล	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
1.23	ประสบการณ์ ทำงาน	ด้านการปฏิบัติงาน	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
1.24	ประสบการณ์ ทำงาน	ด้านการติดตามดูแล	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0

ตารางที่ 4-29 (ต่อ)

สมมติฐานที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ผลการทดสอบสมมติฐาน
2.	ปัจจัยทางด้านองค์กรของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)		
2.1	ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี	ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.2	ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี	ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.3	ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี	ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.4	ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี	ด้านทรัพยากรบุคคล	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.5	ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี	ด้านการปฏิบัติงาน	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.6	ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี	ด้านการติดตามดูแล	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.7	จำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.8	จำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.9	จำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.10	จำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ด้านทรัพยากรบุคคล	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.11	จำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ด้านการปฏิบัติงาน	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.12	จำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	ด้านการติดตามดูแล	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.13	จำนวนพนักงานในสำนักงาน	ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0

ตารางที่ 4-29 (ต่อ)

สมมติฐานที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ผลการทดสอบสมมติฐาน
2.14	จำนวนพนักงานในสำนักงาน	ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.15	จำนวนพนักงานในสำนักงาน	ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.16	จำนวนพนักงานในสำนักงาน	ด้านทรัพยากรบุคคล	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.17	จำนวนพนักงานในสำนักงาน	ด้านการปฏิบัติงาน	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.18	จำนวนพนักงานในสำนักงาน	ด้านการติดตามดูแล	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.19	อายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงาน	ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.20	อายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงาน	ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.21	อายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงาน	ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.22	อายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงาน	ด้านทรัพยากรบุคคล	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.23	อายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงาน	ด้านการปฏิบัติงาน	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
2.24	อายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงาน	ด้านการติดตามดูแล	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0

ตารางที่ 4-29 (ต่อ)

สมมติฐานที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ผลการทดสอบสมมติฐาน
3. ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ของผู้สอบบัญชีอิสระ มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)			
3.1	เพศ	ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
3.2	เพศ	ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
1.3	เพศ	ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
3.4	เพศ	ด้านทรัพยากรบุคคล	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
3.5	เพศ	ด้านการปฏิบัติงาน	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
3.6	เพศ	ด้านการติดตามดูแล	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
3.7	อายุ	ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
3.8	อายุ	ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
3.9	อายุ	ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
3.10	อายุ	ด้านทรัพยากรบุคคล	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
3.11	อายุ	ด้านการปฏิบัติงาน	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
3.12	อายุ	ด้านการติดตามดูแล	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0
3.13	การศึกษา	ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน H_0

ตารางที่ 4-29 (ต่อ)

สมมติฐาน ที่	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ผลการทดสอบ สมมติฐาน
3.14	การศึกษา	ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
3.15	การศึกษา	ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่ง ความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มี ลักษณะเฉพาะ	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
3.16	การศึกษา	ด้านทรัพยากรบุคคล	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
3.17	การศึกษา	ด้านการปฏิบัติงาน	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
3.18	การศึกษา	ด้านการติดตามดูแล	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
3.19	ประสบการณ์ทำงาน	ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อ คุณภาพภายในสำนักงาน	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
3.20	ประสบการณ์ทำงาน	ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
3.21	ประสบการณ์ทำงาน	ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่ง ความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มี ลักษณะเฉพาะ	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
3.22	ประสบการณ์ทำงาน	ด้านทรัพยากรบุคคล	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
3.23	ประสบการณ์ทำงาน	ด้านการปฏิบัติงาน	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0
3.24	ประสบการณ์ทำงาน	ด้านการติดตามดูแล	ไม่สามารถปฏิเสธ สมมติฐาน H_0

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะได้กล่าวถึงเนื้อหาความสำคัญของการวิจัยทั้งหมด โดยจะเห็นภาพรวมของการวิจัยที่ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ”

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ โดยทำการวิจัยจากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จำนวน 298 ชุด ซึ่งจัดเก็บจากกลุ่มตัวอย่างคือสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ และทำการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากการค้นคว้าในเอกสารต่างๆ หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้รับมาทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation หรือ SD) เพื่ออธิบายคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และใช้การทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มด้วยค่า t-test ตั้งแต่กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไปใช้สถิติ ANOVA (Analysis of variance) ทดสอบทางเดียว การจำแนกความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Fisher's Least-Significant Different: LSD เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐาน เพื่ออธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.80 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.62 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีและเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 71.81 มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 6-9 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.63 และกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นผู้สอบบัญชีอิสระ คิดเป็นร้อยละ 64.43

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชี

กลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชี ที่ศึกษาส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานเป็นบริษัทจำกัด คิดเป็นร้อยละ 63.54 มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบ

บัญชีตั้งแต่ 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 71.88 มีจำนวนพนักงานในสำนักงานสอบบัญชีตั้งแต่ 1-5 คน คิดเป็นร้อยละ 72.40 และมีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานระยะเวลา 7-9 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.79

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐาน การควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการให้ความสำคัญต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับการให้ความสำคัญอยู่ที่มาก เป็นอันดับ 1 รองลงมาตามลำดับ คือ ปัจจัยด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ มีระดับการให้ความสำคัญอยู่ที่มาก เป็นอันดับ 2 ปัจจัยด้านการติดตามดูแล มีระดับการให้ความสำคัญอยู่ที่มาก เป็นอันดับ 3 ปัจจัยด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องมีระดับการให้ความสำคัญอยู่ที่มาก เป็นอันดับ 4 ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล มีระดับการให้ความสำคัญอยู่ที่มาก เป็นอันดับ 5 และลำดับสุดท้าย คือ ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน มีระดับการให้ความสำคัญอยู่ที่มาก และสามารถอธิบายโดยละเอียดในแต่ละปัจจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านความรับผิดชอบของความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้ คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงานด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 2 คือ การสื่อสารนโยบายสำนักงานให้บุคลากรในสำนักงานทราบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 3 คือ การให้ความสำคัญกับการรักษาความต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 4 คือ การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดทำเอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีแก่บุคลากร มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 5 คือ การสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายในองค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี มีค่าเฉลี่ยระดับมาก และลำดับสุดท้าย คือ นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานผู้นำต้องการสื่อสารให้ทราบอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก

2. ปัจจัยด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้ คือ การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอิสระให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 2 คือ การจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับลูกค้า มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 3 คือ การให้ความสำคัญกับการสอบทานงานสอบบัญชี โดยการหมุนเวียนการสอบทานทั้งจากผู้สอบบัญชีและหัวหน้าสายงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 4 คือ ผู้สอบบัญชีมักจะขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าและขอบเขตการให้บริการ เพื่อใช้ประเมินผลกระทบ

ต่อความเป็นอิสระ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 5 คือ การจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอิสระ เพื่อสื่อสารให้แก่บุคลากรรับทราบอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก และลำดับสุดท้าย คือ การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็นอิสระความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณ และรักษาความลับ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก

3. ปัจจัยด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้ คือ การจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของลูกค้า เพื่อการเป็นข้อใช้ในการพิจารณาการรับงานในครั้งต่อไป มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 2 คือ การส่งเสริมการแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบถึงนโยบายและวิธีการปฏิบัติในการรับงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 3 คือ การมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในระดับบริหารที่เหมาะสม เพื่อประเมินการตอบรับงานจากลูกค้า มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 4 คือ มีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะเป็ลูกค้ารายใหม่ เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 5 คือ การจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึงเหตุผลอย่างเหมาะสมหากมีการถอนตัวหรือยกเลิกการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยระดับมาก และลำดับสุดท้าย คือ การติดต่อสื่อสารที่คึกกับลูกค้า จะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานสอบบัญญัติด้วยความสะดวกเรียบร้อย มีค่าเฉลี่ยระดับมาก

4. ปัจจัยด้านทรัพยากรบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้ คือ การพิจารณารับงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและ ปริมาณเหมาะสมกับจำนวนพนักงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 2 คือ การมีการประเมินและกำหนดความสามารถของบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 3 คือ การมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการหมุนเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบ ทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 4 คือ การมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมทางวิชาการและมีประสบการณ์ในสถานการณ์ต่างๆ ตามความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 5 คือ การมีบุคลากรผู้ประสานงานเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพภายในสำนักงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก และลำดับสุดท้าย คือ กำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ในการประเมินผลพนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก

5. ปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้ คือ การจัดทำเอกสารหลักฐาน โดยใช้ซอฟต์แวร์หรือรูปแบบอักษรเพื่อควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระยะเวลาและขอบเขตของงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 2 คือ การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อนการสอบทานงาน ระหว่างการสอบทานงาน และหลังการสอบทานงานอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 3 คือ การแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุม

คุณภาพงานสอบบัญชี มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 4 คือ การระบุในคู่มือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการแสดงความเห็นต่องบการเงิน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 5 คือ การขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายใน และภายนอกสำนักงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก และลำดับสุดท้าย คือ การเน้นให้มีการประเมินผล และติดตามความคืบหน้าของการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก

6. ปัจจัยด้านการติดตามดูแล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้ คือ การประเมินผลระบบการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 2 คือ การจัดทำรายงานการติดตามผลการปฏิบัติงานเสนอต่อฝ่ายบริหารเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนต่อไป มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 3 คือ การรายงานข้อเท็จจริงผลกระทบของ ข้อบกพร่องในการติดตามที่ถูกค้นพบแก่ผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและบุคคลอื่นที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 4 คือ การกำหนดวัตถุประสงค์และจัดเตรียมแนวทางการปฏิบัติและ สอบทานงานที่ใช้ในการติดตามการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก ลำดับที่ 5 คือ การติดตามการ ปฏิบัติตามการควบคุมคุณภาพและตรวจทานงานสอบบัญชีที่แล้วเสร็จอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย ระดับมาก และลำดับสุดท้าย คือ การให้บุคลากรหารือกับผู้บริหารของสำนักงานเกี่ยวกับข้อกังวล ในการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยระดับมาก

ส่วนที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

1. ผลความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ของผู้ตอบ แบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก กับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้าน ความรับผิดชอบของ ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน ในการปฏิบัติตาม มาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) พบว่า

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีเพศ แตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านความ รับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงานไม่แตกต่างกัน

1.2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีอายุ แตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านความ รับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ 0.05

1.3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีการศึกษา แตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านความ รับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงานไม่แตกต่างกัน

1.4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2. ผลความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก กับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) พบว่า

2.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีเพศแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ปัจจัยด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ปัจจัยด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2.3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ปัจจัยด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ไม่แตกต่างกัน

2.4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ปัจจัยด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3. ผลความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กกับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) พบว่า

3.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีเพศแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ปัจจัยด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่แตกต่างกัน

5.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีเพศแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

5.2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีอายุแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

5.3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

5.4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

6. ผลความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก กับความคิดเห็นต่อ ด้านการติดตามดูแล ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) พบว่า

6.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีเพศแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการติดตามดูแลไม่แตกต่างกัน

6.2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีอายุแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการติดตามดูแลไม่แตกต่างกัน

6.3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการติดตามดูแลไม่แตกต่างกัน

6.4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการติดตามดูแลไม่แตกต่างกัน

7. ผลความสัมพันธ์ระหว่าง ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี จำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จำนวนพนักงานในสำนักงาน และอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานของผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก กับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านความ

8.4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

9. ผลความสัมพันธ์ระหว่าง ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี จำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จำนวนพนักงานในสำนักงาน และอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานของผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก กับความคิดเห็นต่อการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) พบว่า

9.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่แตกต่างกัน

9.2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่แตกต่างกัน

9.3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีจำนวนพนักงานในสำนักงาน แตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่แตกต่างกัน

9.4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่แตกต่างกัน

10. ผลความสัมพันธ์ระหว่าง ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี จำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จำนวนพนักงานในสำนักงาน และอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงาน ของผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก กับความคิดเห็นต่อด้านทรัพยากรบุคคล ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) พบว่า

12. ผลความสัมพันธ์ระหว่าง ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี จำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จำนวนพนักงานในสำนักงาน และอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงาน ของผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็ก กับความคิดเห็นต่อการติดตามดูแลในการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) พบว่า

12.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีประเภทของสำนักงานสอบบัญชีแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการติดตามดูแลไม่แตกต่างกัน

12.2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการติดตามดูแลไม่แตกต่างกัน

12.3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีจำนวนพนักงานในสำนักงาน แตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการติดตามดูแลไม่แตกต่างกัน

12.4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีอายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงานแตกต่างกันมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการติดตามดูแลไม่แตกต่างกัน

13. ผลความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระ กับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านความรับผิดชอบของ ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) พบว่า

13.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระที่มีเพศแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงานไม่แตกต่างกัน

13.2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน ไม่แตกต่างกัน

13.3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน ไม่แตกต่างกัน

13.4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงานไม่แตกต่างกัน

14. ผลความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระ กับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) พบว่า

14.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระที่มีเพศแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ปัจจัยด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ไม่แตกต่างกัน

14.2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ปัจจัยด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ไม่แตกต่างกัน

14.3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ปัจจัยด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ไม่แตกต่างกัน

14.4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ปัจจัยด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ไม่แตกต่างกัน

15. ผลความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระกับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ ในการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) พบว่า

15.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระที่มีเพศแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ปัจจัยด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่แตกต่างกัน

15.2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ปัจจัยด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ ไม่แตกต่างกัน

17.4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

18. ผลความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระกับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการติดตามดูแลในการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) พบว่า

18.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระที่มีเพศแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการติดตามดูแลไม่แตกต่างกัน

18.2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการติดตามดูแลไม่แตกต่างกัน

18.3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการติดตามดูแลไม่แตกต่างกัน

18.4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้สอบบัญชีอิสระที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ด้านการติดตามดูแล ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 (TSQC1) ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. การให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน จากผลการวิเคราะห์การให้ความสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงานด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงานมากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อนโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงาน ผู้นำต้องการสื่อสารให้ทราบอย่างชัดเจนน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนภาพร กุลสุวรรณ (2555) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการควบคุมคุณภาพที่มีต่อที่มีผลต่อการดำเนินงานของสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทยและปียมาศ เรืองแสงรอบ และศิลปพร ศรีจันเพชร (2552) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในทางปฏิบัติของสำนักงานสอบบัญชีที่มีผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจาก

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ซึ่งไม่รวมสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ (Big 4) ในการจัดให้มีระบบการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล (ISQC1)

1.2 ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง จากผลการวิเคราะห์การให้ความสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอิสระให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอมากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความอิสระ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและการรักษาความลับน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนภาพร กุลสุวรรณ (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการควบคุมคุณภาพที่มีต่อที่มีผลต่อการดำเนินงานของสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทยและธัญลักษณ์ ศรีพรสวรรค์ (2553) ได้ศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบของการนำมาตรฐานการควบคุมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชีมาปฏิบัติ

1.3 ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ จากผลการวิเคราะห์การให้ความสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อการจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของลูกค้า เพื่อการเป็นข้อใช้ในการพิจารณาการรับงานในครั้งต่อไปมากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อการติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้าจะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความสะดวกเรียบร้อยน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษานภาพร กุลสุวรรณ (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการควบคุมคุณภาพที่มีต่อที่มีผลต่อการดำเนินงานของสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย

1.4 ด้านทรัพยากรบุคคล จากผลการวิเคราะห์การให้ความสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อการพิจารณาจ้างงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและปริมาณเหมาะสมกับจำนวนพนักงานมากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อการกำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ในการประเมินผลพนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงานน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของธัญลักษณ์ ศรีพรสวรรค์ (2553) ได้ศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบของการนำมาตรฐานการควบคุมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชีมาปฏิบัติ

1.5 ด้านการปฏิบัติงาน จากผลการวิเคราะห์การให้ความสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อการแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีมากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อการเน้นให้การประเมินผลและติดตามความคืบหน้าของงานอย่างสม่ำเสมอมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของธัญลักษณ์ ศรีพรสวรรค์ (2553) ได้ศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบของการนำมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ

สำนักงานสอบบัญชีมาปฏิบัติ ในเรื่องปัญหาด้านผลการปฏิบัติงานนั้นพบว่ามีปัญหาที่สำคัญในเรื่องของการแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพ การใช้ความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ (Professional skepticism) ในการปฏิบัติงานสอบบัญชี และการบันทึกข้อมูลหลักฐานในกระดาดทำ การ (Documentation) ของสำนักงาน

1.6 ด้านการติดตามดูแล จากผลการวิเคราะห์การให้ความสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อการประเมินผลระบบการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อการให้บุคลากรหรือกับผู้บริหารของสำนักงานเกี่ยวกับข้อกังวลในการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสมน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ณัชชาธิ์ จุริย์โรจน์ และศิลาพร ศรีจันเพชร (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบจากการนำมาตรฐานการควบคุมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชีมาใช้ในประเทศไทย จากผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดจากการนำมาตรฐานการควบคุมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชีใช้ในภาพรวม 3 อันดับแรกคือ ปัญหาด้านทรัพยากรบุคคล ปัญหาด้านการติดตามผล และปัญหาด้านการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ก็ควรนำมาใช้เป็นแนวทางร่วมกันแก้ไขและพัฒนาในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ดังนี้

1. ควรส่งเสริมและสนับสนุน รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการควบคุมคุณภาพในบ้างด้าน เช่น ความสำคัญต่อนโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงาน ผู้นำต้องการสื่อสารให้ทราบอย่างชัดเจนน้อยที่สุด การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความอิสระ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและการรักษาความลับ การติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้าจะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความสะดวกเรียบร้อย การกำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ในการประเมินผลพนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงาน การเน้นให้การประเมินผลและติดตามความคืบหน้าของงานอย่างสม่ำเสมอ การให้บุคลากรหรือกับผู้บริหารของสำนักงานเกี่ยวกับข้อกังวลในการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น เพื่อส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ

2. ผู้สอบบัญชีทั้งที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ ควรตระหนักถึงประสิทธิภาพของการสอบทานงานสอบบัญชี เพื่อให้การปฏิบัติตาม มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ เกิดความเป็นระบบจนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน **ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป**

1. ควรมีการปรับวิธีการเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก อาจปรับเปลี่ยนวิธีการเก็บ ข้อมูลเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนมากขึ้นและสามารถ นำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุด

2. เพื่อเป็นการบูรณาการงานวิจัยไปสู่อนาคต ควรนำกรอบแนวคิดจากงานวิจัยฉบับนี้ ไปประยุกต์ใช้ในการใช้ทดสอบกับตัวแปรอื่น ๆ นอกเหนือจากองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน ของมาตรฐาน การควบคุมคุณภาพ เช่น ผลการดำเนินงาน (Performance) โดยประยุกต์จากแนวคิดการวัดผล การดำเนินงานแบบดุลยภาพ (Balanced Scorecard: BSC) ความเชื่อมั่นทางการสอบบัญชี (Audit reliability) โดยประยุกต์จากแนวคิดการควบคุมคุณภาพภายในและการตรวจสอบภายใน เป็นต้น

บรรณานุกรม

- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.
- ฐาปณี แสงคำ. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีเชิงกลยุทธ์กับ
ความเชื่อมั่นทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
บัญชีมหาบัณฑิต, คณะการบัญชีและการจัดการ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- จิตติชญาณ์ นาวา. (2555). *ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการสำนักงานสอบบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่
ต่อการควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบ. วิทยานิพนธ์
บัญชีมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- ณัชชาวีร์ จุริย์โรจน์ และศิลปพร ศรีจันเพชร. (2555). *การศึกษาปัญหาและผลกระทบจากการนำ
มาตรฐานการควบคุมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชีมาใช้ในประเทศไทย.
วารสารการจัดการสมัยใหม่, 1, 9.*
- ธนาทิพย์ วัฒนสุชาติ. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะทางการสอบบัญชีกับคุณภาพ
การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบัญชี, คณะการบัญชีและการจัดการ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- ธัญลักษณ์ ศรีพรสวรรค์. (2553). *การศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบของการนำ
มาตรฐานการควบคุมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชีมาปฏิบัติ. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต,
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- นภาพร กุลสุวรรณ. (2555). *ผลกระทบของการควบคุมคุณภาพที่มีต่อที่มีผลต่อการดำเนินงานของ
สำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี,
คณะการบัญชีและการจัดการ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- นารีรัตน์ พลอยพุ่ม. (2554). *ผลกระทบของความเสี่ยงในการประกอบวิชาชีพสอบบัญชีที่มีต่อ
คุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชี
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี, คณะการบัญชีและการจัดการ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- นิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันเพชร. (2549). *การสอบบัญชี*. กรุงเทพฯ: เอเอ็นเอสบี
ซีเนส คอนซัลแทนส์.
- นิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันเพชร. (2552). *การสอบบัญชี (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ:
ทีพีเอ็น เพรส.

- นิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันทเพชร. (2554). *การสอบบัญชี* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ทีพีเอ็น เพรส.
- นิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันทเพชร. (2556). *การสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่น*. กรุงเทพฯ: เอเอ็นเอสบีซีเนส คอนซัลแทนส์.
- นิสารัตน์ ไชยวงศ์ศักดิ์. (2556). *ความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้ตรวจสอบบัญชีต่อการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบงบการเงินในสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง*. วิทยานิพนธ์บัญชี มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2541). *นโยบายและการวางแผน: หลักการและทฤษฎี*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2543). *การบริหารโครงการ*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ปิยมาศ เรืองแสงรอบ และศิลปพร ศรีจันทเพชร. (2552). *ปัญหาและอุปสรรคของการควบคุมคุณภาพ สำนักงานสอบบัญชีตามมาตรฐานสากล*. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 5(13), 83-95
- ฝ่ายพัฒนาและกำกับดูแลคุณภาพผู้สอบบัญชี สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2556). *รายงานผลการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสอบบัญชี*
- ฝ่ายพัฒนาและกำกับดูแลคุณภาพผู้สอบบัญชี สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2556). *สรุปข้อสังเกตจากรายงานการสอบทานตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ (ISQC 1) ของหน่วยงานกำกับดูแลในต่างประเทศ*
- พยอม สิงห์เสนห์. (2548). *การสอบบัญชี*. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- วีรณา ตรีณะประกิจ (2552). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ทำให้คุณภาพงานสอบบัญชีลดลง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วันรักษ์ โสภานพร. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมการสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชี ของสำนักงานสอบบัญชีในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี, คณะการบัญชีและการจัดการ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมพงษ์ พรอุปถัมภ์. (2554). *ISQC1 กับการควบคุมคุณภาพสำนักงานสอบบัญชีไทย*. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 33(130), 14-30.
- สมศักดิ์ จินตวัฒน์กุล. (2554). *คุณภาพงานสอบบัญชี*. *วารสาร มทร. อีสาน*, 4(2), 70-74.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2557). *มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 เรื่อง การควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทาน งบการเงิน และงานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง*. กรุงเทพฯ: สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์.

- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2555). *มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 เรื่อง การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน*. กรุงเทพฯ : สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ศิริวรรณ เสงีรัตน์. (2539). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2552). การควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 5(14), 67-79
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2552). การควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี. *วารสารวิชาชีพบัญชี* 13 (5), 26-31.
- ศิริชัย ชินะตั้งกูร. (2527). *รายงานการวิจัยการวิเคราะห์อัตราส่วนนักเรียนต่อครูของโรงเรียนประถมศึกษาที่เหมาะสม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อุษณา ภัทรมนตรี. (2547). *การตรวจสอบและการควบคุมด้านคอมพิวเตอร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถาม

ผลการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถาม

งานวิจัยเรื่อง “ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ ”

คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	ดร.วิริยะ บุญเนตร	ศต.ดร. ยอดยิ่ง	ดร.ธีรภัต์	รวม	IOC
ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม					
1. เพศ	1	1	1	3	1
1) หญิง					
2) ชาย					
2. อายุ	0	1	1	2	0.67
1) 20-30 ปี					
2) 31-40 ปี					
3) 41-50 ปี					
4) 50 ปีขึ้นไป					
3. ระดับการศึกษา	1	1	1	3	1
1) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า					
2) สูงกว่าปริญญาตรี					
4. ประสบการณ์ทำงาน	0	1	1	2	0.67
1) น้อยกว่า 3 ปี					
2) ตั้งแต่ 3-6 ปี					
3) ตั้งแต่ 6-9 ปี					
4) ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป					
5. ลักษณะการปฏิบัติงานของท่าน	1	1	1	3	1
1) สังกัดสำนักงานสอบบัญชี					
2) ผู้สอบบัญชีอิสระ					
ลักษณะด้านลักษณะองค์กรของผู้ตอบแบบสอบถาม					
1. ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี	1	1	1	3	1
1) กิจการเจ้าของคนเดียว					
2) คณะบุคคล					
3) ห้างหุ้นส่วน					
4) บริษัทจำกัด					

คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	ดร.วชิระ บุญเนตร	ศส.ดร. ยอดยิ่ง	ดร.ธีรภัต์	รวม	IOC
2. จำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาต 1) ตั้งแต่ 1-3 คน 2) ตั้งแต่ 4-6 คน 3) ตั้งแต่ 7-9 คน 4) ตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป	0	1	1	2	0.67
3. จำนวนพนักงาน 1) ตั้งแต่ 1-5 คน 2) ตั้งแต่ 6-10 คน 3) ตั้งแต่ 11-20 คน 4) ตั้งแต่ 21 คนขึ้นไป	0	1	1	2	0.67
4. อายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงาน 1) ระยะเวลาต่ำกว่า 3 ปี 2) ระยะเวลา 3-6 ปี 3) ระยะเวลา 7-9 ปี 4) ระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป	0	1	1	2	0.67
ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน					
1. การสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายในองค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี	1	1	1	3	1
2. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดทำเอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีแก่บุคลากร	1	1	1	3	1
3. การให้มีการสื่อสารนโยบายสำนักงานให้บุคลากรในสำนักงานทราบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพอย่างทั่วถึง	1	1	1	3	1
4. นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานผู้นำต้องการสื่อสารให้ทราบอย่างชัดเจน	1	1	1	3	1
5. การให้ความสำคัญกับการรักษาความต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ	1	1	1	3	1
6. ผู้นำสำนักงานมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงานด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงาน	1	1	1	3	1

คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	ดร.วชิระ บุญเนตร	ศส.ดร. ยอดยิ่ง	ดร.ธีทัต	รวม	IOC	
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง						
7. การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็นอิสระความซื่อสัตย์ สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ	1	1	1	3	1	
8. การขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าและขอบเขตการให้บริการ เพื่อใช้ ประเมินผลกระทบต่อความเป็นอิสระ	1	1	1	3	1	
9. การจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระที่เป็นลายลักษณ์ อักษรสำหรับลูกค้า	1	1	1	3	1	
10. การจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอิสระเพื่อสื่อสาร ให้แก่บุคลากรรับทราบ	1	1	1	3	1	
11. การที่มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอิสระให้เป็น ปัจจุบันอยู่เสมอ	1	1	1	3	1	
12. การให้ความสำคัญกับการสอบทานงานสอบบัญชีโดยการ หมุนเวียนการสอบทานทั้งจากผู้สอบบัญชีและหัวหน้าสายงาน	1	1	1	3	1	
ด้านการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ						
13. การติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้า จะช่วยให้สามารถปฏิบัติงาน สอบบัญชีด้วยความสะดวกเรียบร้อย	1	1	1	3	1	
14. การหมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งอยู่ในระดับบริหารที่เหมาะสม เพื่อประเมินการตอบรับงาน จากลูกค้า	1	1	1	3	1	
15. การที่มีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะ被客户รายใหม่ เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า	1	1	1	3	1	
16. การจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึงเหตุผลอย่าง เหมาะสมหากมีการถอนตัวหรือยกเลิกการปฏิบัติงาน	1	1	1	3	1	
17. การส่งเสริมการแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบถึงนโยบาย และวิธีการปฏิบัติในการรับงาน	1	1	1	3	1	
18. การจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของลูกค้า เพื่อการเป็นข้อ ใช้ในการพิจารณาการรับงานในครั้งต่อไป	1	1	1	3	1	

คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				
	ดร.วชิระ บุญเนตร	ศศ.ดร. ยอดยิ่ง	ดร.ธีทัต	รวม	IOC
ด้านทรัพยากรบุคคล					
19. การมีบุคลากรผู้ประสานงานเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพภายในสำนักงาน	1	1	1	3	1
20. การได้มีการประเมินและกำหนดความสามารถของบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานอย่างเพียงพอ	1	1	1	3	1
21. การมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมทางวิชาการและมีประสบการณ์ในสถานการณ์ต่างๆ ตามความเหมาะสม	1	1	1	3	1
22. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการหมุนเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบ	1	1	1	3	1
23. กำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ในการประเมินผลพนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงาน	1	1	1	3	1
24. การพิจารณารับงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและปริมาณเหมาะสมกับจำนวนพนักงาน	1	1	1	3	1
ด้านการปฏิบัติงาน					
25. การแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี	1	1	1	3	1
26. การเน้นให้มีการประเมินผลและติดตามความคืบหน้าของการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1
27. การระบุนักคู่มือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการแสดงความเห็นต่องบการเงิน	1	1	1	3	1
28. การขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายในและภายนอกสำนักงาน	1	1	1	3	1
29. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อนการสอบทานงานระหว่างการสอบทานงาน และหลังการสอบทานงานอย่างเพียงพอ	1	1	1	3	1
30. การจัดทำเอกสารหลักฐาน โดยใช้ซอฟต์แวร์หรือรูปแบบอักษรเพื่อควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระยะเวลาและขอบเขตของงาน	1	1	1	3	1

คำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					
	ดร.วชิระ บุญเนตร	ศส.ดร. ยอดยิ่ง	ดร.ธีรภัต์	รวม	IOC	
ด้านการติดตามดูแล						
31. การกำหนดวัตถุประสงค์และจัดเตรียมแนวทางการปฏิบัติและสอบทานงานที่ใช้ในการติดตามการปฏิบัติงาน	1	1	1	3	1	
32. การติดตามการปฏิบัติตามการควบคุมคุณภาพและตรวจทานงานสอบบัญชีที่แล้วเสร็จอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	3	1	
33. การรายงานข้อเท็จจริงผลกระทบของข้อบกพร่องในการติดตามที่ถูกค้นพบแก่ผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและบุคคลอื่นที่เหมาะสม	1	1	1	3	1	
34. การให้บุคลากรหารือกับผู้บริหารของสำนักงานเกี่ยวกับข้อกังวลในการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม	1	1	1	3	1	
35. การประเมินผลระบบการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1	
36. การจัดทำรายงานการติดตามผลการปฏิบัติงานเสนอต่อฝ่ายบริหารเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนต่อไป	1	1	1	3	1	

ภาคผนวก ข

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบรัค
(Cronbach's Alpha) Reliability

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัท (Cronbach's Alpha)

Reliability

Scale: All Variables

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded	0	0.0
	Total	30	100.0

1. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
0.8289	36

Reliability Analysis – scale (alpha)

หัวข้อคำถาม	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน				
1. การสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายในองค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี	136.3000	58.1483	0.8603	0.8091
2. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดทำเอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีแก่บุคลากร	136.4000	59.9034	0.5876	0.8164
3. การให้มีการสื่อสารนโยบายสำนักงานให้บุคลากรในสำนักงานทราบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพอย่างทั่วถึง	136.3333	61.8851	0.4464	0.8215
4. นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานผู้นำต้องการสื่อสารให้ทราบอย่างชัดเจน	136.3000	58.1483	0.8603	0.8091
5. ผู้สอบบัญชีให้ความสำคัญกับการรักษาความต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ	136.4000	62.1793	0.3346	0.8242
6. ผู้นำสำนักงานมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงานด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงาน	135.8667	63.4299	0.1483	0.8311
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง				
7. การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็นอิสระ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ	136.3000	58.1483	0.8603	0.8091
8. การขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าและขอบเขตการให้บริการเพื่อให้ประเมินผลกระทบต่อความเป็นอิสระ	136.4000	59.9034	0.5876	0.8164
9. การจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับลูกค้า	136.3000	58.1483	0.8603	0.8091
10. การจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอิสระเพื่อสื่อสารให้แก่บุคลากรรับทราบ	136.3000	58.1483	0.8603	0.8091
11. การให้มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอิสระให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	135.7000	64.5621	0.0732	0.8323

หัวข้อคำถาม	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
12. การให้ความสำคัญกับการสอบทานงานสอบบัญชีโดยการหมุนเวียนการสอบทานทั้งจากผู้สอบบัญชีและหัวหน้าสายงาน	135.8000	64.6483	0.0705	0.8320
ด้านการดำเนินงานและการลงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ				
13. การที่มีการติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้า จะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีด้วยความสะดวกเรียบร้อย	136.3333	60.8506	0.6919	0.8168
14. การหมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในระดับบริหารที่เหมาะสม เพื่อประเมินการตอบรับงานจากลูกค้า	136.3000	58.1483	0.8603	0.8091
15. การให้มีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะ是客户รายใหม่เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า	136.2667	61.0299	0.6158	0.8179
16. การจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึงเหตุผลอย่างเหมาะสมหากมีการถอนตัวหรือยกเลิกการปฏิบัติงาน	136.2667	61.0299	0.6158	0.8179
17. การส่งเสริมการแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบถึงนโยบายและวิธีการปฏิบัติในการรับงาน	135.7333	64.2713	0.0896	0.8324
18. การจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของลูกค้า เพื่อการเป็นข้อใช้ในการพิจารณาการรับงานในครั้งต่อไป	135.8333	66.8333	-0.1495	0.8393
ด้านทรัพยากรบุคคล				
19. การมีบุคลากรผู้ประสานงานเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพภายในสำนักงาน	136.3333	60.8506	0.6919	0.8168
20. การมีการประเมินและกำหนดความสามารถของบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานอย่างเพียงพอ	136.1333	61.4299	0.4520	0.8209
21. การมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมทางวิชาการและมีประสบการณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	136.2667	61.0299	0.6158	0.8179
22. การหมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการหมุนเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิด	136.2667	61.0299	0.6158	0.8179

หัวข้อคำถาม	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบ				
23. การกำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ในการประเมินผลพนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงาน	136.3333	60.8506	0.6919	0.8168
24. การพิจารณาปรับงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและปริมาณเหมาะสมกับจำนวนพนักงาน	136.1000	68.6448	-0.2995	0.8454
ด้านการปฏิบัติงาน				
25. การแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี	136.1333	65.4989	-0.0289	0.8371
26. การเน้นให้มีการประเมินผลและติดตามความคืบหน้าของการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	136.2333	64.0471	0.1229	0.8308
27. การระบุในคู่มือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการแสดงความเห็นต่องบการเงิน	136.0000	65.2414	0.0000	0.8351
28. การขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายในและภายนอกสำนักงาน	136.4000	66.4552	-0.1164	0.8374
29. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อนการสอบทานงาน ระหว่างการสอบทานงาน และหลังการสอบทานงานอย่างเพียงพอ	136.2333	70.6678	-0.4759	0.8504
30. การจัดทำเอกสารหลักฐาน โดยใช้ซอฟต์แวร์หรือรูปแบบอักษรเพื่อควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระยะเวลาและขอบเขตของงาน	136.2333	65.2885	-0.0121	0.8368
ด้านการติดตามดูแล				
31. การกำหนดวัตถุประสงค์และจัดเตรียมแนวทางการปฏิบัติและสอบทานงานที่ใช้ในการติดตามการปฏิบัติงาน	136.3000	58.1483	0.8603	0.8091
32. การติดตามการปฏิบัติตาม การควบคุมคุณภาพและตรวจทานงานสอบบัญชีที่แล้วเสร็จอย่างสม่ำเสมอ	136.2667	65.0989	0.0082	0.8355
33. การรายงานข้อเท็จจริงผลกระทบของข้อบกพร่องในการติดตามที่ถูกรื้อฟื้นพบแก่ผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและบุคคลอื่นที่เหมาะสม	136.2667	65.0989	0.0082	0.8355

หัวข้อคำถาม	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
34. การให้บุคลากรหรือกับผู้บริหารของสำนักงานเกี่ยวกับข้อก้งวลในการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม	136.4667	64.4644	0.0606	0.8340
35. การประเมินผลระบบการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ	136.3000	58.1483	0.8603	0.8091
36. การจัดทำรายงานการติดตามผลการปฏิบัติงานละเสนอต่อฝ่ายบริหารเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนต่อไป	136.1000	64.4379	0.0680	0.8334

N of cases = 30

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1) ของสำนักงาน
สอบบัญชีขนาดเล็กและผู้สอบบัญชีอิสระ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะขององค์กร

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)

2. กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่าน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

20-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
ปริญญาโท
ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ทำงาน

น้อยกว่า 3 ปี ตั้งแต่ 3-6 ปี
 ตั้งแต่ 6-9 ปี ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

5. โปรดระบุลักษณะการปฏิบัติงานของท่าน (ถ้าหากท่านเป็นผู้สอบบัญชีอิสระไม่ต้องทำในส่วนที่ 2)

สังกัดสำนักงานสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีอิสระ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะขององค์กร

6. ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี

กิจการเจ้าของคนเดียว คณะบุคคล

ห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด

7. จำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชี

ตั้งแต่ 1-3 คน ตั้งแต่ 4-6 คน

ตั้งแต่ 7-9 คน ตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป

8. จำนวนพนักงานในสำนักงานสอบบัญชี

ตั้งแต่ 1-5 คน ตั้งแต่ 6-10 คน

ตั้งแต่ 11-20 คน ตั้งแต่ 21 คนขึ้นไป

9. อายุการเปิดดำเนินงานของสำนักงาน

ระยะเวลาต่ำกว่า 3 ปี ระยะเวลา 3-6 ปี

ระยะเวลา 7-9 ปี ระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)

คำชี้แจง ให้พิจารณาข้อความที่สอบถามแต่ละข้อแล้วประเมินความเห็น โดยเขียนเครื่องหมาย ✓

ลงในช่องว่างของข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว โดยใช้เกณฑ์พิจารณาซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด   หมายความว่า   ระดับปัจจัยมีความสำคัญมากที่สุด

มาก   หมายความว่า   ระดับปัจจัยมีความสำคัญมาก

ปานกลาง   หมายความว่า   ระดับปัจจัยมีความสำคัญปานกลาง

น้อย   หมายความว่า   ระดับปัจจัยมีความสำคัญน้อย

น้อยที่สุด   หมายความว่า   ระดับปัจจัยมีความสำคัญน้อยที่สุด

มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	การให้ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อคุณภาพภายในสำนักงาน					
1. การสนับสนุนให้มีวัฒนธรรมภายในองค์กรเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี					
2. การให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดทำเอกสารการสื่อสารเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีแก่บุคลากร					
3. การให้มีการสื่อสารนโยบายสำนักงานให้บุคลากรในสำนักงานทราบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพอย่างทั่วถึง					
4. นโยบายเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานผู้นำต้องการสื่อสารให้ทราบอย่างชัดเจน					
5. การให้ความสำคัญกับการรักษาความต่อเนื่องของระบบการควบคุมคุณภาพ					
6. ผู้นำสำนักงานมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือทำงานด้านนโยบายการควบคุมคุณภาพสำนักงาน					
ด้านข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง					
7. การส่งเสริมให้ยึดมั่นในหลักความเป็นอิสระ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม หลักจรรยาบรรณและรักษาความลับ					
8. การขอข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าและขอบเขตการให้บริการเพื่อใช้ประเมินผลกระทบต่อความเป็นอิสระ					
9. การจัดทำหนังสือยืนยันความเป็นอิสระที่เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับลูกค้า					
10. การจัดทำข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอิสระเพื่อสื่อสารให้แก่บุคลากรรับทราบ					
11. การที่มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นอิสระให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ					
12. การให้ความสำคัญกับการสอบทานงานสอบบัญชีโดยการหมุนเวียนการสอบทานทั้งจากผู้สอบบัญชีและหัวหน้าสายงาน					

มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	การให้ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการตอบรับงานและการลงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้า และงานที่มีลักษณะเฉพาะ					
13. การติดต่อสื่อสารที่ดีกับลูกค้า จะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานสอบสวนด้วยความสะดวกเรียบร้อย					
14. การมอบหมายความรับผิดชอบแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในระดับบริหารที่เหมาะสม เพื่อประเมิน การตอบรับงานจากลูกค้า					
15. การที่มีการพิจารณากิจการที่คาดว่าจะ เป็นลูกค้ารายใหม่ เพื่อตอบรับเป็นลูกค้า					
16. การจัดทำรายงานเสนอลูกค้า โดยระบุถึงเหตุผลอย่างเหมาะสมหากมีการถอนตัวหรือยกเลิกการปฏิบัติงาน					
17. การส่งเสริมการแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบถึงนโยบายและวิธีการปฏิบัติในการรับงาน					
18. การจัดทำเอกสารหลักฐานข้อมูลของลูกค้ำ เพื่อการเป็นข้อใช้ในการพิจารณาการรับงานในครั้งต่อไป					
ด้านทรัพยากรบุคคล					
19. การมีบุคลากรผู้ประสานงานเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพภายในสำนักงาน					
20. การได้มีการประเมินและกำหนดความสามารถของบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพสำนักงานอย่างเพียงพอ					
21. การมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมทางวิชาการและมีประสบการณ์ในสถานการณ์ต่างๆ ตามความเหมาะสม					
22. การมอบหมายงานให้แก่บุคลากร โดยการหมุนเวียนหน้าที่การปฏิบัติงานตรวจสอบทุก 3-5 ปี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตรวจสอบ					
23. กำหนดปัจจัยและเกณฑ์การวัดผลที่ใช้ในการประเมินผลพนักงานและตัวชี้วัด หรือ KPI เกี่ยวกับเรื่องคุณภาพงาน					

มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 (TSQC1)	การให้ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
24. การพิจารณารับงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและปริมาณเหมาะสมกับจำนวนพนักงาน					
ด้านการปฏิบัติงาน					
25. การแต่งตั้งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี					
26. การเน้นให้มีการประเมินผลและติดตามความคืบหน้าของการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ					
27. การระบุในคู่มือการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการแสดงความเห็นต่องบการเงิน					
28. การขอคำปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้องทั้งจากภายในและภายนอกสำนักงาน					
29. การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานก่อนการสอบทานงาน ระหว่างการสอบทานงาน และหลังการสอบทานงานอย่างเพียงพอ					
30. การจัดทำเอกสารหลักฐาน โดยใช้ซอฟต์แวร์หรือรูปแบบอักษรเพื่อควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระยะเวลาและขอบเขตของงาน					
ด้านการติดตามดูแล					
31. การกำหนดวัตถุประสงค์และจัดเตรียมแนวทางการปฏิบัติและ สอบทานงานที่ใช้ในการติดตามการปฏิบัติงาน					
32. การติดตามการปฏิบัติตาม การควบคุมคุณภาพและตรวจทานงานสอบบัญชีที่แล้วเสร็จอย่างสม่ำเสมอ					
33. การรายงานข้อเท็จจริงผลกระทบของข้อบกพร่องในการติดตามที่ถูกค้นพบแก่ผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและบุคคลอื่นที่เหมาะสม					
34. การให้บุคลากรหารือกับผู้บริหารของสำนักงานเกี่ยวกับข้อกังวลในการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม					
35. การประเมินผลระบบการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ					
36. การจัดทำรายงานการติดตามผลการปฏิบัติงานเสนอต่อฝ่ายบริหารเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนต่อไป					